

**Kitee - Rääkkylä
Oriveden rantaosayleiskaavan
uusien rakennuspaikkojen
ja niiden liepeiden
muinaisjäännösinventointi
2014
versio 2**

**Timo Jussila
Timo Sepänmaa
Antti Bilund
Ville Laakso
Mikko Helminen**

**Tilaja: Ramboll Finland Oy
Kustantajat: Kiteen ja Rääkkylän kunnat**

Sisältö:

Perustiedot	3
Inventointi	4
Tulos:	5
Yleiskartat	6
Kohdeluettelo	10
Muinaisjäännökset	10
1 KITEE LOPOLAMPI W /1	11
1 KITEE LOPOLAMPI W /2	12
1 KITEE LOPOLAMPI W /3	13
2 KITEE LINDBERGIN NIEMI.....	15
3 RÄÄKKYLÄ HYYTSAARI	18
4 RÄÄKKYLÄ LEVIÄLAHTI	21
5 RÄÄKKYLÄ SANGENLAHTI PURPANNIEMI	24
6 KITEE ROPPOSENLAHTI.....	26
7 RÄÄKKYLÄ SULKULAHTI.....	29
8 RÄÄKKYLÄ KIISKINIEMI.....	32
9 RÄÄKKYLÄ VÄNSKÄNSALMI	34
10 RÄÄKKYLÄ PYSSYNIEMI	36
11 RÄÄKKYLÄ LAAKIANLAHTI.....	38
12 KITEE RIHNO.....	40
13 KITEE KANGASSAARI 2.....	42
14 KITEE SUURI PEHESSAARI	44
15 KITEE LUHTASAARI.....	46
16 KITEE SAUNASAARI	47
17 KITEE JÄÄSKENSAARI	50
18 RÄÄKKYLÄ SAUNASAARI.....	52
19 RÄÄKKYLÄ HAVUKKALA 1	53
20 RÄÄKKYLÄ HAVUKKALA 2	55
21 KITEE HIEKKARANTA	57
22 RÄÄKKYLÄ HÄMEENLAHTI	58
23 RÄÄKKYLÄ HÄMEENNIEMI.....	61
24 KITEE IIVONNIEMI.....	63
25 KITEE LOPOLAMPI E	65
26 RÄÄKKYLÄ MUSTIKKAVUORI	67
27 RÄÄKKYLÄ TOROHVI 1	68
28 RÄÄKKYLÄ TOROHVI 2	70
29 RÄÄKKYLÄ UKONLAHTI	71
30 RÄÄKKYLÄ LEHMONNIEMI.....	73
31 RÄÄKKYLÄ VOINIEMI.....	75
32 KITEE KOPPANANNIEMI 2.....	77
33 KITEE KOPPANANNIEMI 3.....	79
34 KITEE KOPPANANNIEMI 1.....	80
Tarkastettuja kohteita	84

Kansikuva: Rantamaastoa Kiteen Ikolansaaren lounaisrannalla, suunnitelluilla uusilla tonteilla.

Perustiedot

- Alue:** Kiteen ja Rääkkylän kuntien Oriveden rantaosayleiskaava alueen suunnitellut uudet rakennuspaikat / tontit lähiympäristöineen. Kaikkiaan 657 rakennuspaikkaa Oriveden rannoilla.
- Tarkoitus:** Selvittää onko suunnitelluilla uusilla rakennuspaikoilla kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muita kulttuuri- ja sotahistoriallisia, suojeltavaksi katsottavia jäänteitä. Lisäksi selvitettiin onko rakennuspaikkojen läheisyydessä, maastoissa joiden läpi tullaan mahdollisesti vetämään tonteille uusia teitä tms. infrastruktuuria, muinaisjäännöksiä ja em. muita suojelukohteita. Lisäksi tarkastettiin ja selvitettiin ulottuvatko uusien rakennuspaikkojen läheisyydessä olevat ennestään tunnetut muinaisjäännökset suunnitelluille rakennusalueille.
- Tekijät:** Mikroliitti Oy, Timo Jussila, Timo Sepänmaa, Antti Bilund, Ville Laakso ja Mikko Helminen
- Työaika:** maastotyö toukokuussa 2014.
- Kustantaja:** Kaavakonsultti Ramboll:in välityksellä Kiteen ja Rääkkylän kunnat.
- Aiemmat inventoinnit Kiteellä ja Rääkkylässä:** Sarvas P 1963 inventointi. Lahtiperä P 1964 inventointi. Miettinen T 1973 inventointi. Kankkunen P 1987 inventointi. Poutiainen H ja Kupiainen R 1993 inventointi. Pesonen P ja Karjalainen T 1995 inventointi. Halinen P & Lavento M 1997 inventointi. Pesonen P 2004 inventointi. Forsberg O 2004 inventointi. Laakso V ja Sepänmaa T 2004 inventointi.
- Tulokset:** Inventoinnissa havaittiin ennestään tuntemattomia kohteita: kolme esihistoriallista asuinpaikkaa (kivikausi ja varhaismetallikausi), joista yksi ns. ”moniperiodinen”, kolme oletettavasti varhaismetallikautista hautaröykkiötä, kaksi pyyntikuoppaa, kolme tervahautaa, hiilihautoja, vanhoja viljelyröykkiöalueita useita, hist. ajan asuinpaikkoja - kiukaan jäänteitä yms. kahdesta paikasta sekä Salpalinjan varustuksia useista paikoista. Neljällätoista uudella rakennuspaikalla sijaitsee muinaisjäänös tai muu mahdollisesti suojeltava jäännös. Seitsemällä rakennuspaikalla on selkeä ja laajempi jäännös joka edellyttää rakennuspaikan siirron.
-
- Selityksiä:** Koordinaatit, kartat ja ilmakuvaotteet ovat ETRS-TM35FIN koordinaatistossa. Kohdekuvauksissa on mainittu myös kohteiden kkj ja ykj koordinaatit. Kartta ja ilmakuvapohjat Maanmittauslaitoksen maastotietokannasta keväällä v. 2014 ellei toisin mainittu. Valokuvia ei ole talletettu mihinkään viralliseen arkistoon eikä niillä ole mitään kokoelmatunnusta. Valokuvat digitaalisia. Valokuvat ovat tallessa Mikroliitti Oy:n serverillä / pilvessä. Kohteiden numerointi on epävirallinen ja vai tämän raportin kartta- ym. viitteiksi. Löydöille ei ole hankittu Kansallismuseon kokoelmatunnuksia, ne hankitaan syksyllä 2014.

Inventointi

Inventoinnin maastotyö tehtiin toukokuussa v. 2014 seuraavasti: Jussila ja Sepänmaa inventoivat yhtenä ryhmänä 9. – 16.5. (pitkiä päiviä tehden), Laakso 12.-18.5., Laakso ja Helminen yksinomaan saaristoa 19.-23.5., Bilund 12.-20.5. Lisäksi tehtiin yksittäinen maastotarkastus vielä 15.5. (Jussila ja Sepänmaa, kohteelle nro 25). Kaikkiaan maastotyötä tehtiin yli 40 henkilötyöpäivää (+ matkapäivät), joista useat päivät olivat reilusti yli kahdeksan tuntisia. Venekuskina omalla veneellään toimi saaria tutkittaessa Kiteeläinen Oriveden vedet hyvin tunteva eläkeläinen Martti Silvennoinen, jolle esitämme suuret kiitokset. Alueella käytettiin aikaa juuri sen verran, että toimeksianto – tarkastaa onko uusilla rakennuspaikoilla ja niiden välittömässä läheisyydessä muinaisjäännöksiä – tuli hyvin ja perusteellisesti suoritettua ja työlle asetetut tavoitteet saavutettua. Ei enempää eikä vähempää. Ryhmytyöskentelyyn ja logistiikkaan kiinnitettiin erityistä huomiota sekä maalla että vesillä liikuttaessa, niin että ajankäyttö maastotyössä oli mahdollisimman tehokasta. Erittäin kokeneilta ja useat alueen maastot sekä muinaisuuden ja historian jo entuudestaan tuntevilta arkeologeilta tehokas, ryhmittäin tehty maastotyö sujuikin jouhevasti, mitä edesauttoi myös erinomaiset sääolosuhteet (sekä hyvä välineistö – mm maastoautot joilla päästiin lähelle tutkittavia alueita tarvitsematta kävellä pidempiä matkoja).

Inventoinnissa tarkastettiin 657 uutta rakennuspaikkaa / tonttia. Lisäksi tarkasteltiin joitain ”vanhempia”, jo rakennettuja tontteja ennestään tunnettujen muinaisjäännösten läheisyydessä. Ylipäätään voitiin todeta että ennestään tunnetut muinaisjäännökset eivät ulotu rakennuspaikoille ja että niiden rajauksiin ja kohdekuvauksiin ei ollut mitään lisättävää tai muutettavaa. Poikkeuksena edellä sanottuun ovat ennestään tunnetut kohteet Rääkkylä Purpanniemi ([nro 5](#)), Kiteen Roposenlahti ([nro 6](#)) sekä Kiteen Koppananiemen ([nro 32-34](#)) muinaisjäännökset josta saatiin uutta tietoa. Samoin parin ennestään tunnetun Salpalinjakohteen varustuksia paikannettiin tarkemmin uusien rakennuspaikkojen liepeillä.

Rakennuspaikat tarkastettiin silmänvaraisesti ja arvioitiin niiden sekä lähiympäristön maaston potentiaalisuutta erityyppisille muinaisjäännöksille. Jos maasto arvioitiin silmänvaraisen tarkastelun ja ”lapiotökkäysten” (jolla arvioitiin maaperän laatua) perusteella muinaisjäännösten löytämisen ja esiintymisen kannalta huonoksi, alueelta poistuttiin. Muussa tapauksessa aluetta tutkittiin tarkemmin, tarvittaessa runsaastikin koekuoppia tehden. Menetelmänä oli siis normaali muinaisjäännosinventoinnin menetelmä: katso ja tarkkaile, nuuski, arvioi, sitten pengo maaperää ja tutki tai poistu.

Pääosin Oriveden rannat ovat maaperältään erittäin kivikkoisia. Paikoin niin kivikkoisia että kävely rannoilla oli varsin rasittavaa – sammalpeitteistä hyvin kivistä maata jossa jalka ”nuljuua” kokoajan kivien välissä (ks. kansikuva). Milloin sitten rannoilta tapasi vähäkivisen tasanteen sopivalta korkeustasolta, se katsottiin tarkoin. Muinaisen Saimaan korkeimman rannan taso n. 4000 eKr. on alueella 85 m (Rääkkylän luoteispää) ja 82,5 m (Puhos) välillä. Esihistoriallisia, rantasidonniaisia muinaisjäännöksiä voi siis kaava-alueelta löytää em. korkeustason ja noin parisen metriä nykyisen rannan yläpuolen välisiltä tasoilta. Historiallisen ajan jäännöksiä voi tietenkin tavata koko alueelta korkeustasoista riippumatta. Terva- ja hiilihautoja alueella on suhteellisen vähän, johtuen juuri rantojen kivikkoisuudesta. Esihistorialliset asuinpaikat sijaitsevat suojaisissa lahdissa ja niemien ja saarien suojanpuoleisilla rannoilla, missä selkien tyrskyt eivät ole pesseet mineraalimaata pois jättäen jälkeensä pelkän kivikon. Usein nämä muinaiset suojaisat paikat, missä maaperä on hiekkaisempaa ja pintamaa vähäkivisempää, ovat nyt kauempana nykyisestä rannasta, usein rannan harjanteiden mantereeseen puolella.

Kaiken ikäisiä ja laatuksia muinaisjäännöksiä tarkkailtiin, kuten itäisen Suomen kaski- ja viljelykulttuurin ilmentymiä (raivausröykkiöitä), merkkejä varhaisemman historiallisen ajan asutuksesta ja myös viime sotien aikaisten ns. Salpalinjan varustuksia tähyten. Varhaisemman historiallisen

ajan asutusta ja 1600-luvun ruptuurisotaa edeltävien ortodoksikylien ja kalmistojen merkkejä on alueella inventoitu aiemminkin mm. nyt inventoinnissa mukana olleiden Ville Laakson ja Timo Sepänmaan toimesta. Niiden sijoittumismahdollisuutta rantaosayleiskaavan uusien rakennuspaikkojen kohdille tai liepeille tutkittiin sekä aiempien havaintojen, kokemusten saatujen tietojen sekä kartta- ja kirjallisten lähteiden avulla (mm. Saloheimo V, Pohjois-Karjalan asutusmuodot 1600-luvulla). Todettiin että em. jäänteitä ei suurella todennäköisyydellä sijoitu nyt tutkittaviin maastoihin, rakennuspaikoille ja niiden välittömään läheisyyteen. Historiallisen ajan vanhempaa asutusta ja sen merkitystä ym. ei siten tutkittu systemaattisesti vaan ainoastaan sen verran, kuin toimeksianto – rakennettavien tonttien tutkiminen – antoi aihetta ja silloinkin pääosin arkeologisin menetelmin tehtynä. Kuitenkin silmät pidettiin auki – jo inventoijien oman suuren mielenkiinnon takia – myös näiden kohteiden varalta.

Tulos:

Neljällätoista uudella ja suunnitellulla rakennustontilla havaittiin ongelmia niillä tai aivan niiden reunamilla sijaitsevien muinaisjäännösten tai suhteen. Eräät rakennuspaikoille sijoittuvat jäännökset ovat sellaisia, että niiden muinaisjäännösstatus on epäselvä tai merkitys vähäinen ja on mahdollista ainakin neuvotella, onko rakentaminen niistä huolimatta mahdollista. Osalla paikoista on salpalinjan rakenteita. Kuusi uutta rakennuspaikkaa on sellaista että ne on varmuudella siirrettävä tai poistettava niillä sijaitsevan muinaisjäännöksen takia.

kaavoituksen kannalta ongelmallisia muinaisjäännöksiä ovat kohteet nro [1](#), [2](#), [4](#), [5](#), [8](#), [10](#), [12](#), [14](#), [15](#), [16](#), [17](#), [23](#), [25](#) ja [32](#). Näistä kohteet [1](#), [14](#), [15](#), [16](#), [17](#), [23](#) ja [25](#) ovat selkeästi suunnitelluille tonteille rakentamisen esteenä ja suunniteltuja tontteja olisi siirrettävä. Muut kohteet ovat sellaisia joiden säilyttäminen ei ehkä ole välttämätöntä tai kohteet ovat niin pienialaisia ja tonttien reunoilla, että ne ehkä voidaan suojella – jos suojelu on kaikkien kohdalla tarpeen – tonttien sisälläkin. Suojelutarpeen ja tonttien sijoittumismahdollisuudet näillä paikoilla ratkaisee Museovirasto. Näiden lisäksi Salpalinjan varustusten, kohteiden [30](#) ja [31](#) alueille on suunniteltu tontteja, mutta niiden tarkka rajaus ei ollut inventointia suoritettaessa tiedossa. Varustukset ovat ”pistemäisiä” kohteita, pesäkkeitä. Niiden väliin voidaan melko helposti sijoitella tontteja

15.6.2014

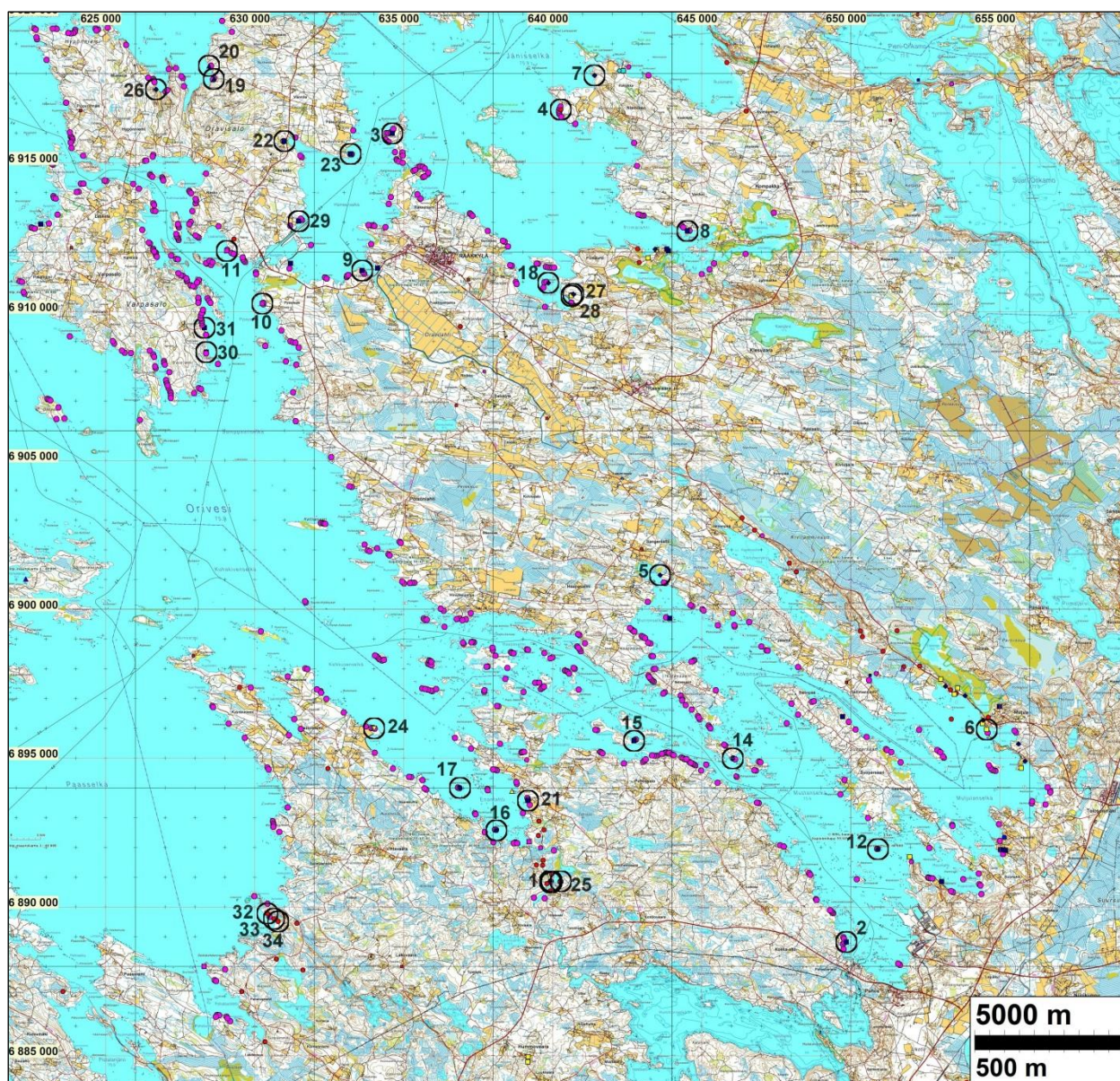
18.11.2014 päivitys versioon 2, jossa pieniä korjauksia ja täsmennyksiä versio 1:n verrattuna

Timo Jussila

Maastoa Rääkkylän Pötsönlahdella, suunnitellulla rakennuspaikalla.

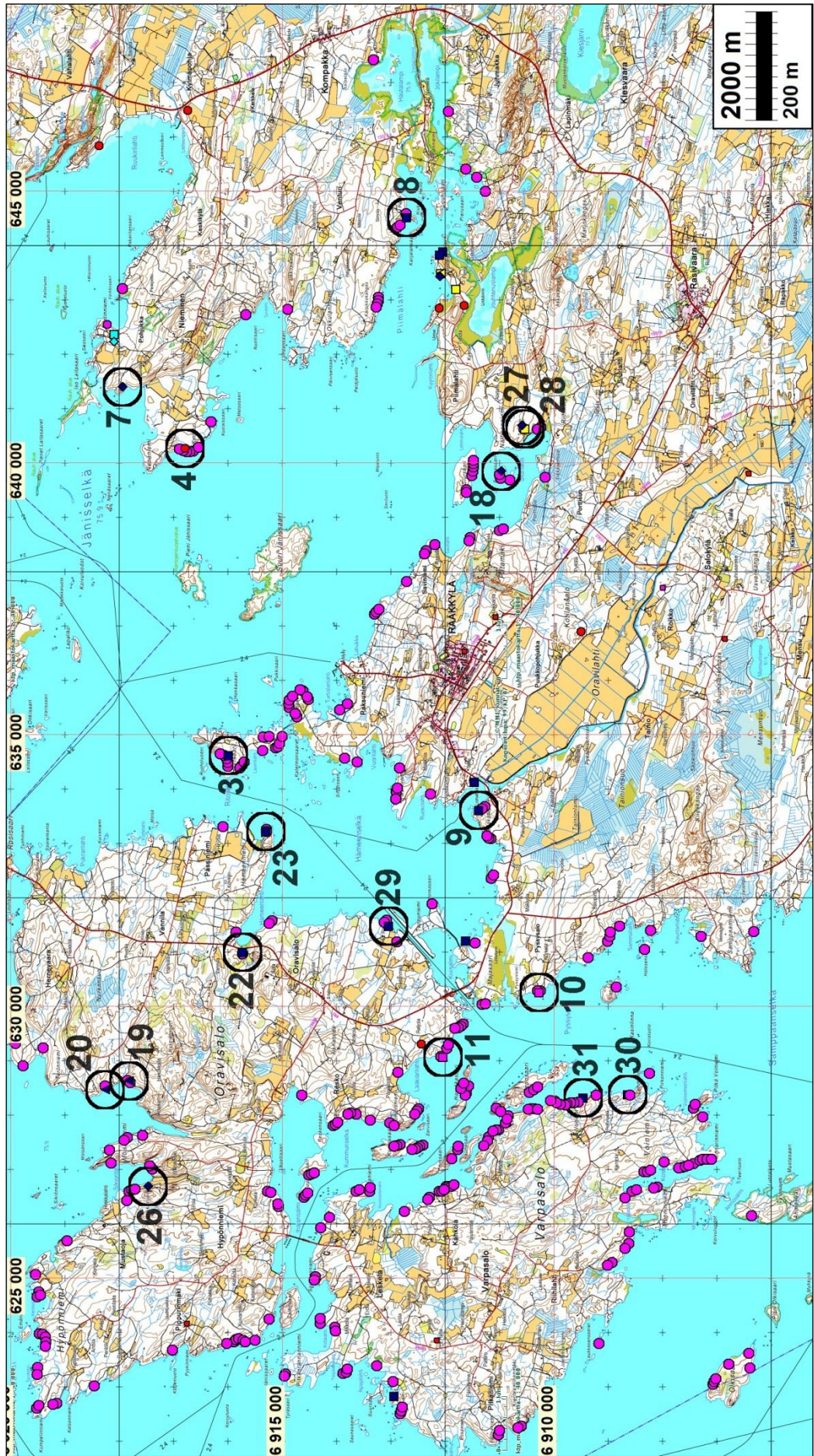
Yleiskartat

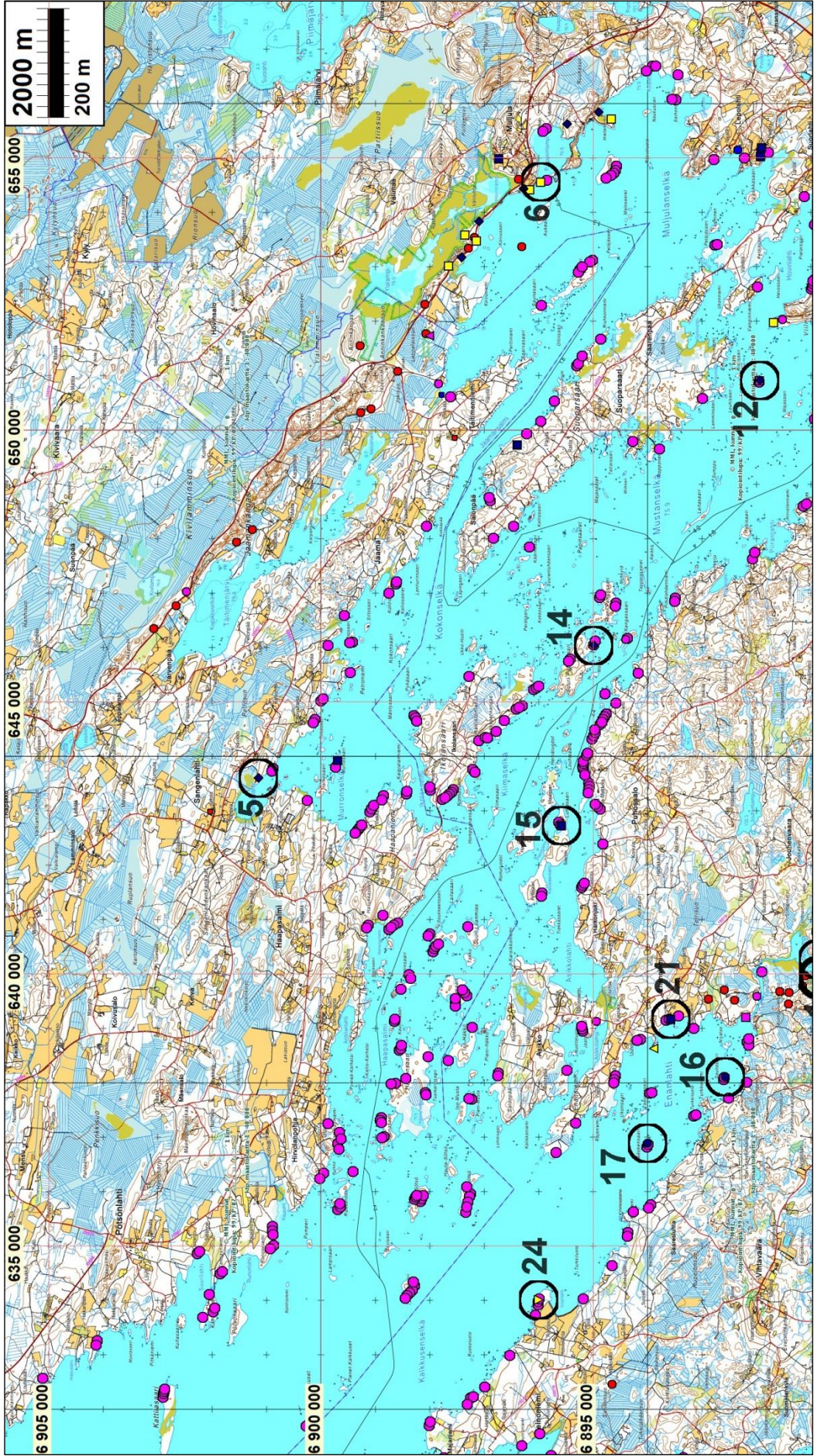
Yleiskartoilla uudet rakennuspaikat ja tarkastetut alueet on merkitty sinipunaisilla palloilla. Rakennuspaikat tarkastettiin liepeineen ja lähialueineen. Jos havaittiin potentiaalista muinaisjäännösmaastoa katsottiin maastoja kauempanakin rakennuspaikoista.

Raportissa kuvatut muinaisjäännökset ympyröity ja vieressä raportin kohdenumero.

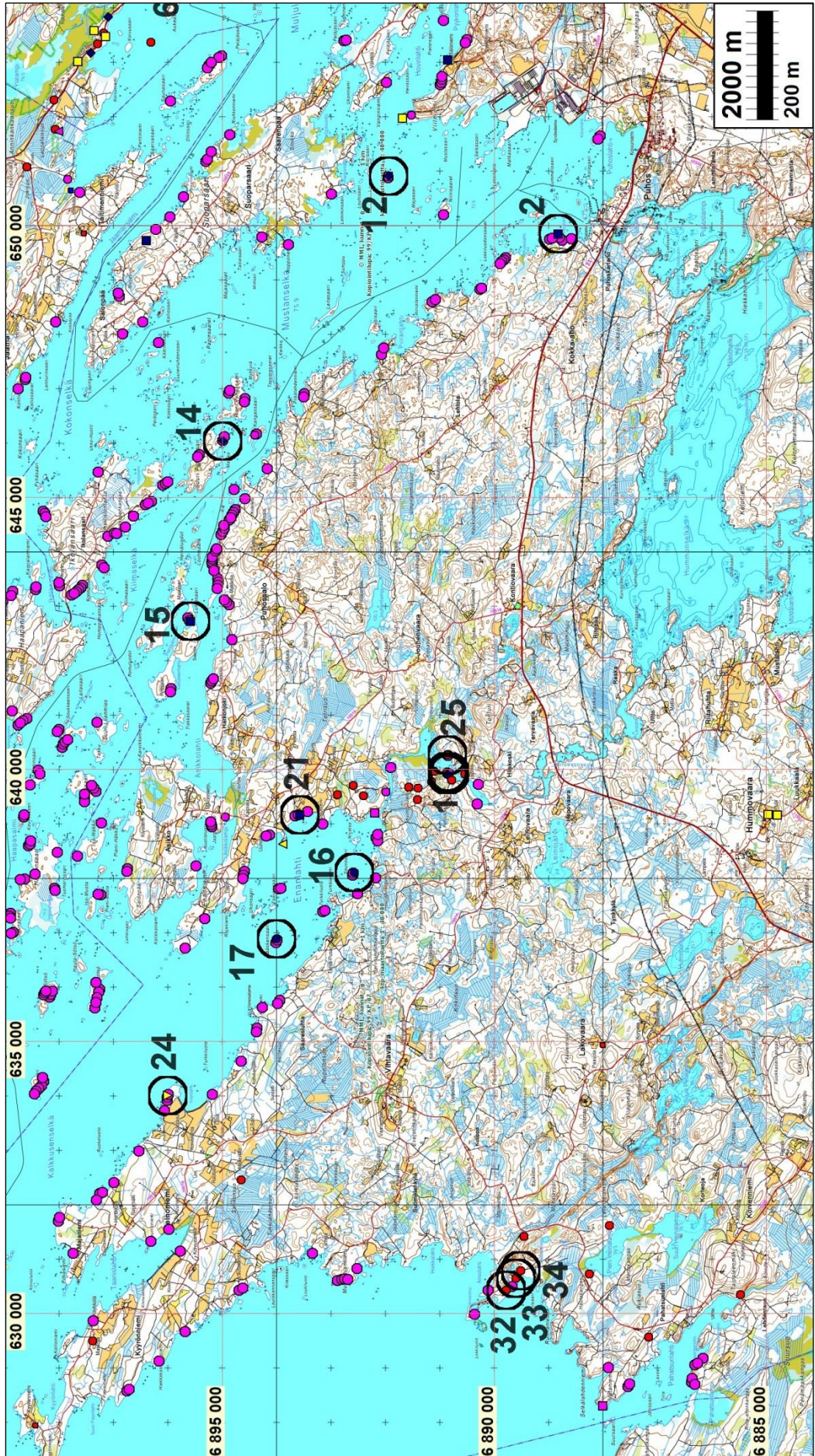
Muut muinaisjäännökset eri symbolein: punaiset kivikautisia, siniset historiallisia, keltaiset ajoittamattomia kohteita.

Pohjoisosa

Keski - kaakkoisosa

Etelä - lounaisosa

Kohdeluettelo

Kunta	Nro	Nimi	Laji	Tyyppi	Ajoitus	N	E	z
KITEE	1	LOPOLAMPI W	asuinpaikka		varh.met.kautinen	6890823	639944	79
KITEE	1	LOPOLAMPI W	asuinpaikka		kivikautinen	6890858	639964	85
KITEE	1	LOPOLAMPI W	valmistus	tervahauta	historiallinen	6890857	639917	85
KITEE	2	LINDBERGIN NIEMI	varustus	Salpalinja	historiallinen	6888821	649847	83
RÄÄKKYLÄ	3	HYYTSAARI	maatalous	röykkiö	historiallinen	6915989	634624	87
RÄÄKKYLÄ	4	LEVIÄLAHTI	asuinpaikka		kivikautinen	6916787	640276	84
RÄÄKKYLÄ	5	PURPANNIEMI	valmistus	viljelyröykkiöt	historiallinen	6901150	643603	80
KITEE	6	ROPOSENLAHTI	pyynti	pyyntikuoppa	ajoittamaton	6895962	654561	80
RÄÄKKYLÄ	7	SULKULAHTI	valmistus	tervahauta	historiallinen	6917935	641405	82
RÄÄKKYLÄ	8	KIISKINIEMI	maatalous	röykkiö	historiallinen	6912705	644518	80
RÄÄKKYLÄ	9	VÄNSKÄNSALMI	varustus	Salpalinja	historiallinen	6911376	633607	80
RÄÄKKYLÄ	10	PYSSYNIEMI	hautaus	röykkiö	varh.met.kautinen	6910266	630259	80
RÄÄKKYLÄ	11	LAAKIANLAHTI	varustus	Salpalinja	historiallinen	6912041	629073	88
KITEE	12	RIHNO	hautaus	röykkiö	varh.met.kautinen	6891936	650911	78
KITEE	13	KANGASSAARI 2	valmistus	tervahauta	historiallinen	6891936	650910	78
KITEE	14	SUURI PEHESSAARI	valmistus	hiilihauta	historiallinen	6894992	646045	82
KITEE	15	LUHTASAARI	maatalous	kivirakenne	historiallinen	6895575	642736	80
KITEE	16	SAUNASAARI	asuinpaikka		historiallinen	6892571	638108	78
KITEE	17	JÄÄSKENSAARI	kivirakenne	purnu?	historiallinen	6894000	636891	77
RÄÄKKYLÄ	18	SAUNASAARI	valmistus	tervahauta	historiallinen	6910969	639854	79
RÄÄKKYLÄ	19	HAVUKKALA 1	tunnistamaton	kivirakenne	historiallinen	6917822	628628	86
RÄÄKKYLÄ	20	HAVUKKALA 2	tunnistamaton	kivirakenne	historiallinen	6918262	628475	86
KITEE	21	HIEKKARANTA	maatalous	röykkiö	historiallinen	6893566	639175	86
RÄÄKKYLÄ	22	HÄMEENLAHTI	pyynti	pyyntikuoppa	ajoittamaton	6915728	631001	80
RÄÄKKYLÄ	23	HÄMEENNIEMI	varustus	Salpalinja	historiallinen	6915293	633221	78
KITEE	24	IIVONNIEMI	pyynti	pyyntikuoppa	ajoittamaton	6896003	634010	78
KITEE	25	LOPOLAMPI E	asuinpaikka		kivikautinen	6890860	640268	85
RÄÄKKYLÄ	26	MUSTIKKAVUORI	valmistus	tervahauta	historiallinen	6917468	626687	84
RÄÄKKYLÄ	27	TOROHVI 1	maatalous	röykkiö	ajoittamaton	6910528	640636	83
RÄÄKKYLÄ	28	TOROHVI 2	valmistus	tervahauta	historiallinen	6910592	640695	84
RÄÄKKYLÄ	29	UKONLAHTI	varustus	Salpalinja	historiallinen	6913034	631484	84
RÄÄKKYLÄ	30	LEHMONNIEMI	varustus	Salpalinja	historiallinen	6908637	628381	83
RÄÄKKYLÄ	31	VOINIEMI	varustus	Salpalinja	historiallinen	6909459	628321	83
KITEE	32	KOPPANANNIEMI 2	asuinpaikka		kivikautinen	6889599	630654	81
KITEE	33	KOPPANANNIEMI 3	asuinpaikka		kivikautinen	6889781	630431	80
KITEE	34	KOPPANANNIEMI 1	asuinpaikka		kivikautinen	6889512	630795	82

Muinaisjännökset

Kohdekartoilla kaavaluonnoksen rakennuspaikat on merkitty vihreällä värjäyksellä (karkeammat kartat) sekä vihreällä viivalla (tarkemmat kartat). Muinaisjännökset on merkitty kartoille eri symbolein sekä punaisin aluerajauksin.

1 KITEE LOPOLAMPI W /1

Mjtunnus:

Rauh.lk: kiinteä muinaisjäänös

Ajoitus: varhaismetallikautinen

Laji: asuinpaikka

Koordin: N: 6890 823 E: 639 944 Z: 79

X: 6890 846 Y: 4483 631

P: 6893 712 I: 3640 171

Tutkijat: Jussila & Sepänmaa 2014 inventointi

Sijainti: Paikka sijaitsee Kiteen kirkosta 24,1 km länteen, Oriveden Enanlahden eteläpuolella olevan Lopolammen eteläosan luoteisrannalla - Lopolampi on osa Pyyhäjärven Hummonselästä Oriveteen laskevaa uomaa.

Huomiot: Muinaisjäänös koostuu kolmesta osasta. alueen luoteispäässä on tervahauta, niemekkeen kärjen alueella, rinteän juurella on varhaismetallikautinen asuinpaikka ja niemen kärjen laella, vajaan 85 m korkeustasolla on kivikautinen asuinpaikka.

Varhaismetallikautinen asuinpaikka (ajoitettu korkeustason perusteella) sijaitsee niemen kärjen alarinteellä ja kärjen lounaispuoleisella leveämmällä tasanteella rinteän juurella, missä paikka rajautuu hyvin loivasti luoteeseen laskevassa maastossa lähempänä rantaa ja alemmalla tasolla tasalle jossa maaperä muuttuu hiekkaisesta saveksiseksi. Jyrkän rinteän lounaispuolella on rinteän juurella matala muinaisrantatörmä ja sen päällä kapea tasanne - asuinpaikka ei ulotu kyseisen törmän päälle vaan sen alapuolelle, missä nyt kuusivaltaista sekametsää. Idempänä löytöjä saatiin vielä kapealta rannan ja rinteän väliseltä hieman loivemmin laskevalta rinteän osalta. Niemen ja korkean harjanteen itärinne on maaperältään hyvin kivikkoista ja sinne tehdyistä koekuopista ei saatu mitään havaintoja muinaisjäänöksestä.

Koko muinaisjäänösalue rajautuu löytöhavaintojen, koekuopituksen ja topografin perusteella arvioiden varsin selkeästi.

Asuinpaikan lounaisosaa, länteen.

Asuinpaikan lounaisosaa, etelään.

Asuinpaikan kaakkoisosaa, etelään

1 KITEE LOPOLAMPI W /2

Mjtunnus:

Rauh.lk: kiinteä muinaisjäänös

Ajoitus: kivikautinen

Laji: asuinpaikka

Koordin: N: 6890 858 E: 639 964 Z: 85

X: 6890 880 Y: 4483 653

P: 6893 747 I: 3640 191

Tutkijat: Jussila & Sepänmaa 2014 inventointi

Sijainti: Paikka sijaitsee Kiteen kirkosta 24,1 km länteen.

Huomiot: Etelään pistävän jyrkkärinteisen harjanteen kärjessä on tasanne jolle tehdystä koekuopasta palanutta luuta ja kvartseja. Asuinpaikka rajautuu selkeästi harjanteen kärkiosaan jossa maaperä suhteellisen vähäkivistä ja maasto tasaista. Pohjoisempänä maasto nousee ja muuttuu kivikkoiseksi.

Asuinpaikka harjanteen laen eteläkärjessä, etelään.

1 KITEE LOPOLAMPI W /3

Mjtunnus:

Rauh.lk: kiinteä muinaisjäänös

Ajoitus: historiallinen

Laji: valmistus: tervahauta

Koordin: N: 6890 857 E: 639 917 Z: 85

X: 6890 881 Y: 4483 606

P: 6893 746 I: 3640 144

Tutkijat: Jussila & Sepänmaa 2014 inventointi

Sijainti: Paikka sijaitsee Kiteen kirkosta 24,1 km länteen.

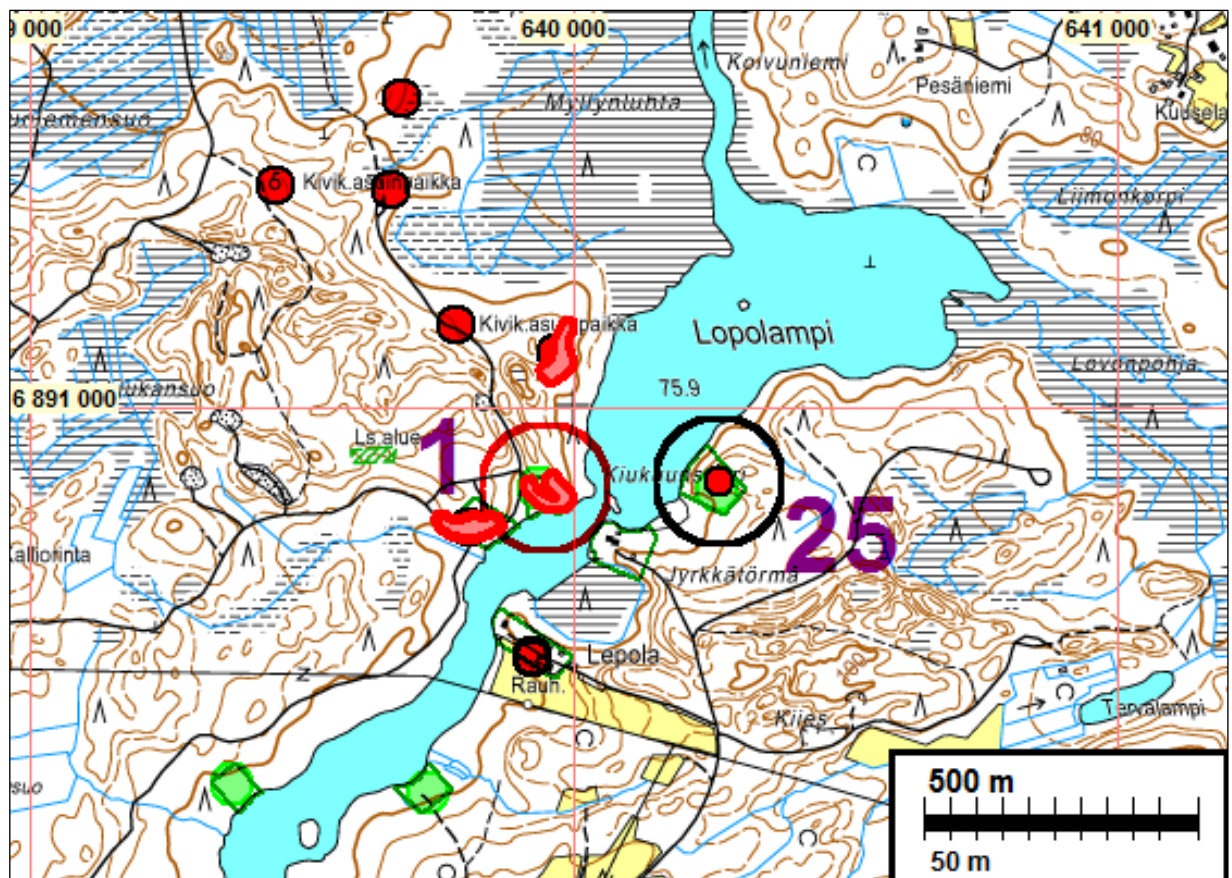
Huomiot: Ranaan menevän tien itäpuolella ja jyrkän länsi-lounaaseen laskevan rinteiden juurella on tervahauta. Haudassa ei ole ränniä vaan se on "vanhan mallinen", josta terva nostettu lippoamalla. Haudan halkaisija on n. 12 m, leveät vallit ja syvä keskikuoppa.

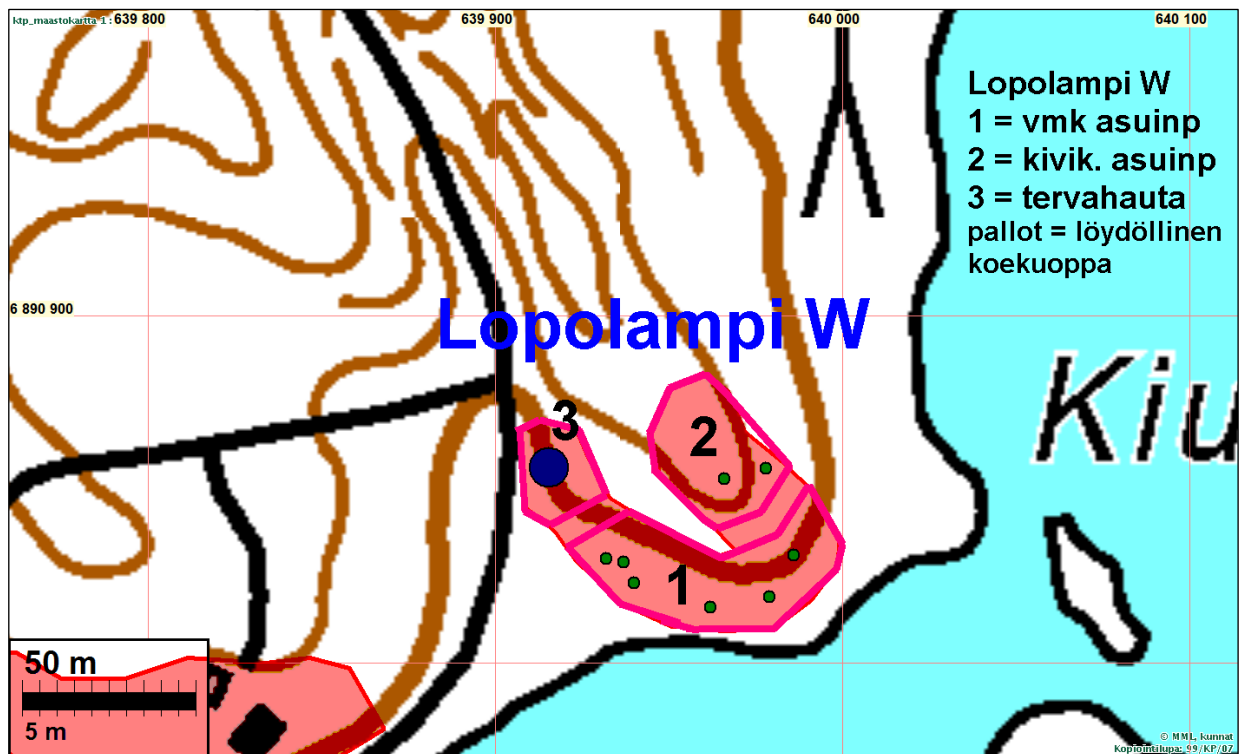
Tervahautaa länteen.

Tervahautaa länteen

Lopolampi W kohde nro 1 punaisen ympyrän sisällä. Sen länsipuolella on ennestään tunnettu kiviakautinen asuinpaikka Lovonranta 1 (1000003033) joka ei ulotu lähelle uutta rakennuspaikkaa. Se todennettiin tutkimalla kohteen ja rakennuspaikan välinen alue. Samoin kohteen 1 ja rakennuspaikan pohjoispuolella sijaitseva Lovonranta 2 (1000003034) asuinpaikka ei ulotu nykyisen rajauksen eteläpuolelle.

Tervahauta sininen pallo. Sen kaakkoispuolella osa-alue 1 on 80 m korkeustason alapuolella ja idempänä myös 80 m tasolla. Koillisosassa, n. 85 m tasolla on osa-alue 3.

Rakennuspaikka

Suunniteltu rakennuspaikka pitää poistaa – se on lähes koko alaltaan muinaisjäännöstä. Muinaisjäännöksen rajausta tässä tapauksessa tarkka ja luotettava. Rakennuspaikan voisi siirtää muinaisjäännösalueen pohjoispuolelle, länsirannalle. Haasteeksi voi tulla tieyhteyden rakentaminen tontille jyrkkärinteisen harjanteen ylitse.

2 KITEE LINDBERGIN NIEMI

Mjtunnus:

Rauh.lk: suojelukohde

Ajoitus: historiallinen

Laji: varustus: Salpalinja

Koordin: N: 6888 821 E: 649 847 Z: 83

X: 6888 388 Y: 4493 433

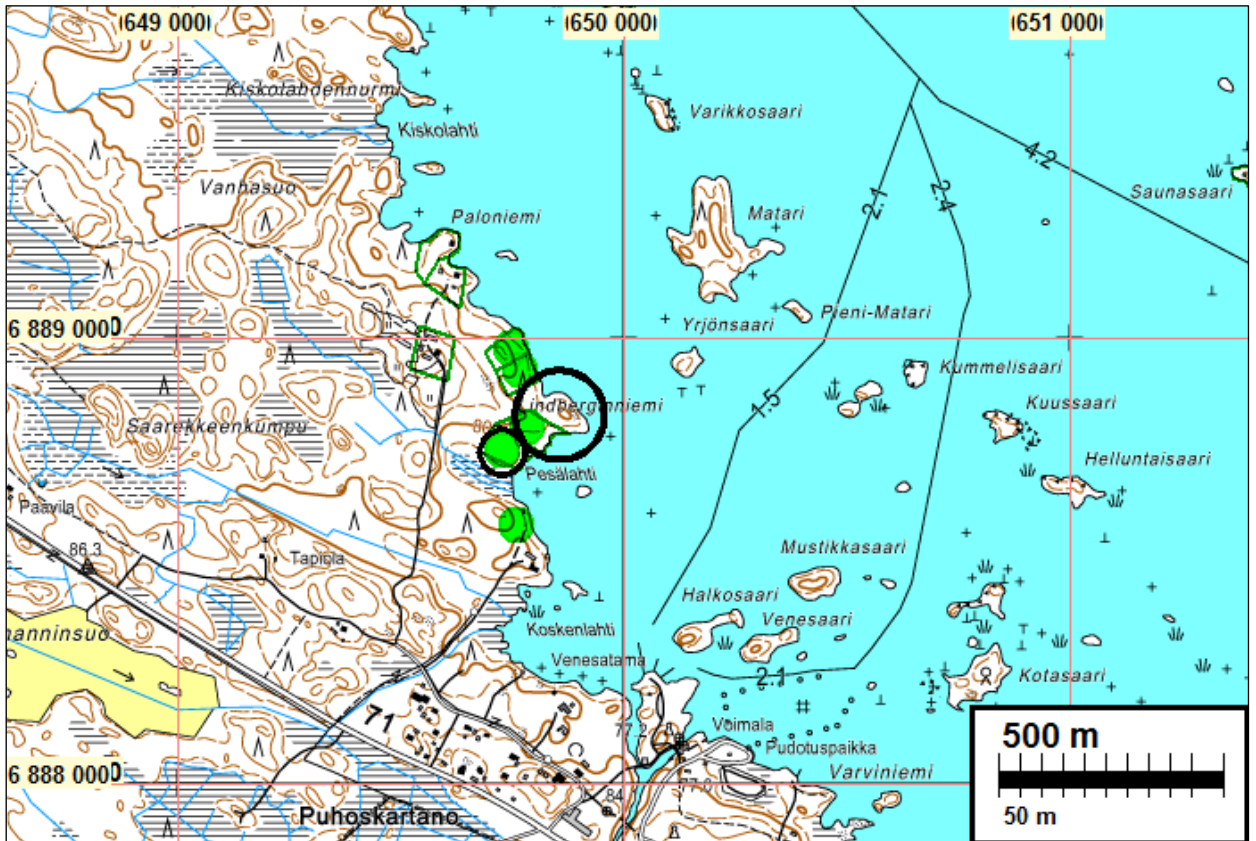
P: 6891 709 I: 3650 078

Tutkijat: Jussila & Sepänmaa 2014 inventointi

Sijainti: Paikka sijaitsee Kiteen kirkosta 14,1 km länteen, Puhoslahden länsirannalla, Pesälahden länsi ja pohjoispuolella.

Huomiot: Niemen kärjessä on pesäke, jonka ampumasuunta on itä-kaakkoon. Pesäkkeestä lähtee taiteluhauta luoteeseen. Pesäke ja hauta ovat huonokuntoisia kaivantoja. Niemen kärjen alueelta 130 m lounaaseen, matalalla mäentöyrällä on n. 20 m pituinen taisteluhautakaivanto, joka myös melko huonokuntoinen. Taisteluhaudan

itäpuolella on rakennuksen perusta. Kartoilla v. 1848,1949 ja 1975 ei paikalla ole rakennusta. Se ei kuitenkaan ole 1800-lukua vanhempi joten kyse lienee 1900-luvun lopun tai alun huvilasta tms.

Varustukset sinisellä viivalla, rak. pohja sininen neliö.

Rakennuspaikka

Eteläisempi juoksuhaudan pätkä sijoittuu suunnitellulle rakennusalueelle. Kyseessä on kuitenkin vähäinen ja huonokuntoinen jäännös (joka ei ole muinaisjäännös) joten voisi neuvotella Museoviraston kanssa siitä tarvitseeko juoksuhaudata säilyttää.

Huonokuntoista juoksuhaudan jäännettä Pesälahden länsipuolella – eteläisempi varustus.

Pohjoisempi varustus – pesäke ja siitä lähtevä juoksuhaudata. Luoteeseen.

Rakennuksenperusta Lindbergin niemessä.

3 RÄÄKKYLÄ HYYTSAARI

Mjtunnus:

Rauh.lk: kiinteä muinaisjäänös

Ajoitus: historiallinen

Laji: maatalous: röykkiö

Koordin: N: 6915 989 E: 634 624 Z: 87

X: 6916 236 Y: 4479 482

P: 6918 888 I: 3634 849

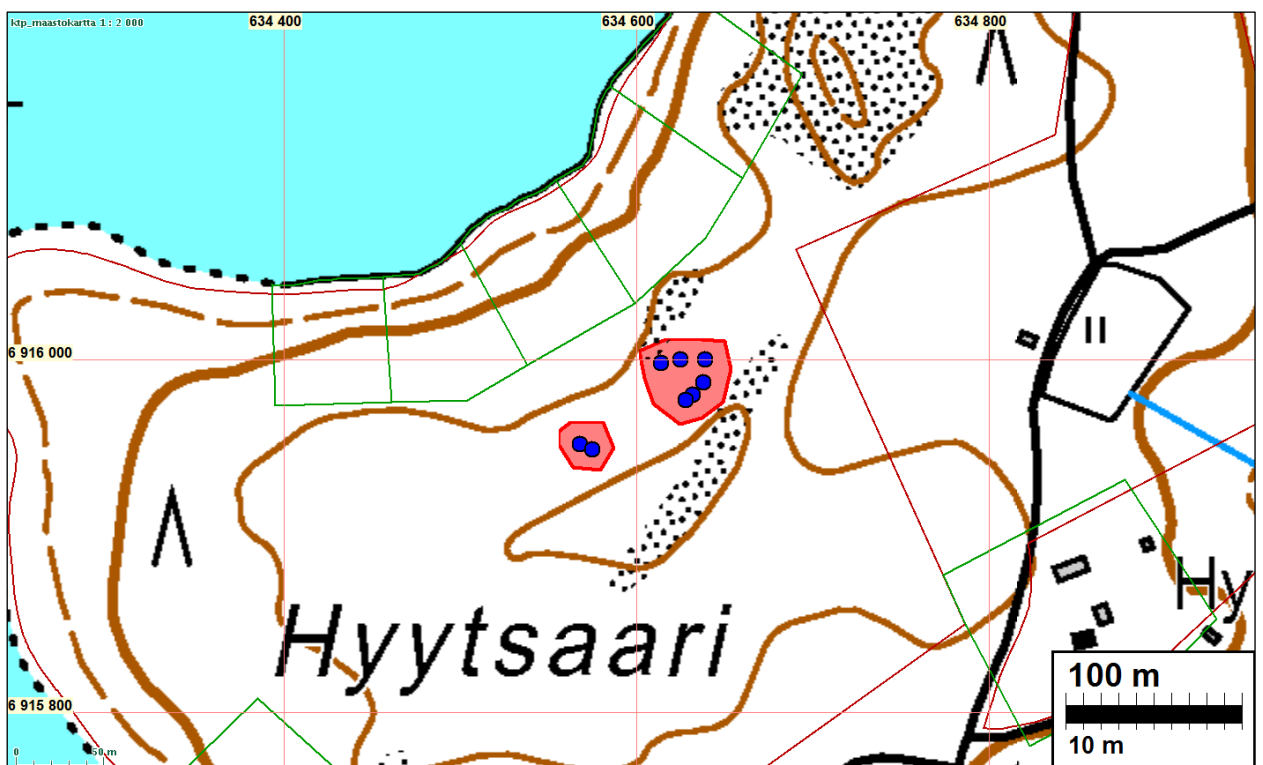
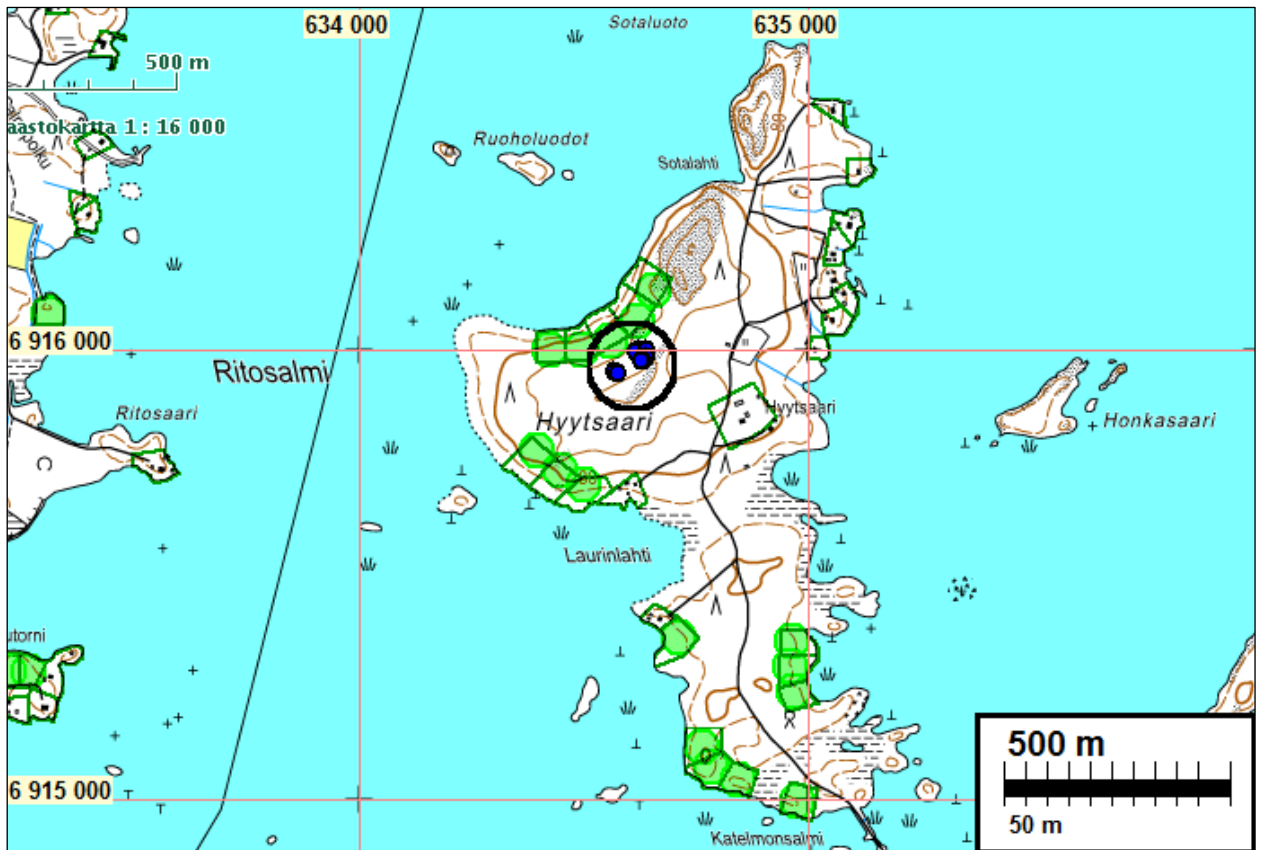
Tutkijat: Jussila 2014 inventointi

Sijainti: Paikka sijaitsee Rääkkylän kirkosta 4,0 km pohjoiseen, Hyytsaaren luoteiskärjen alueella

Huomiot: Rannasta n. 120 m etelään, rantaan laskevan rinteän yläosassa on n. 40 x 50 m alueella vanhoja, sammalpeitteisiä raivausröykkiöitä, kooltaan 1,5 -2 m halkaisijaltaan. Tästä keskittymästä 50 m länsi-lounaaseen on vielä pari erillistä röykkiötä.

Röykkiöiden koordinaatit:

N	E
6915952	634568
6915949	634575
6916000	634625 2 kpl vierekkäin
6915998	634614
6916000	634639
6915987	634638
6915980	634632
6915977	634628

Rakennuspaikat

Röykkiöt eivät sijoitu suunnitelluille rakennuspaikoille. Ne on kuitenkin syytä ottaa huomioon teitä ja muuta infrastruktuuria suunniteltaessa.

Itä-Suomalaisen viljelykulttuurin ilmentymiä – ns. kaskiraunioita.

Sammalpeitteinen kiviraunio

4 RÄÄKKYLÄ LEVIÄLAHTI

Mjtnnus:

Rauh.lk: kiinteä muinaisjäännös

Ajoitus: kivikautinen

Laji: asuinpaikka

Koordin: N: 6916 787 E: 640 276 Z: 84

X: 6916 771 Y: 4485 166

P: 6919 686 I: 3640 503

Tutkijat: Sepänmaa 2014 inventointi

Sijainti: Paikka sijaitsee Rääkkylän kirkosta 6,4 km koilliseen, Oriveden Jänisselän itäpuolella, Nenäniemen eteläpuolella olevan pitkän kivikkoisen harjanteen itärinteellä, noin 20 m harjanteen eteläosassa olevalle mökille johtavalta tieltä länteen.

Huomiot: Rannan suuntaisesti kulkee etelä-pohjoissuuntainen harjanne. Sen mantereen puoleisella rinteellä on kivikkoisessa maastossa pienialainen vähäkivinen tasanne jossa maaperä hiekkaa. Kohdalla on tasainen törmä kartalta arvioiden noin 82,5 m mpy. korkeustasolla. Selvää törmää tällä kohdalla on noin 50 m:n matkalla, korkeintaan parikymmentä metriä leveänä. Törmä on suurimmaksi osaksi hyvin kivinen, mutta sen keskiosassa on noin 20 x 10 m:n (N-S x W-E) ala vähäkivistä hiekkaa. Tälle alueelle tehtiin yhteensä 10 koekuoppaa, joista 5:stä löytyi kvartsi-iskoksia. Kaikki löydölliset koekuopat sijaitsivat yllä annetusta koordinaattipisteestä 5 m:n säteellä. Maaperä oli vähäkivistä hiekkaa – selvää värjäytynyttä kulttuurikerrosta ei havaittu. Puusto kohdalla on pääasiassa kuusta, hieman myös koivua ja mäntyä.

Asuinpaikan alue on arvioitu käsittääksemme varsin tarkasti ja luotettavasti koekuoppien, maaperän ja topografian perusteella. Löytöalue rajoittunee vähäkiviseen hiekkapohjaiseen kohtaan.

Asuinpaikan kohta vaikuttaa täysin ehjältä. Asuinpaikka rajautuu selkeästi suppealle, kivettömälle alalle jonka ulkopuolella maaperä on hyvin kivinen. Alueen laajuus on n. 15 x 28 m.

Asuinpaikasta noin 25 m länteen on hiilihaudan jäännös (kohde 4 B)

Asuinpaikkaa taustalla rinteiden juurella. Länteen.

LEVIÄLAHTI B

Mjtunnus: (uusi muinaisjäännös)
 Laji: Kiinteä muinaisjäännös
 Mj.tyyppi: Hiilihauta
 Ajoitus: Historiallinen

Koordin: N: 6916 799 E: 640 252 Z: 86
 X: 6916 784 Y: 4485 143
 P: 6919698 I: 3640 479

Tutkijat: Sepänmaa & Laakso 2014

Sijainti: Kohde sijaitsee Rääkkylän kirkosta 6,5 km koilliseen.

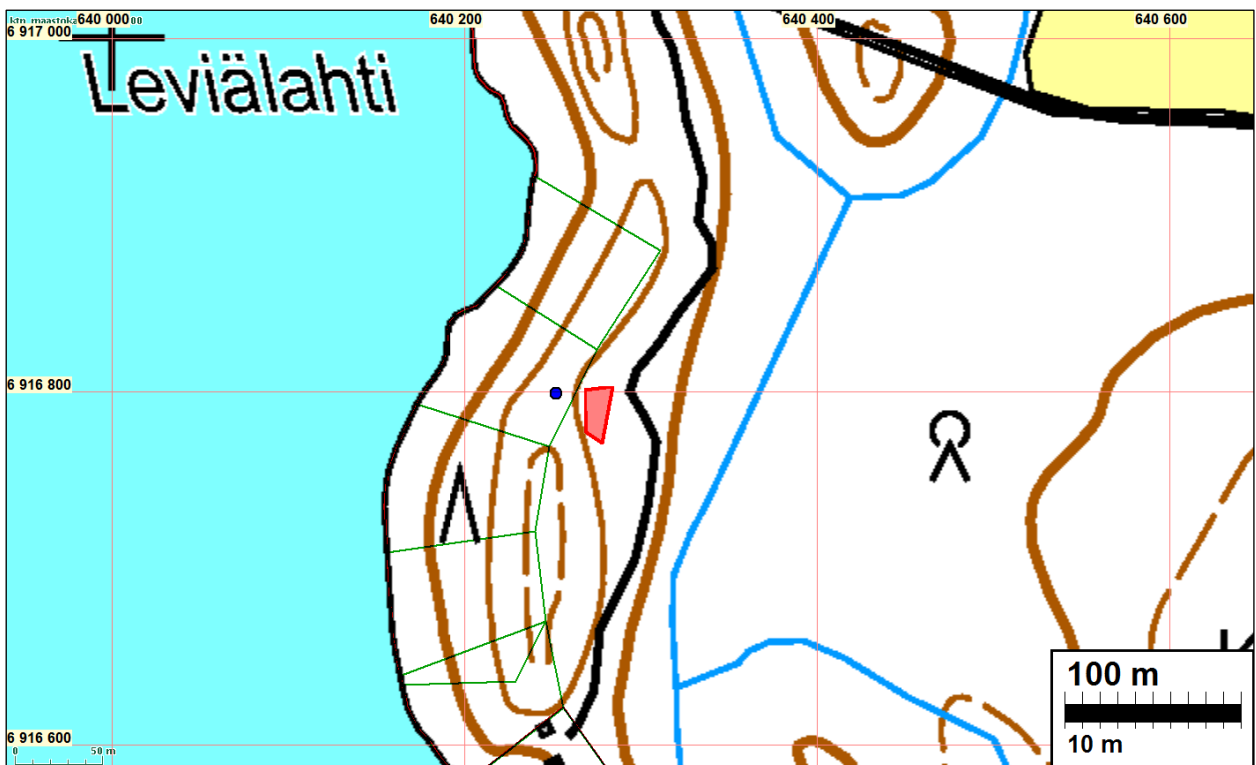
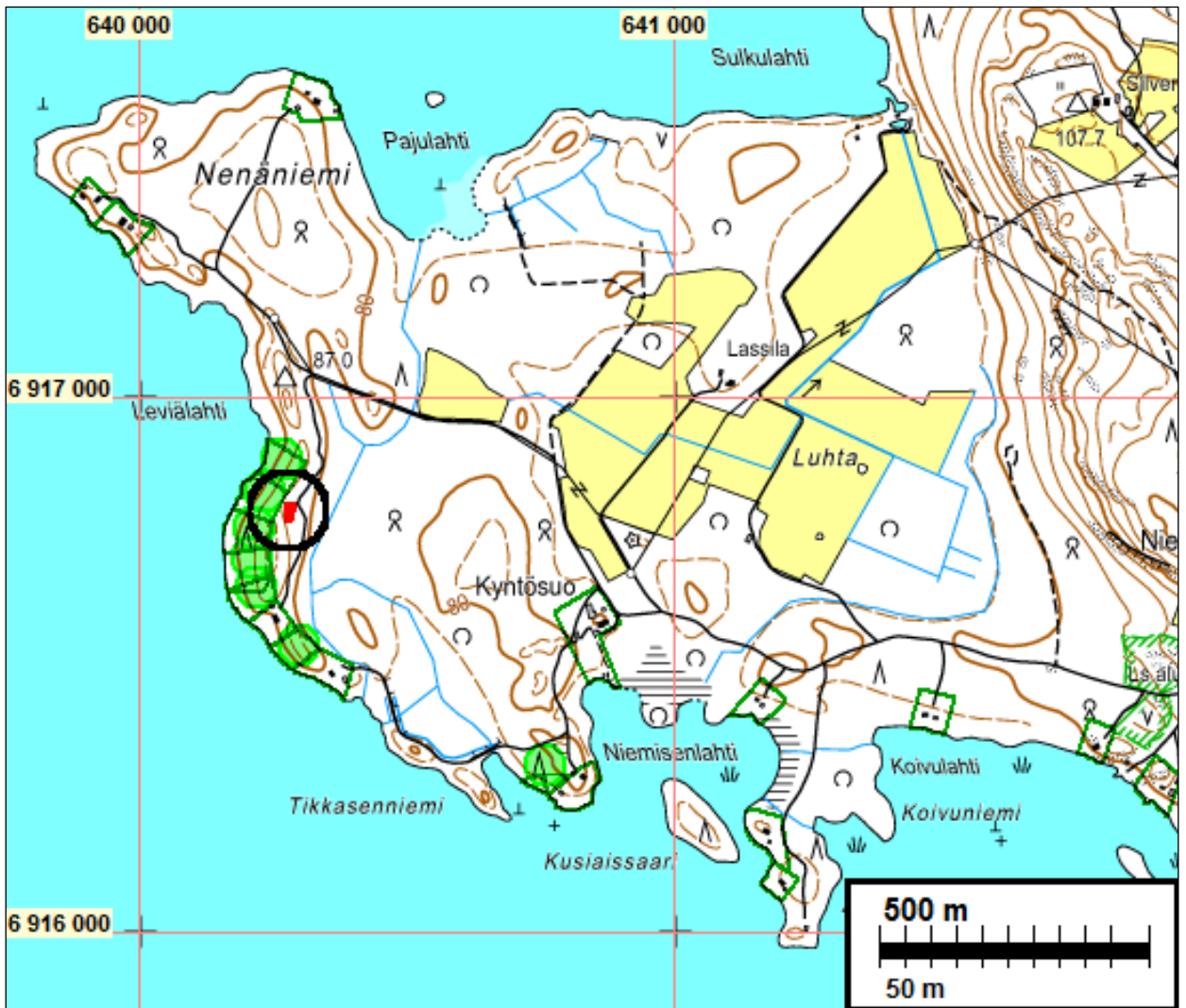
Huomiot: Kohde sijaitsee Saimaan Oriveden Jänisselän itäpuolella, Nenäniemen eteläpuolella olevan pitkän kivikkoisen harjanteen itärinteellä, noin 40 m harjanteen eteläosassa olevalle mökille johtavalta tieltä länteen, kymmenisen metriä harjanteen laelta itään. Kohdalla on itään viettävässä rinteessä pyöreähkö kuoppa, halkaisijaltaan noin 150 cm, syvyydeltään noin 50 cm. Idän eli alarinteen puolella on vajaan metrin levyinen reunavalli. Kuoppa on tehty hyvin kivikkoiseen rinteeseen, jossa kivien lisäksi on hiekkaa.

Kuopan pohjalle tehdyssä koekuopassa todettiin ainakin lapion terän syvyyteen (n. 20 cm) ulottuva runsaasti nokea ja hiilenkappaleita sisältänyt hiekka / sorakerros. Tällä perusteella kohde tulkittiin hiilihaudaksi.

Kohdalta noin 25 m itään on kivikautinen asuinpaikka (Rääkkylä Leviälahti A).

Ville Laakso hiilihaudan kohdalla. Kuvattu lounaaseen

Asuinpaikka punaisella, sen länsipuolella hiihdaudan jäännös sinisellä pisteellä.

Rakennuspaikka

Asuinpaikka ei ulotu suunnitellulle tontille mutta sijoittuu aivan sen itäreunamille. Asuinpaikan raja-
rajaus on tarkka. Tieyhteyden rakentaminen asuinpaikan länsipuoleiselle tontille voi olla hanka-
laa., samoin asuinpaikan säilymisen varmistaminen. Voisiko harkita tonttia siirrettäväksi pohjoi-
seen missä ei ole muinaisjäännöksiä. Hiilihauta on tontin reunalla, mutta pistemäisenä ja hel-
posti havaittavana mahdollinen tontin rakentaminen ei sitä uhkasi.

5 RÄÄKKYLÄ SANGENLAHTI PURPANNIEMI

Mjtunnus: 707500017
Rauh.lk: kiinteä muinaisjäännös
Ajoitus: historiallinen
Laji: valmistus: viljelyröykkiöt

Koordin: N: 6901 150 E: 643 603 Z: 80
X: 6900 994 Y: 4487 765
P: 6904 043 I: 3643 831

Tutkijat: Laakso V 2014 inventointi, Petro Pesonen 1993 tarkastus

Sijainti: Paikka sijaitsee Rääkkylän kirkosta 13,5 km kaakkoon.
Huomiot: Muinaisjäännösrekisteri: Sangenlahteen pistävällä Purpanniemellä, kallioharjan-
teen rajaamalla lehtomaisella ranta-alueella on lukuisia kiviröykkiöitä, joista osa on
ilmeisesti resentejä (nykyaikaisia) - sekä kivikellarin jäännökset. Paikalta on löy-
detty myös kivikautinen kirves.

Ville Laakso 2014:

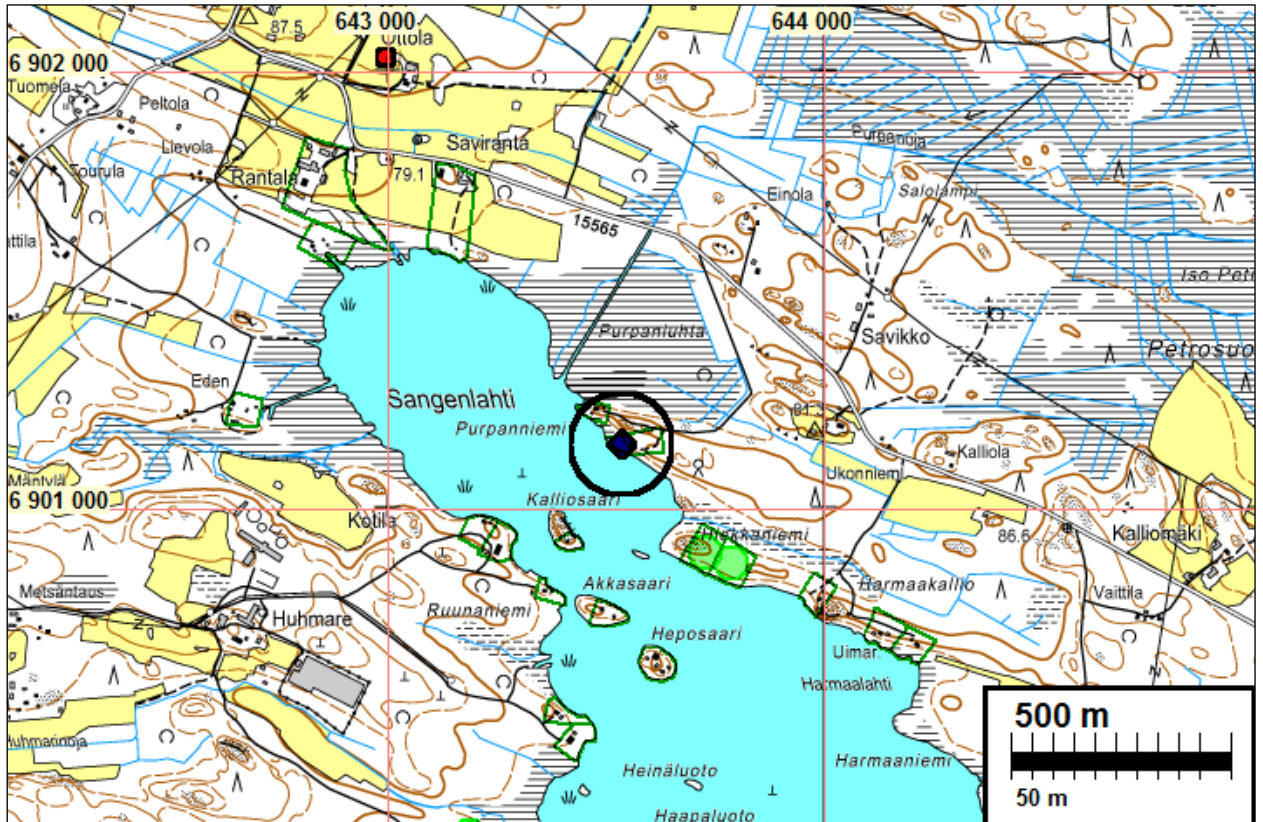
Kohde tarkastettiin, jotta selviäisi sen mahdollinen ulottuminen suunnitellulle lähei-
selle rakennuspaikalle. Röykkiöt kartoitettiin satelliittipaikantimella. Lisäksi paikalla
todettiin 4,5 x 4,5 metrin laajuinen ja 1,2 metrin korkuinen järeähkö rakennuksen
kivijalka, jossa on oviaukko eteläsivulla. Kivijalka lienee vuoden 1993 tarkastuk-
sessa mainittu ”kivikellarin jäännös”. Selkeästi kellariin viittaavaa rakennelmaa ei
alueella vuonna 2014 havaittu.

Edelleen alueella todettiin noin kymmenen metrin mittainen vaatimaton (leveys 1
m, korkeus 0,4 m) kiviaita (N 6901164 E 643633).

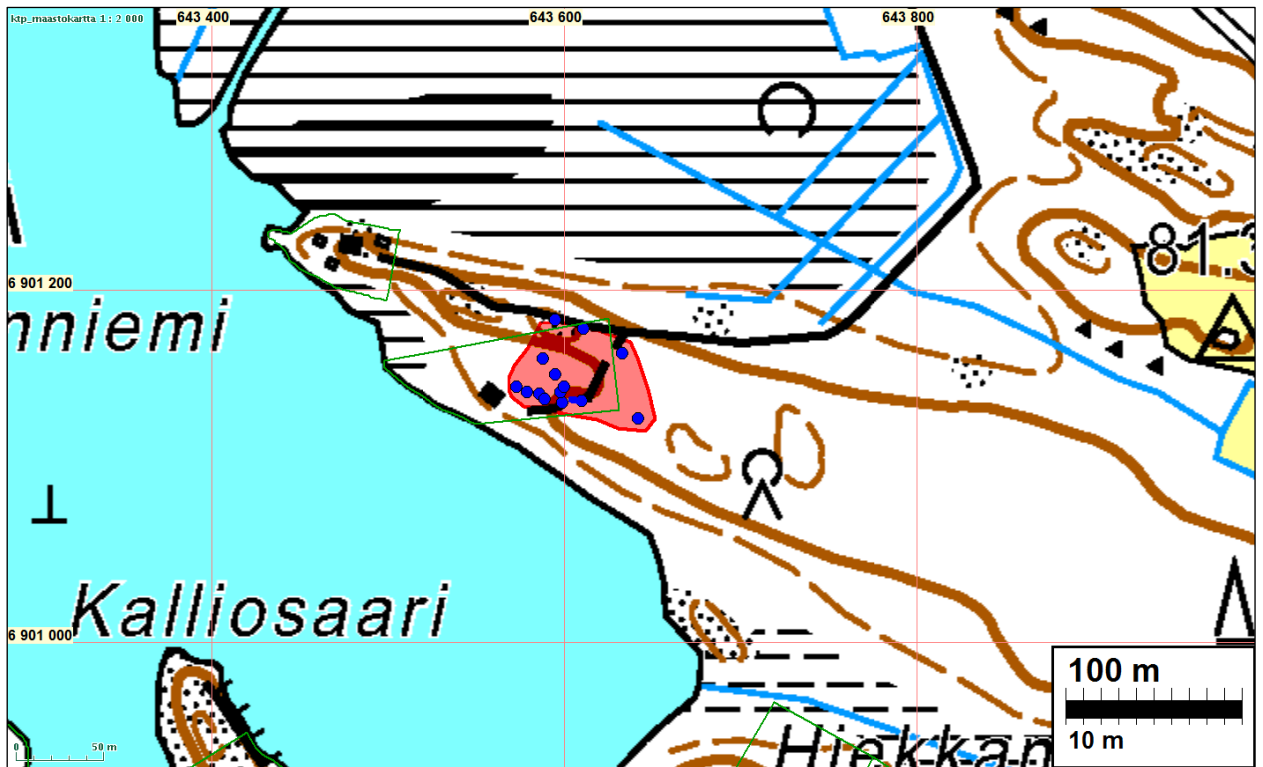
Röykkiöiden koordinaatit:

N	E	
6901183	643595	Röykkiö, 2,5 x 2 m ja korkeus 0,5 m.
6901178	643611	Röykkiö, 2 x 1,5 m ja korkeus 0,7 m.
6901127	643642	Röykkiö, 1 x 1 m ja korkeus 0,5 m. Ison kiven vier.
6901136	643599	Röykkiö, 1,5 x 1,5 m ja korkeus 0,6 m.
6901142	643598	Röykkiö, 3 x 3 m ja korkeus 1 m.
6901145	643600	Röykkiö, 2,5 x 2,5 m ja korkeus 1,1 m.
6901152	643595	Röykkiö, 3 x 1 m ja korkeus 1 m. Ison kiven vier.
6901161	643588	Röykkiö, 3,5 x 3,5 m ja korkeus 1,2 m. Kallion vieressä.
6901145	643573	Röykkiö, 2 x 1,5 m ja korkeus 0,4 m.
6901142	643579	Röykkiö, 1,5 x 1,5 m ja korkeus 0,4 m.

6901141	643586	Röykkiö, 2 x 1,3 m ja korkeus 0,6 m.
6901138	643589	Röykkiö, 2,5 x 2 m ja korkeus 1 m.
6901137	643610	Röykkiö, 2 x 1 m ja korkeus 0,5 m.
6901137	643610	kivaita alkaa
6901138	643604	kivaita loppu
6901164	643633	Suorakaiteen muotoinen kivistä ladottu rakennuksen kivijalka, 4,5 x 4,5 m ja korkeus 1,2 m. Eteläseinällä on oviaukko.

Rakennuksen kivijalkaa

Muinaisjäännösalue punaisella. Sen sisällä olevat röykkiöt ym. sinisin palloin.

Raivausröykkiö

6 KITEE ROPPOSENLAHTI

Mjtunnus: 260010023
 Rauh.lk: kiinteä muinaisjäännös
 Ajoitus: ajoittamaton
 Laji: työ- ja valmistuspaikat: pyyntikuopat

Koordin: N: 6895 962 E: 654 561 Z: 80
 X: 6895 304 Y: 4498 473
 P: 6898 853 I: 3654 794

Tutkijat: Laakso V 2014 inventointi, Pesonen ja Karjalainen 1995 inventointi

Sijainti: Kiteen kirkosta noin 13 km luoteeseen.

Huomiot: Muinaisjäännösrekisteri: Pyyntikuopat sijaitsevat Parpeinlammen Ropposenlahden ja Oriveden Muljonselän välisellä kapealla harjulla. Kohteelta on vanhalle Rääkkylä-Kitee -maantielle matkaa noin 340 m. Kohteessa on kaksi pyyntikuoppaa, joista ensimmäinen sijaitsee noin 10 m päässä Veturinkankaalle johtavalta tieltä länteen, harjun rinteellä ja toinen noin 15 m tiestä länteen, edellistä ylempänä, harjun päällä. Molemmat kuopat ovat halkaisijaltaan noin 2 m, mutta syvyydeltään ensimmäinen on noin 50 cm ja jälkimmäinen noin metrin. Molempien kuoppien ympärillä on valli.

Laakso 2014:

Aiemmissa tiedoissa mainitaan harjanteelta kaksi pyyntikuoppaa. Inventoinnissa paikalta havainnoitiin seuraavat kuopat:

6895963 654561 Sijaitsee harjanteen päällä, kahden korkeamman kohdan välissä. Laajuus 1,5 x 2,5 m, syvyys 1,5 m. Kuopan kaakkoispuolella erottui vallia.

6895966 654561 Sijaitsee harjanteen päällä, kahden korkeamman kohdan välissä, noin 10 metriä edellisestä kuopasta etelään. Laajuus 3,5 x 3,5 m, syvyys 1 m. Alkuperäinen muoto mahdollisesti suorakaide, Reunavallit.

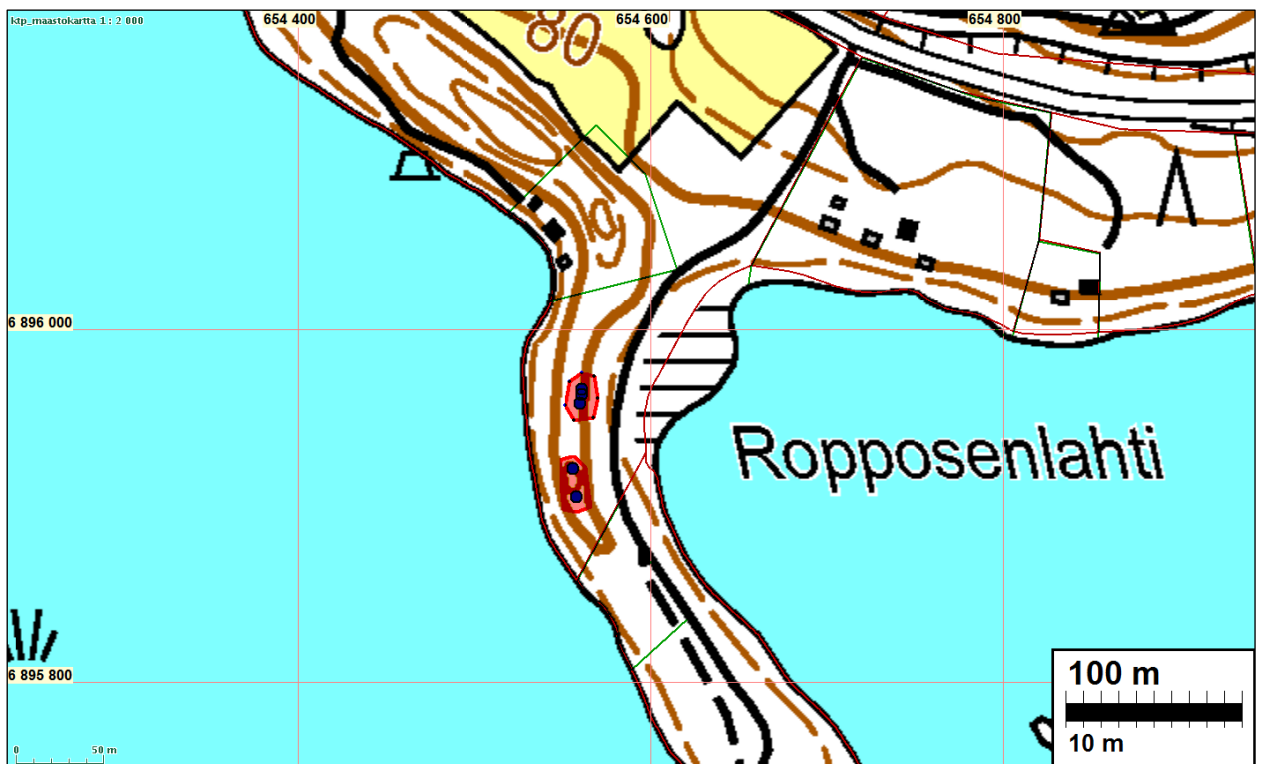
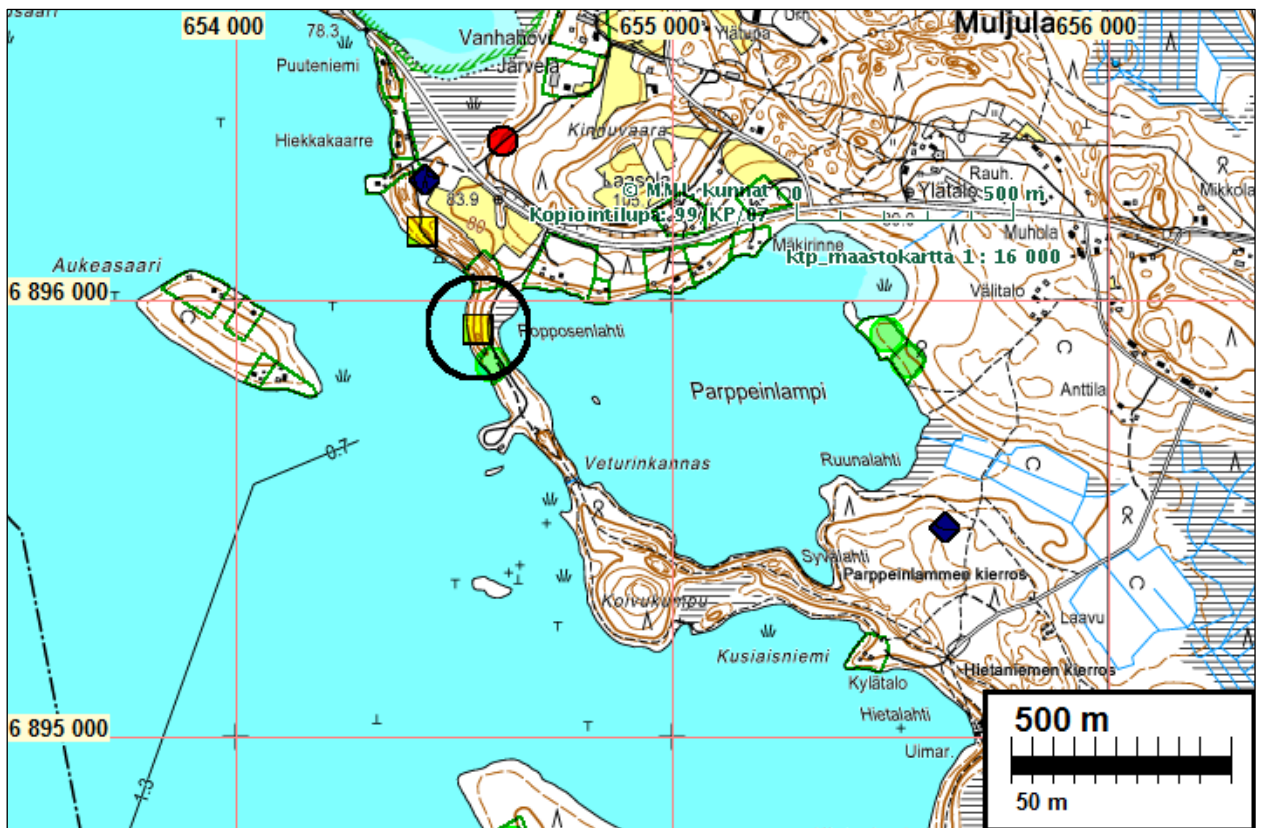
6895958 654560 Sijaitsee harjanteen päällä, kahden korkeamman kohdan välissä, noin 8 metriä edellisestä kuopasta etelään. Laajuus 2 x 2 m, syvyys 0,4 m. Muoto pyöreä # muistuttaa ulkomuodoltaan lähinnä pyyntikuoppaa.

6895921 654556 Sijaitsee harjanteen korkeimman kohdan tienpuoleisessa reunassa. Laajuus 2,5 x 2,5 m, syvyys 0,6 m. Kuopan reunalla todettiin halkaisijaltaan puolimetrisiä kiviä. Ulkomuotonsa perusteella ei vaikuta tyypilliseltä pyyntikuopalta.

6895905 654558 Sijaitsee harjun lakialueella, korkeimmasta kumpareesta hieman etelään. Laajuus 1,5 x 1,5 m, syvyys 0,3 m. Muodoltaan pyöreä # muistuttaa tyypillisiä pyyntikuoppia.

6895861 654582 Sijaitsee matalan mahdollisen kiviaidan vieressä lähes tasaisella maalla. Laajuus 2,5 x 2,5 m, syvyys 0,4 m, muoto pyöreä. Resentiltä eli nykyaikaiselta vaikuttava kuoppa, jota ei ole syytä pitää kiinteänä muinaisjäännöksenä.

Osa kohteen kuopista vaikuttaa pyyntikuopilta, osa on todennäköisesti muuhun tarkoitukseen kaivettuja.

Rakennuspaikat

Muinaisjännös ei ulotu suunnitellulle (etelässä) ja olemassa oleville rakennuspaikoille.

Kuoppa Ropposenlahdella.

7 RÄÄKKYLÄ SULKULAHTI

Mjtunnus:

Rauh.lk: kiinteä muinaisjäänös

Ajoitus: historiallinen

Laji: valmistus: tervahauta

Koordin: N: 6917 935 E: 641 405 Z: 82

X: 6917 866 Y: 4486 348

P: 6920 835 I: 3641 633

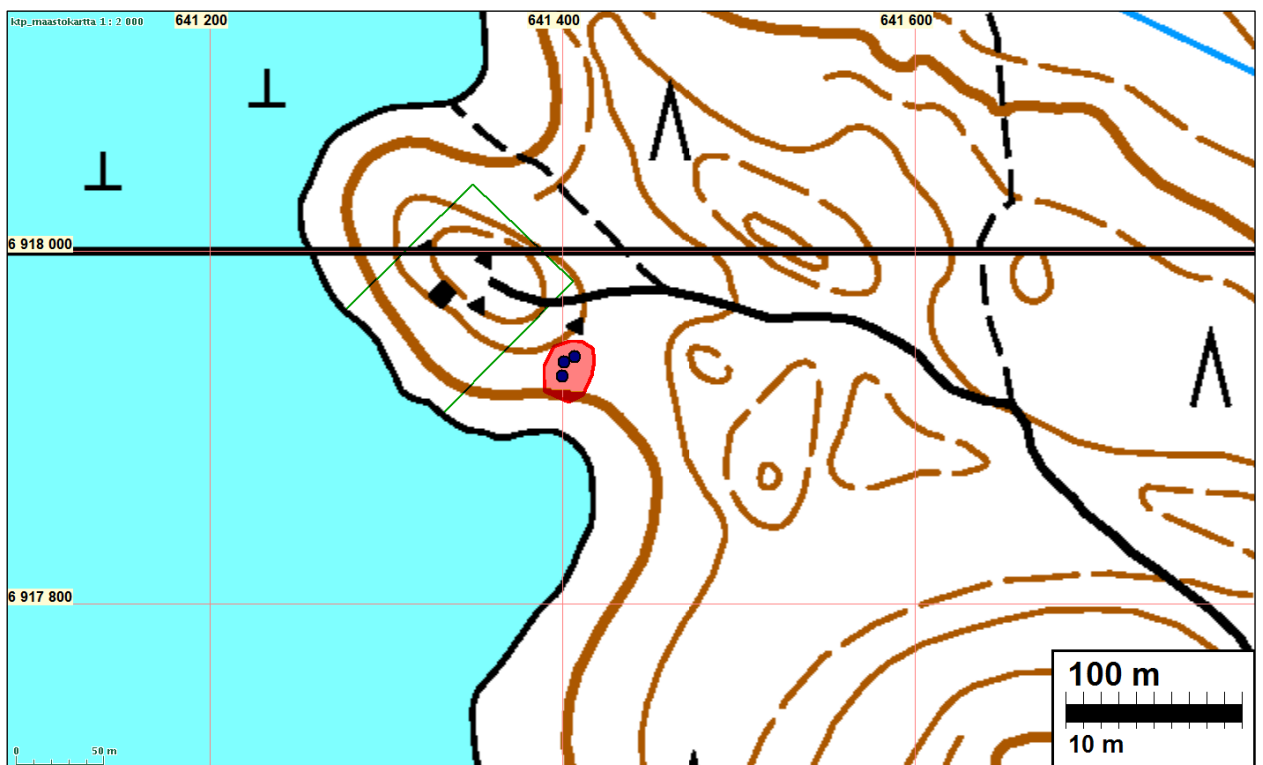
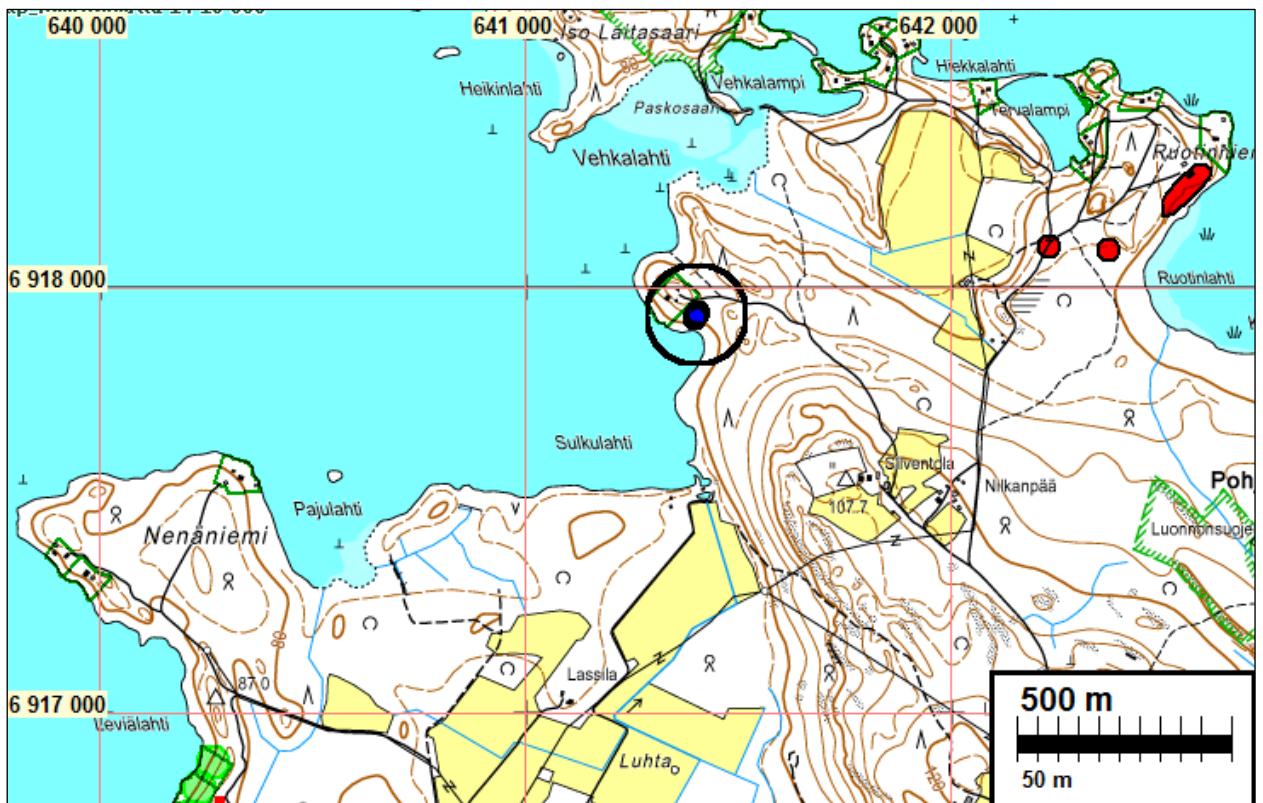
Tutkijat: Laakso V 2014 inventointi

Sijainti: Paikka sijaitsee Rääkkylän kirkosta 8,0 km koilliseen.

Huomiot: Kohde sijaitsee mäntymetsässä, etelään laskevassa rinteessä, ympäristöään vähäkivisemmällä alueella.

Paikalla (N 6917937 E 641401) on rinteeseen suuntautunut pitkänomainen kuoppa, jonka alapäässä erottuu halkaisijaltaan metrin laajuinen pyöreä syvennys. Rakenteiden pituus on yhteensä 9 m ja leveys 5 m. Pitkänomaisessa kuopassa on kauttaaltaan reunavalli, pyöreässä ei. Pitkänomaisen kuopan pohjaan tehdyssä pienessä koekuopassa todettiin runsaasti hiiltä. Selkeää podsolimaannosta ei erottunut. Kyseessä on tervaränni.

Kohdassa N 6917940 E 641407, noin 10 metriä tervarännistä ylärinteeseen, todettiin pyöreä kuoppa, jonka halkaisija on 3 m ja syvyys 0,8 m. Sen pohjaan tehtiin pieni koekuoppa, jossa todettiin tummaa hiilensekaista maata. Selkeää podsolimaannosta ei todettu. Kuoppa on tulkittava hiilihaudaksi.

Rakennuspaikka

Muinaisjännös ei ulotu suunnitellulle rakennuspaikalle.

Tervaränni

Kuoppa - hiilihauta

8 RÄÄKKYLÄ KIISKINIEMI

Mjtunnus:

Rauh.lk: kiinteä muinaisjäännös

Ajoitus: historiallinen

Laji: maatalous: röykkiö

Koordin: N: 6912 705 E: 644 518 Z: 80

X: 6912 496 Y: 4489 215

P: 6915 603 I: 3644 747

Tutkijat: Laakso V 2014 inventointi

Sijainti: Paikka sijaitsee Rääkkylän kirkosta 8,0 km koilliseen.

Huomiot: Alueella, joka kasvaa heinää ja koivikkoa, todettiin viisi raivausröykkiötä sekä niiden läheisyydessä pitkä aitamainen kivirakenne. Röykkiöiden sijainniksi mitattiin:

6912746 644617 Sijaitsee entisellä pellolla. Koko 1,5 x 1,5 ja kork. 0,4 m.

6912752 644609 Sijaitsee entisellä pellolla. Koko 4 x 2 ja korkeus 0,5 m.

6912751 644606 Sijaitsee entisellä pellolla. Koko 2 x 3 ja korkeus 0,3 m.

6912696 644563 Sijaitsee entisellä pellolla. Koko 6 x 7 ja korkeus 1 m.
Keskellä on pyöreä, halkaisijaltaan kaksimetrisen syvennys.

6912683 644543 Sijaitsee entisellä pellolla, maakiven vieressä, edellisiä kivisemmässä ja epätasaisemmassa kohdassa. Koko 2 x 3 ja korkeus 0,7 m.

Pitkän aitamaisen kivirakenteen leveys on 2-4 m ja suurin korkeus 0,4-0,7 m. Sen molemmilla puolilla kasvoi täysikasvuista metsää. Myös rakenteen päällä kasvoi järeä koivu. Oletettavasti rakenne on syntynyt varsin varhaisessa pellonraivauksessa. Pelto jolta kivet on kerätty, on topografian perusteella sijainnut rakenteen pohjoispuolella.

6912780 644487 Aita alkaa

6912778 644492

6912773 644496

6912758 644499

6912751 644499

6912731 644510

6912725 644514

6912723 644516

6912719 644516

6912711 644515

6912708 644513

6912704 644507

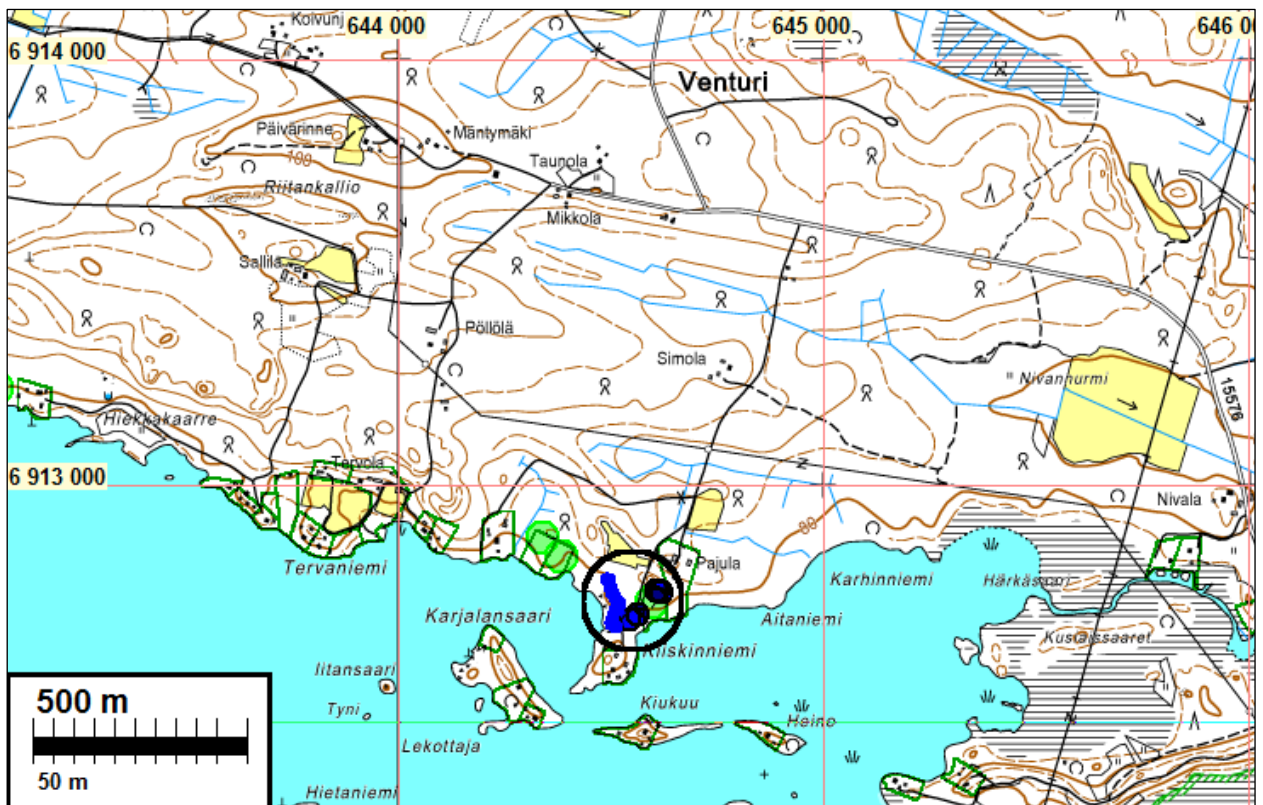
6912694 644501

6912680 644497

6912678 644497

6912672 644505

6912667 644509 Aita loppuu

Rauniot sininen pallo, aita sininen viiva.

Rakennuspaikka

Suunnitellulle rakennuspaikalla/tontille sijoittuu kaksi raivausröykkiötä, aivan tontin reunamille. Röykkiöt olisi ehkä mahdollista säilyttää rakennuspaikan sisälläkin. Jäännökset ovat vähäisiä ja tavanomaisia ja voisi neuvotella Museoviraston kanssa tarvitseeko niitä säilyttää.

Kiviraunioita
Kivaitaa.

9 RÄÄKKYLÄ VÄNSKÄNSALMI

Mjtunnus:

Rauh.lk: suojelukohde

Ajoitus: historiallinen

Laji: varustus

Koordin: N: 6911 376 E: 633 607 Z: 80

X: 6911 674 Y: 4478 252

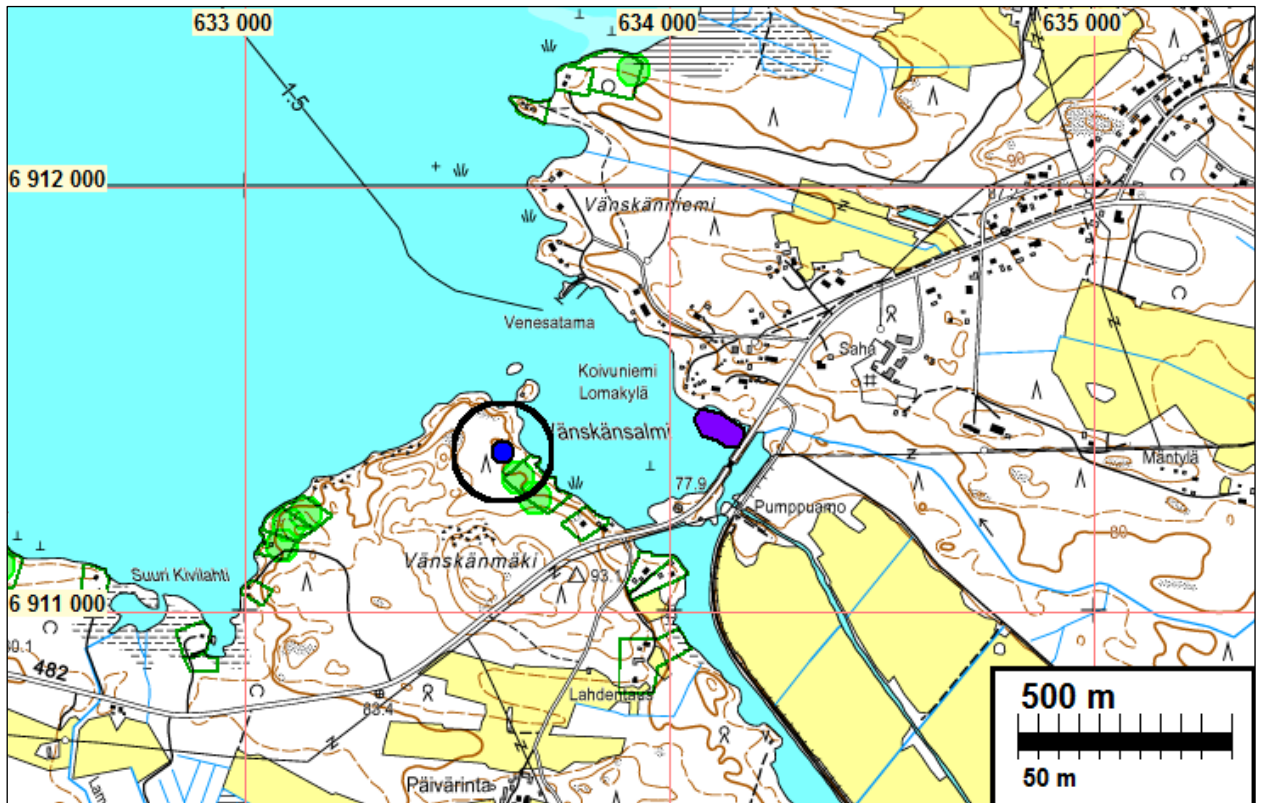
P: 6914 273 I: 3633 831

Tutkijat: Laakso V 2014 inventointi

Sijainti: Paikka sijaitsee Rääkkylän kirkosta 2,3 km länteen.

Huomiot: Puolustusvarustus, 2. maailmansota

Kohde sijaitsee rantatöyräällä, sekametsässä. Paikalla on pohjakaavaltaan neli-
kulmainen kuoppa, jonka sivujen pituus on 3 m ja syvyys 2 m. Rannanpuoleisella
osalla ja molemmilla sivuilla on reunavalli, joka muodostuu osin kivistä. Kuopasta
lähtee sisämaan suuntaan mutkitteleva juoksuhauta, jonka säilynyt leveys on 1-2
m ja syvyys 1 m.

Muinaisjäänös ei ulotu suunnitellulle rakennuspaikalle.

Varustusta.

10 RÄÄKKYLÄ PYSSYNIEMI

Mjtunnus:

Rauh.lk: kiinteä muinaisjäännös

Ajoitus: varhaismetallikautinen

Laji: hautaus: röykkiö

Koordin: N: 6910 266 E: 630 259 Z: 80

X: 6910 721 Y: 4474 856

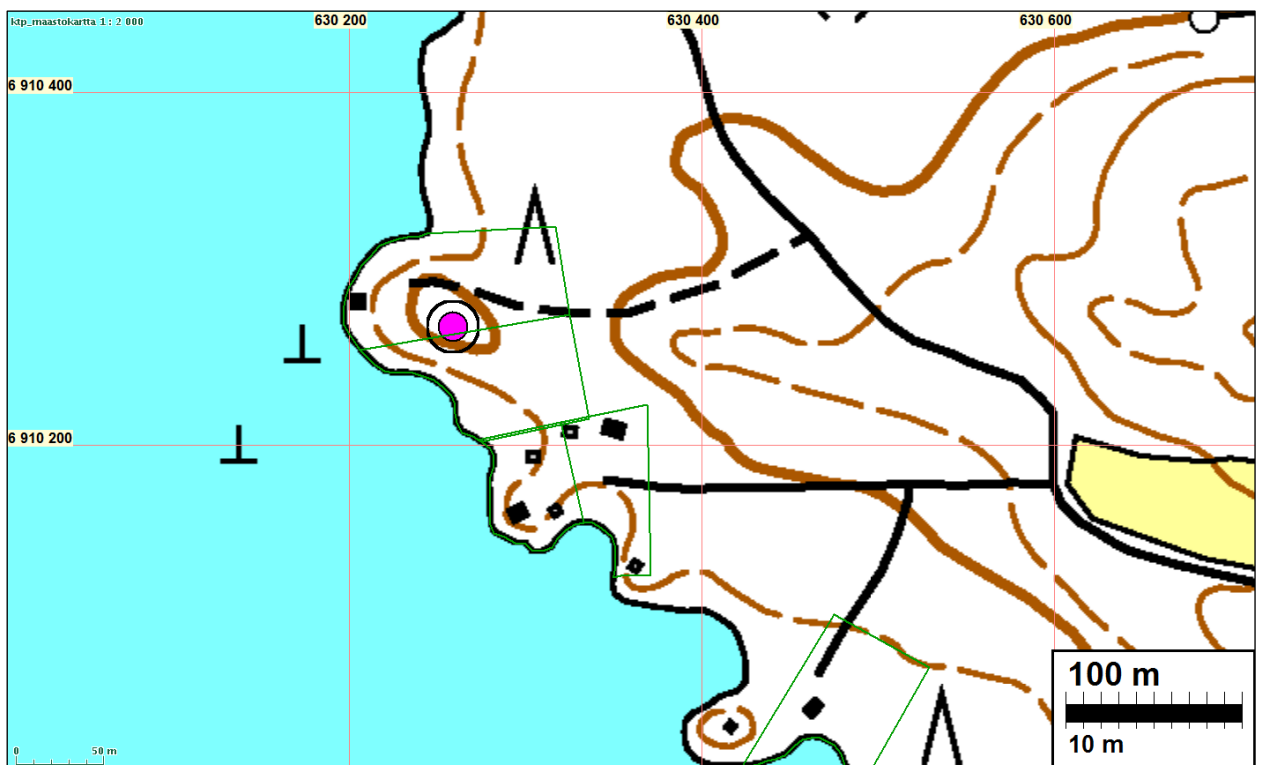
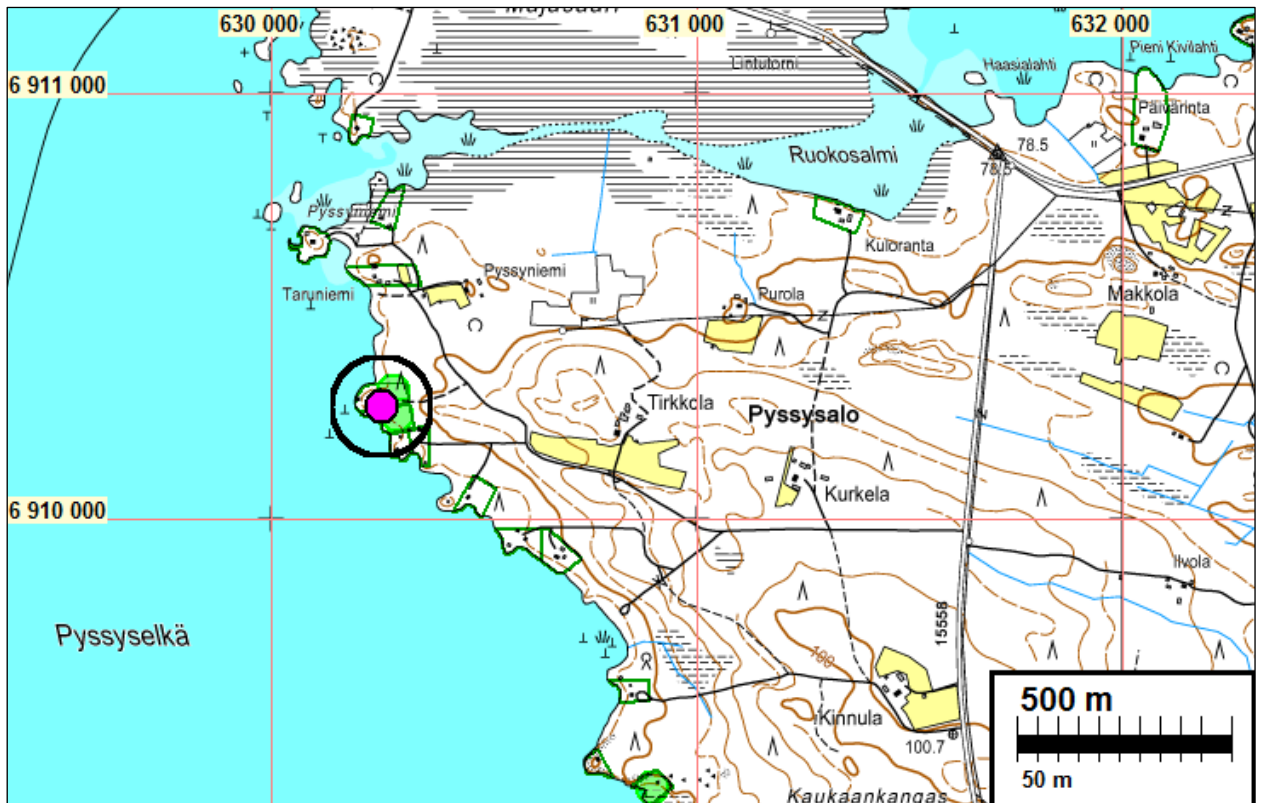
P: 6913 163 I: 3630 482

Tutkijat: Laakso V 2014 inventointi

Sijainti: Paikka sijaitsee Rääkkylän kirkosta 5,8 km länteen.

Huomiot: Kohde sijaitsee pienen kivisen kumpareen laella mäntymetsässä. Paikalla on kivistä kasattu ja vahvasti sammaloitunut röykkiö, jonka laajuus on 7 x 7 m ja korkeus 0,7 m. Kivet ovat kooltaan keskimäärin 20-40 cm, osin särmikkäitä, osin pyöristyneitä. Röykkiön keskellä on 3 x 1,5 m laaja ja 0,3 m syvä suorakaiteen muotoinen kuoppa, jonka molemmissa päädyissä on laakakivet.

Sijainnin ja ulkomuodon perusteella kyseessä lienee lähinnä varhaismetallikautinen hautaröykkiö, jonka aarteita etsivät ovat myöhempinä vuosisatoina avanneet.

Rakennuspaikka

Muinaisjäännös sijoittuu olemassa olevalle tontille, aivan suunnitellun tontin laitaan. Jos voidaan varmistaa että jäännös ei tuhoudu, voisi neuvotella Museoviraston kanssa siitä voiko tontin asettaa suunnitellusti. Lähialueella ei muualla ole muinaijäännöksiä.

Sammalpeitteinen kiviröykkiö

11 RÄÄKKYLÄ LAAKIANLAHTI

Mjtunnus:

Rauh.lk: suojelukohde

Ajoitus: historiallinen

Laji: varustus, Salpalinja

Koordin: N: 6912 041 E: 629 073 Z: 88

X: 6912 548 Y: 4473 753

P: 6914 938 I: 3629 296

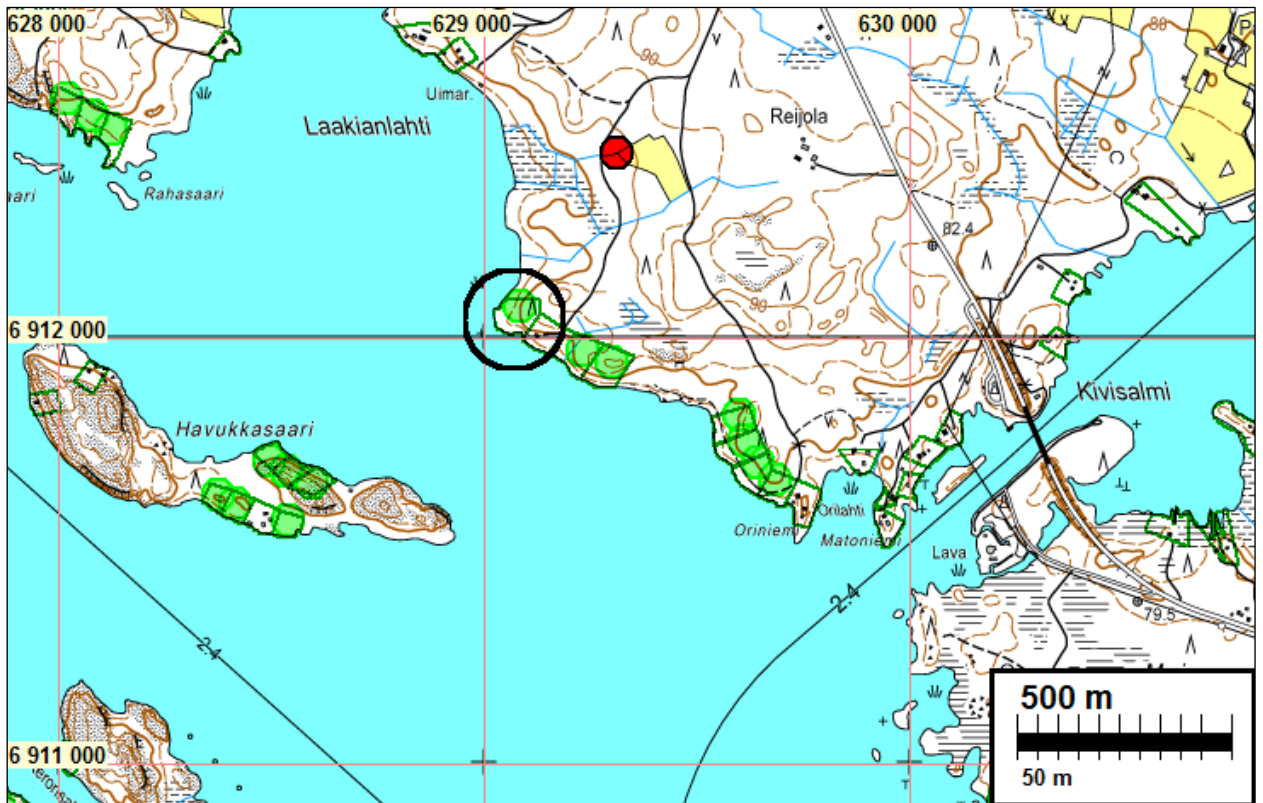
Tutkijat: Laakso V 2014 inventointi

Sijainti: Paikka sijaitsee Rääkkylän kirkosta 6,7 km länteen.

Huomiot: Puolustusvarustus, 2. maailmansota

Kohde sijaitsee niemekkeessä, sekametsässä. Paikalla on pohjakaavaltaan nelikulmainen kuoppa - pesäke, jonka sivujen pituus on 3 m ja syvyys 1,5 m. Rannanpuoleisella osalla ja molemmilla sivuilla on reunavalli. Kuopasta lähtee sisämaan suuntaan n. 16 m pitkä, mutkitteleva juoksuhauda, jonka säilynyt leveys on 1-2 m ja syvyys 1 m.

Rakennuspaikka

Varustus on keskellä suunniteltua tonttia. Jäännös on vähäinen ja huonokuntoinen. Voisi selvittää, tarvitseeko sitä säilyttää. Muussa tapauksessa tontin voisi siirtää pohjoisemmaksi, missä ei ole muinaisjäännöksiä tai muita suojelukohteita.

Pesäke.

12 KITEE RIHNO

Mjtunnus:

Rauh.lk: kiinteä muinaisjäänös

Ajoitus: varhaismetallikautinen

Laji: hautaus: röykkiö

Koordin: N: 6891 936 E: 650 911 Z: 78

X: 6891 450 Y: 4494 639

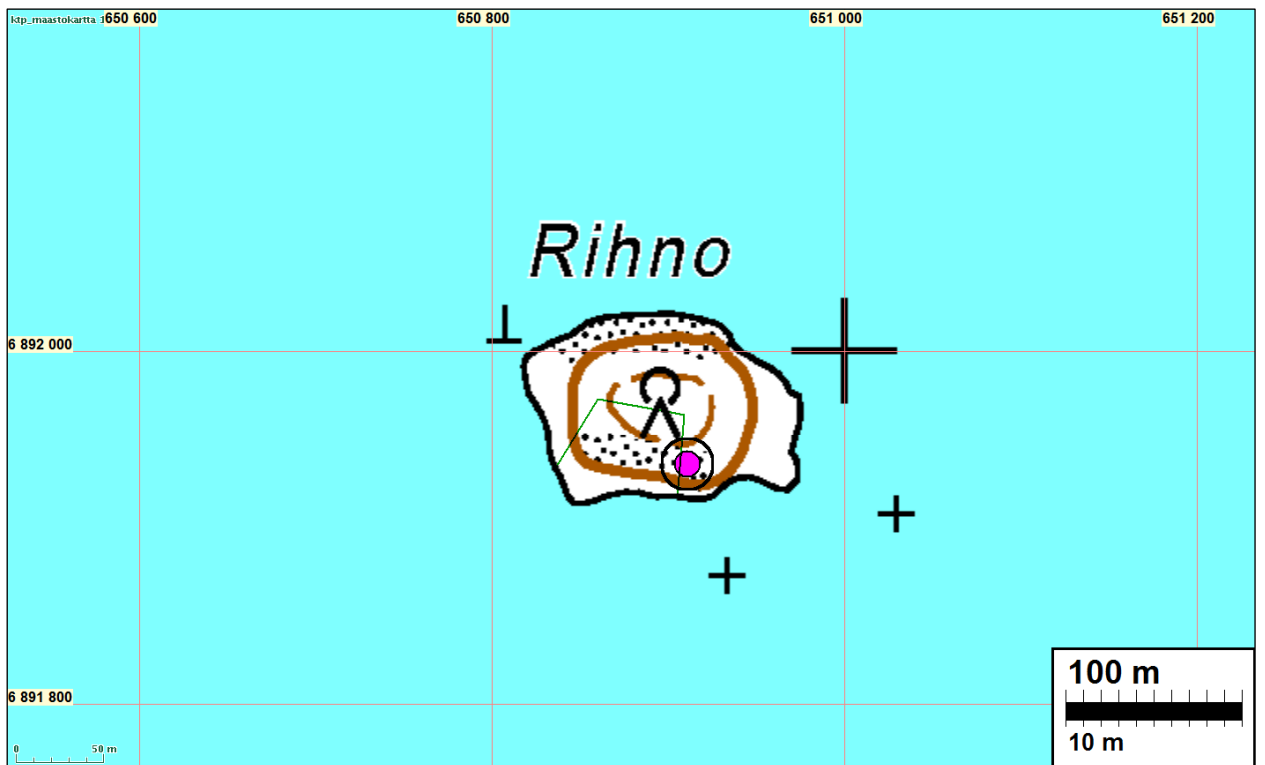
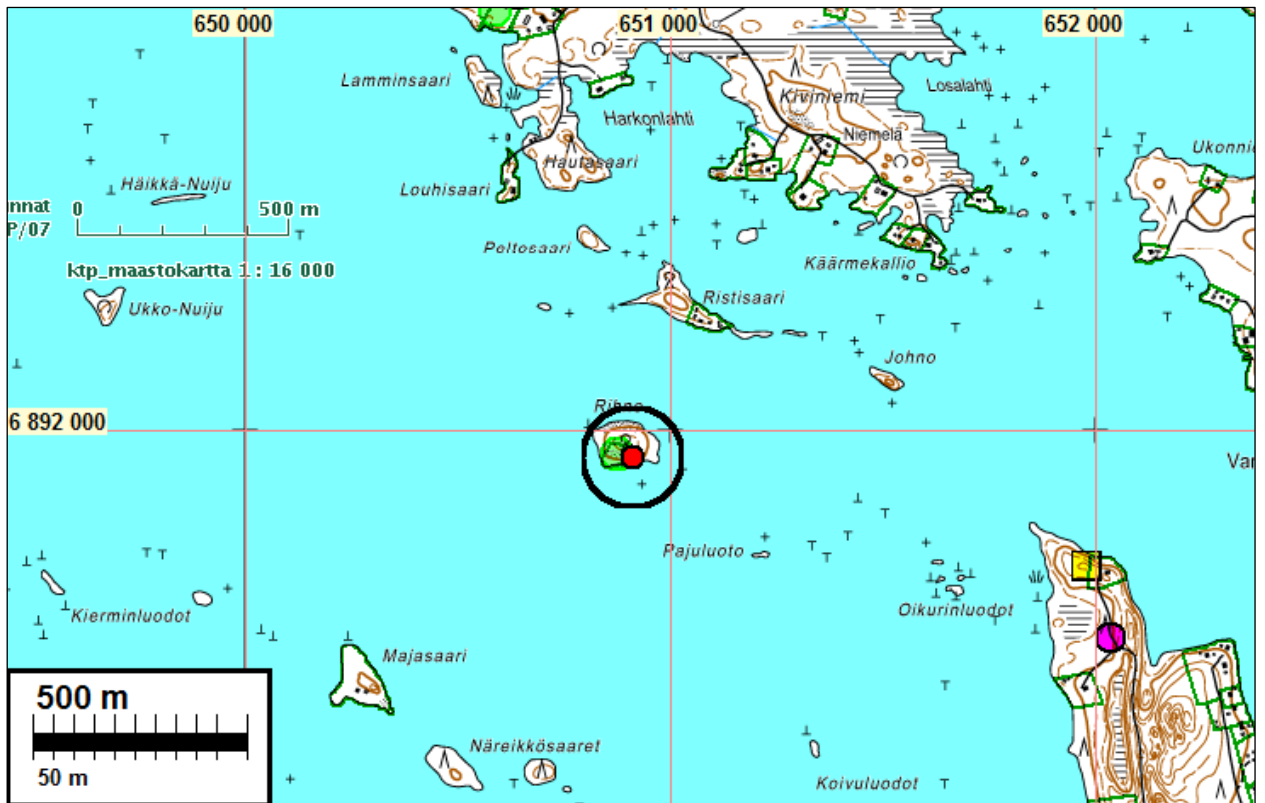
P: 6894 825 I: 3651 142

Tutkijat: Laakso & Helminen 2014 inventointi

Sijainti: Paikka sijaitsee Kiteen kirkosta 13,4 km länteen, Oriveden Rihno nimisessä saarella.

Huomiot: Kohde sijaitsee jyrkästi rantaan laskevan kallion reunalla, kalliopohjalla mäntymetsässä. Paikalla on kivistä kasattu sammalpeitteinen röykkiö, jonka laajuus on 8 x 8 m ja korkeus 0,5 m. Kivet ovat kooltaan keskimäärin 20-40 cm, osin särmikkäitä, osin pyöristyneitä. Sijainnin ja ulkomuodon perusteella kyseessä lienee lähinnä varhaismetallikautinen hautaröykkiö, lapinraunio.

Röykkiön vuoksi saaren keskellä olevaan suojaiseen notkelmaan kaivettiin kuusi koekuoppaa. Maa paikalla todettiin vähäkiviseksi moreeniksi - mitään muinaisjäänökseen viittaavaa ei todettu.

Rakennuspaikka sijoittuu aivan röykkiön viereen. Sitä olisi syytä siirtää hieman lännemmäksi.

Sammalpeitteinen röykkiö katajapusikossa.

13 KITEE KANGASSAARI 2

Mjtunnus:

Rauh.lk: kiinteä muinaisjäänös

Ajoitus: historiallinen

Laji: valmistus: tervahauta ja hiilihauta

Koordin: N: 6894 400 E: 646 156 Z: 78 (hiilihauta 23 m tervahaudan eteläpuolella)
X: 6894 132 Y: 4490 003
P: 6897 290 I: 3646 385

Tutkijat: Laakso & Helminen 2014 inventointi

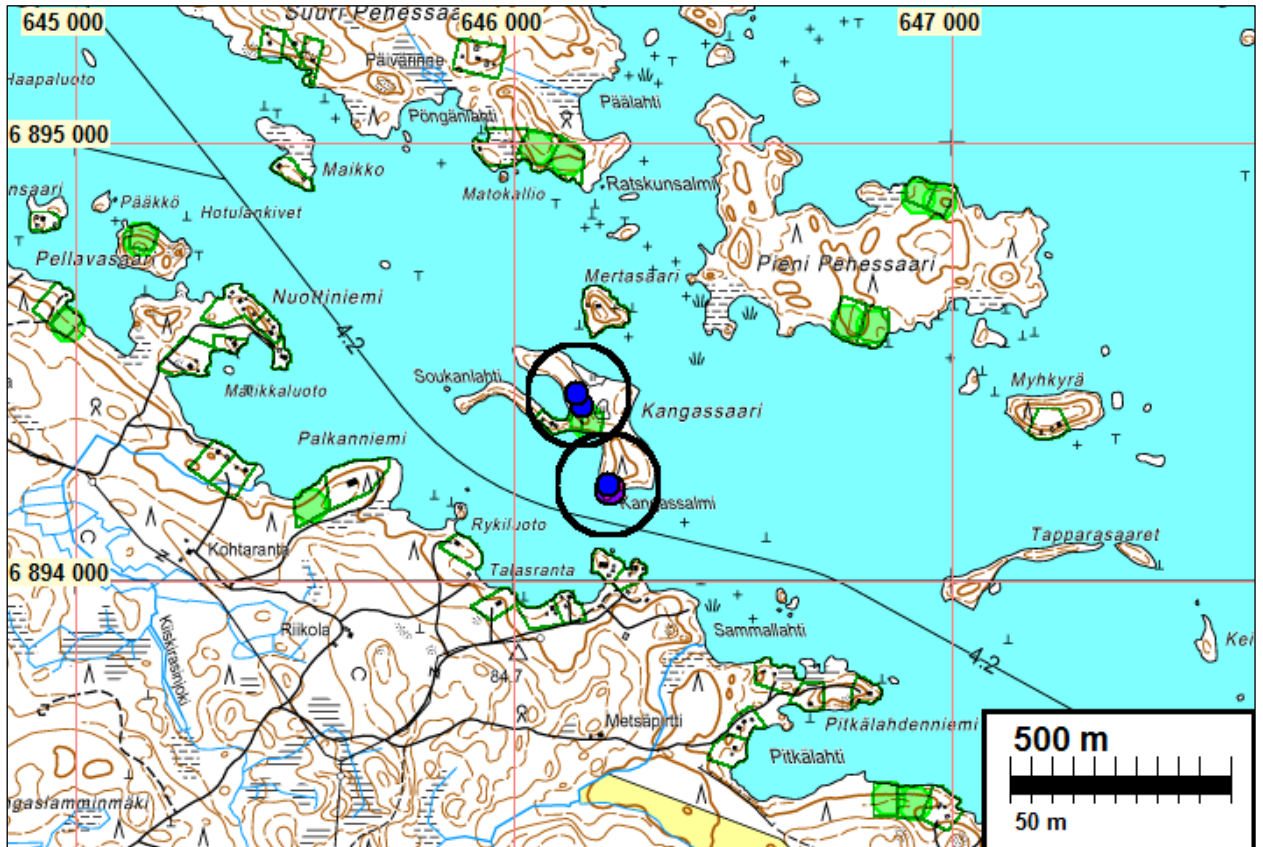
Sijainti: Paikka sijaitsee Kiteen kirkosta 13,4 km länteen, Oriveden Kangassaaren pohjoisosassa.

Huomiot: Kohdassa N 6894219 E 646215, sekametsässä sijaitsevalla harjanteella, todettiin pohjakaavaltaan pyöreä tervahauta, jonka halkaisija (sisältäen hautaa ympäröivän reunavallin) on 9 m ja syvyys 1,7 m. Reunavallin leveys on 3 m ja korkeus 0,7 m. Haudan länsikyljessä on juoksutusaukko: kuoppa jonka halkaisija on 2 m ja syvyys 0,5 m. Haudan ympäristössä on useita pieniä hiekanotossa syntyneitä nyttemmin umpeen turvettuneita kuoppia.

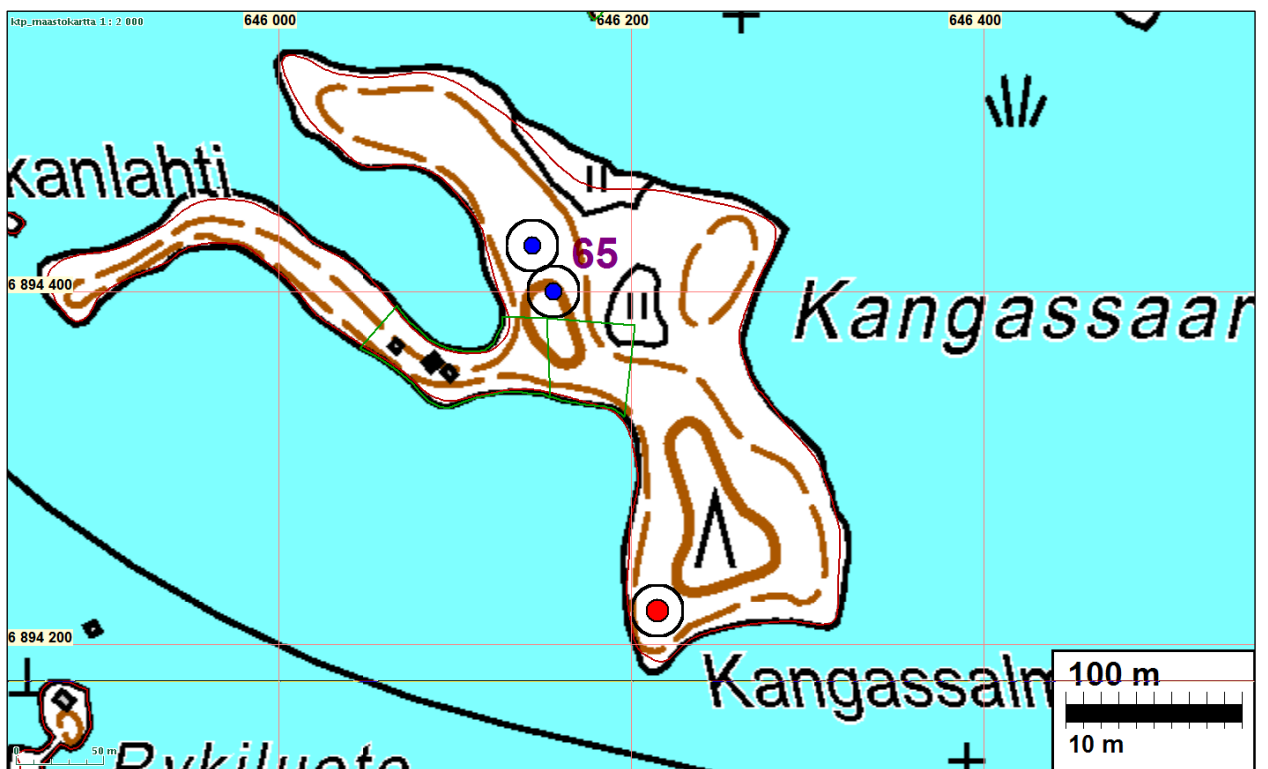
Kohdassa N 6894400 E 646156 todettiin pohjakaavaltaan pyöreä hiilihauta, jonka halkaisija on 4 m ja syvyys 1,3 m. Sen pohjalle tehdystä koekuopasta todettiin runsaasti hiiltä.

Edelleen kohdassa N 6894426 E 646144 todettiin pohjakaavaltaan pyöreä hiilihauta, jonka halkaisija on 2,5 m ja syvyys 0,6 m. Pohjaan tehdystä koekuopasta todettiin tummaa maata ja jonkin verran hiiltä.

Lisäksi koekuopitettiin saaren pohjoisinta niemeä, mutta mitään muinaisjäänöksiin viittaavaa ei todettu. Alue vaikuttaa myös varsin alavalta varhaista ihmistoimintaa ajatellen.

Saaren eteläkärjessä on ennestään tunnettu varhaismetallikautinen asuinpaikka, pohjoisessa nyt havaitut terva- ja hiilihaudat.

Muinaisjännökset eivät ulotu suunnitelluille tonteille.

Tervahauta

14 KITEE SUURI PEHESSAARI

Mjtunnus:

Rauh.lk: kiinteä muinaisjäänös

Ajoitus: historiallinen

Laji: valmistus: hiilihauta

Koordin: N: 6894 992 E: 646 045 Z: 82

X: 6894 728 Y: 4489 919

P: 6897 882 I: 3646 274

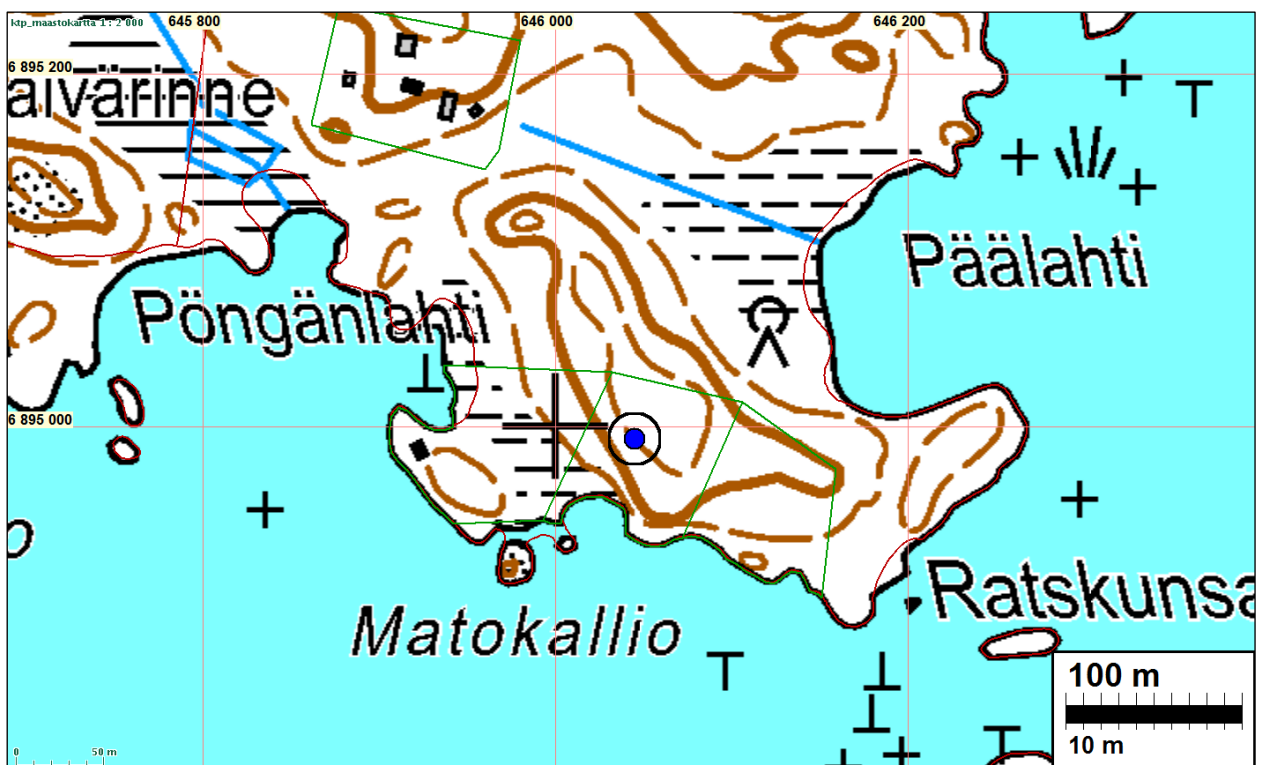
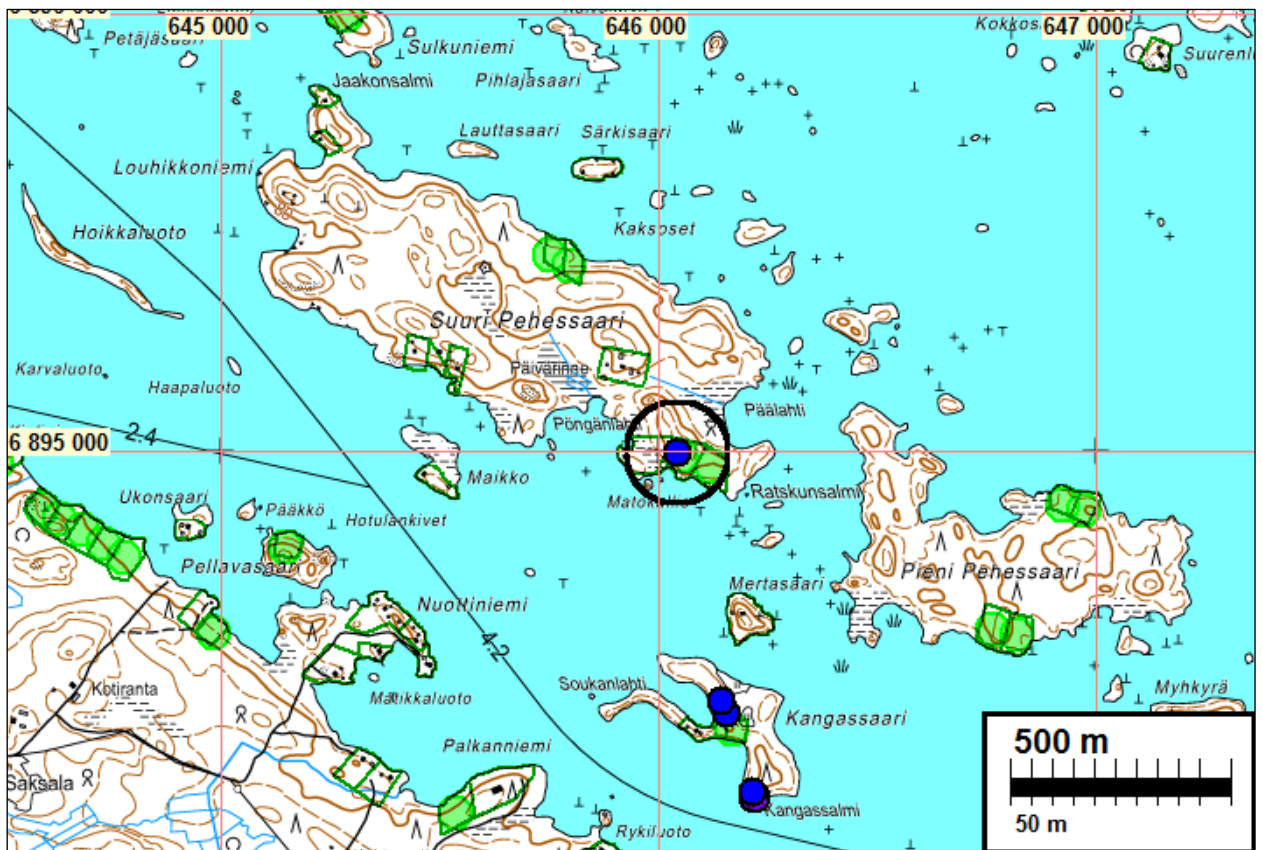
Tutkijat: Laakso & Helminen 2014 inventointi

Sijainti: Paikka sijaitsee Kiteen kirkosta 19,0 km länteen., Suuri Pehessaaren eteläpäässä.

Huomiot: Kohdassa N 6894993 E 646045 todettiin pohjakaavaltaan pyöreä hiilihauta, jonka halkaisija on 2 m ja syvyys 0,6 m.

hiilihaudan jääne

Rakennuspaikka: hiilihauta on keskellä suunniteltua tonttia. Tonttia ei voine rakentaa ilman että se tutkittaisiin pois. Tontin voisi siirtää niemen itäkärkeen Ratskunsalmelle tai luoteeseen Pöngänlahdelle, missä ei ole muinaisjäännöksiä.

15 KITEE LUHTASAARI

Mjtunnus:

Rauh.lk: kiinteä muinaisjäänös

Ajoitus: historiallinen

Laji: maatalous: kivirakenne

Koordin: N: 6895 575 E: 642 736 Z: 80

X: 6895 465 Y: 4486 641

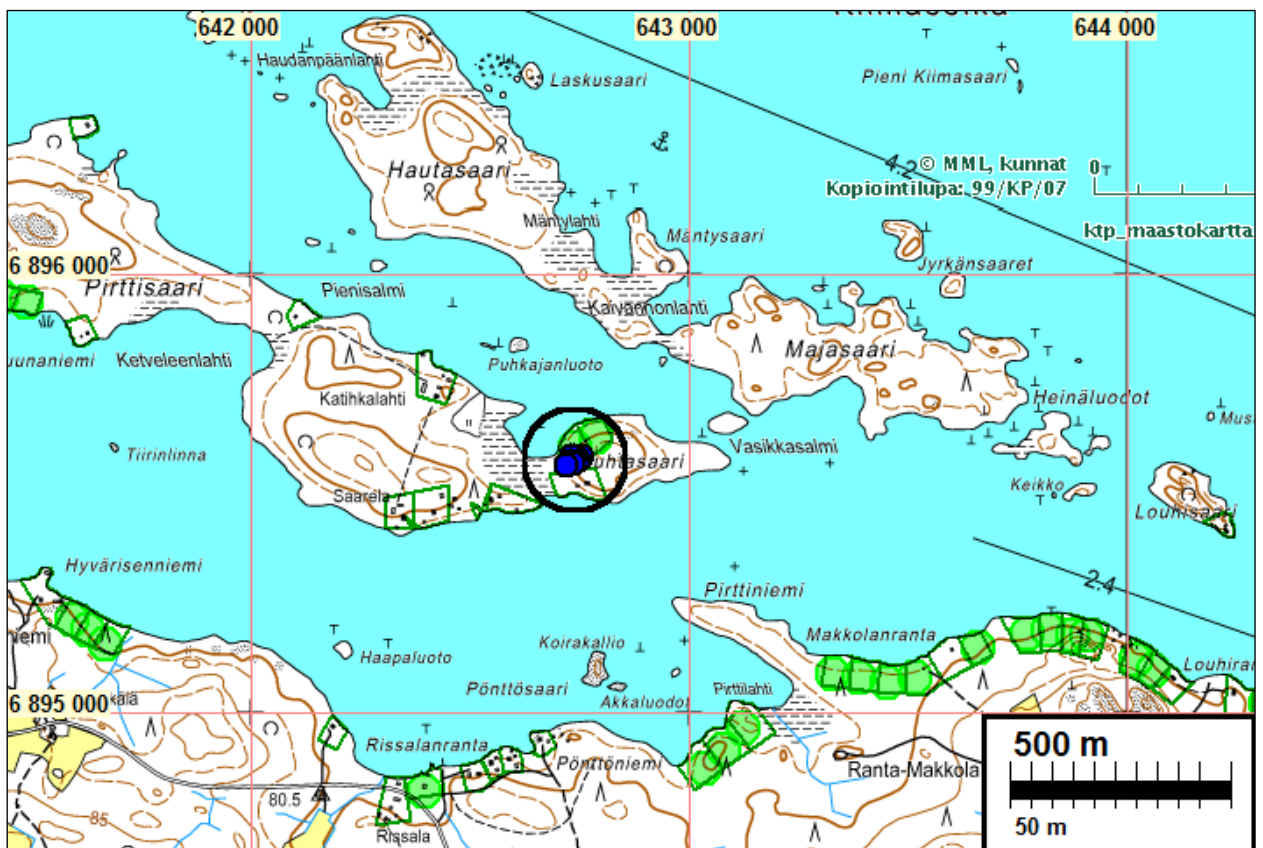
P: 6898 466 I: 3642 964

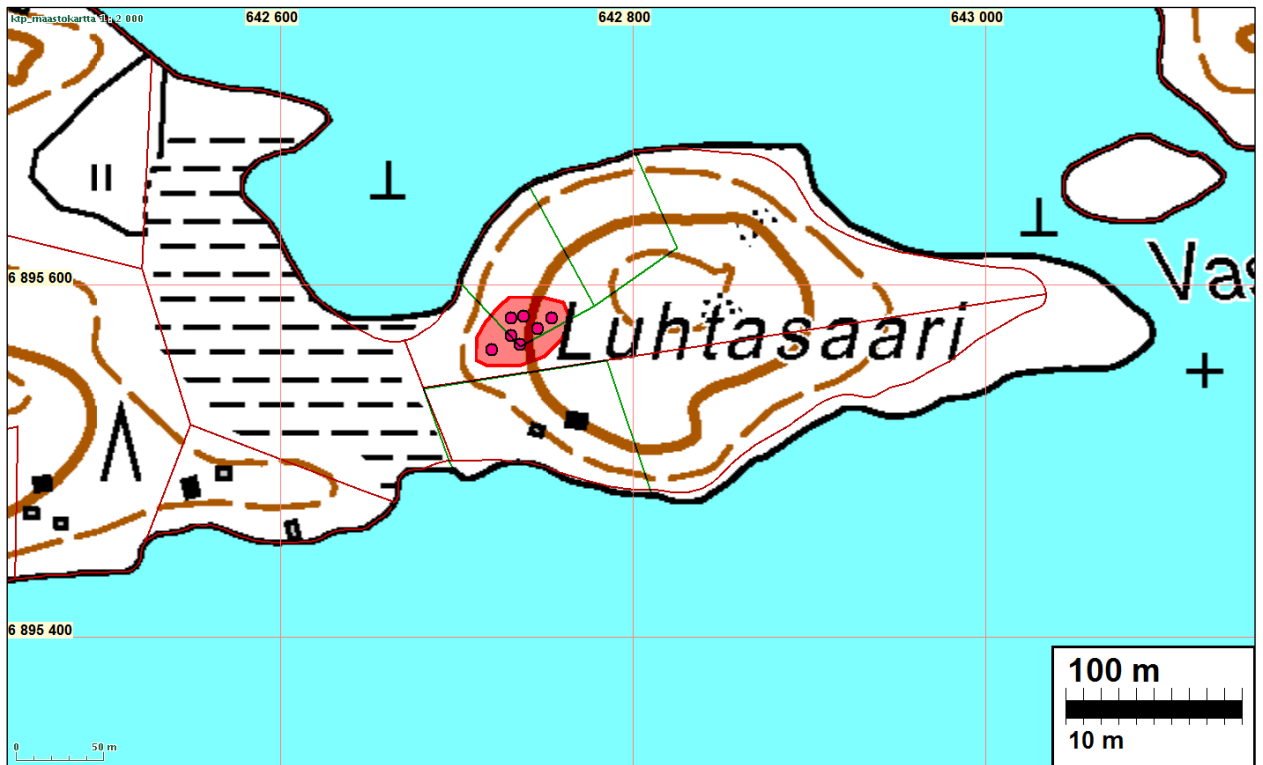
Tutkijat: Laakso & Helminen 2014 inventointi

Sijainti: Paikka sijaitsee Kiteen kirkosta 22,3 km länteen, Oriveden Luhtasaaren länsiosassa.

Huomiot: Luoteeseen laskevassa rinteessä, nuoressa sekametsässä, todettiin suhteellisen pienikokoisia raivausröykkiöitä.

N	E	
6895581	642754	1 x 1 x 0,7
6895575	642746	1,5 x 1,5 x 1,0
6895582	642738	1,5 x 1,0 x 0,6
6895581	642731	1,5 x 1,5 x 0,6
6895571	642731	1,0 x 1,0 x 0,5
6895566	642736	1,5 x 2,0 x 0,6
6895563	642720	1,0 x 0,7 x 0,6

Rakennuspaikka: Rökkiöt sijoittuvat suunnitellun rakennuspaikan eteläosaan. Helpointa olisi siirtää rakennuspaikka viereisen itäpuolelle.

Kivilatomus

16 KITEE SAUNASAARI

Mjtunnus:

Rauh.lk: kiinteä muinaisjäänös

Ajoitus: historiallinen

Laji: asuinpaikka

Koordin: N: 6892 571 E: 638 108 Z: 78

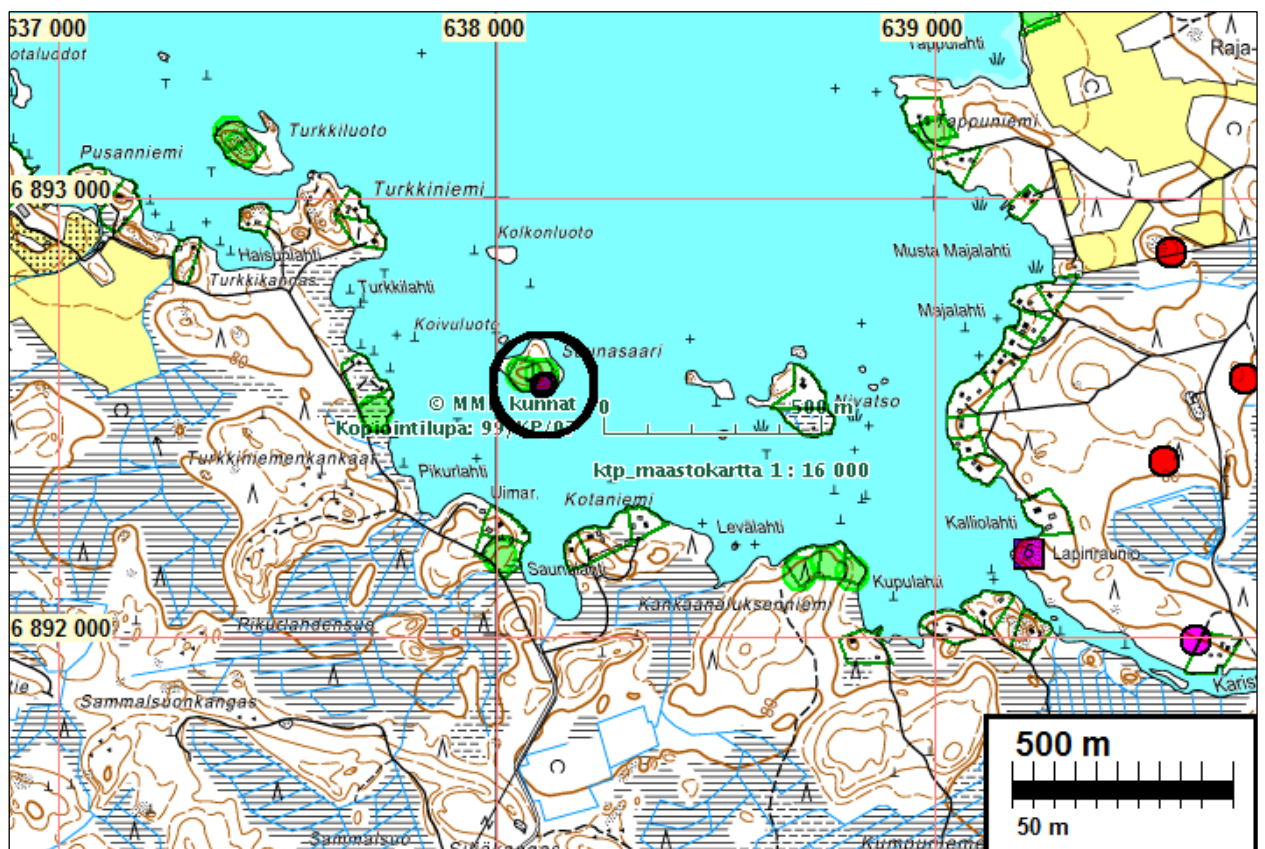
X: 6892 677 Y: 4481 878
 P: 6895 460 I: 3638 334

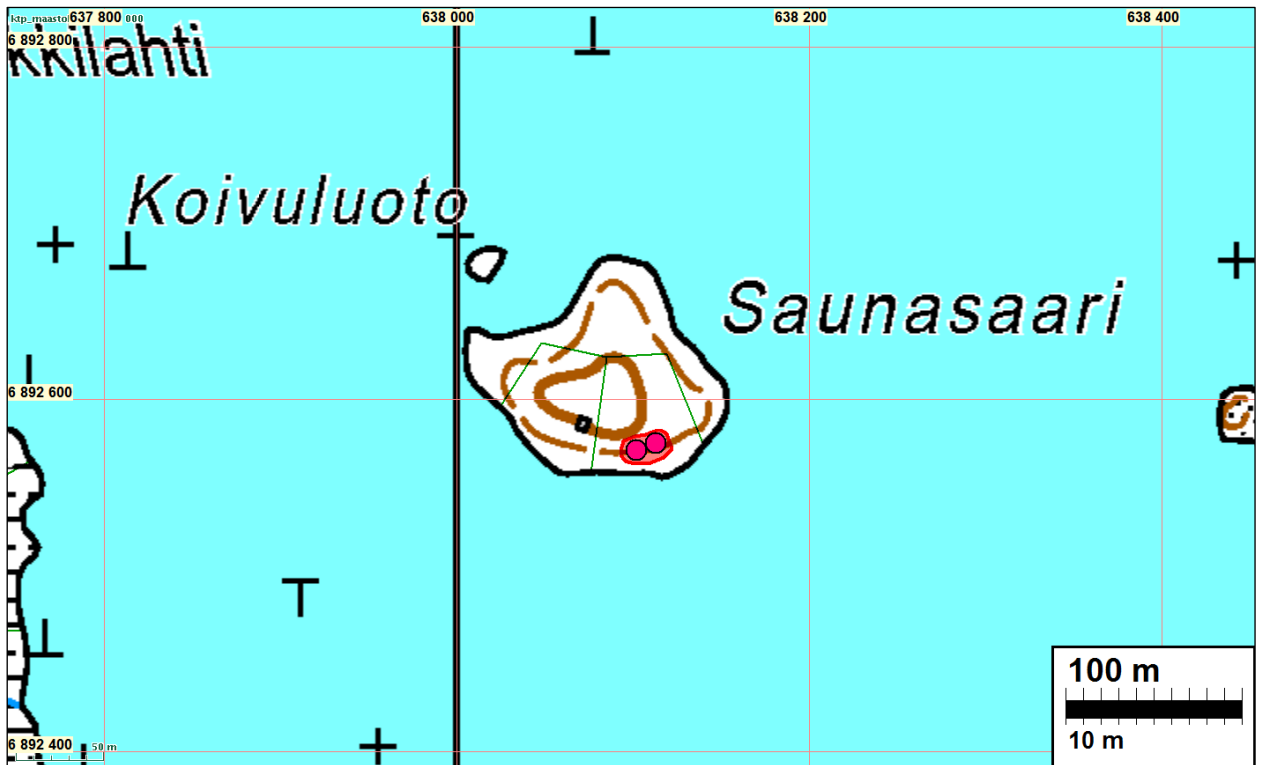
Tutkijat: Laakso & Helminen 2014 inventointi

Sijainti: Paikka sijaitsee Kiteen kirkosta 26,1 km länteen, Oriveden Enanlahden Saunsaaren etelärannalla.

Huomiot: Saaren eteläosassa, etelärinteessä sekametsässä, kohdassa N 6892571 E 638102 todettiin kiven- ja maansekainen rökkiö, jonka laajuus on 2,5 x 3 m ja korkeus 0,5 m. Rakenteen päällä todettiin palaneita kiviä ja mustaa maata: kyseessä on epäilemättä tulisija. Rökkiön vieressä on (ilmeisesti 1900-luvun alusta peräisin oleva) vanha saunarakennus, josta oli edelleen jäljellä seinien alimpia hirsikertoja ja pieni kivistä ladottu kiuas. Tämän rakenteen kohdilla on v. 1975 peruskartalle (4214 07) merkitty ulkorakennus.

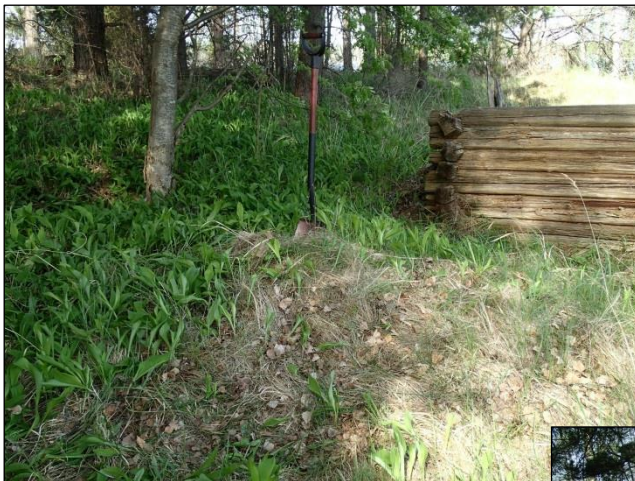
Vanhan saunarakennuksen toisella puolella, samanlaisessa maastossa, kohdassa N 6892575 E 638113, todettiin toinen kiven- ja maansekainen rökkiö, jonka laajuus on 3,5 x 3,5 ja korkeus 0,7 m. Turpeen alla todettiin löyhää maata ja sen alla palaneita särmikkäitä kiviä. Rökkiön pohjakaava on neliö. Myös tämä rakenne on tulkittava tulisijaksi.

Rakennuspaikka:

Jäännösten ikä ja merkitys ei ole tiedossa. Kyseessä voivat olla suhteellisen nuoret rakenteet (1800-1900 luvut), jolloin jäännöksiä ei todennäköisesti tarvitsisi suojella. Myös mahdollisuus siihen, että kyseessä ovat vanhemmat ja tutkimuksellisesti merkittävämmät jäännökset, on olemassa. Ilman jatkotutkimuksia tonttia ei voida paikalle laittaa.

Röykkiö

Kiuas

17 KITEE JÄÄSKENSAARI

Mjtunnus:

Rauh.lk: kiinteä muinaisjäänös

Ajoitus: historiallinen

Laji: kivrakenne

Koordin: N: 6894 000 E: 636 891 Z: 77

X: 6894 161 Y: 4480 729

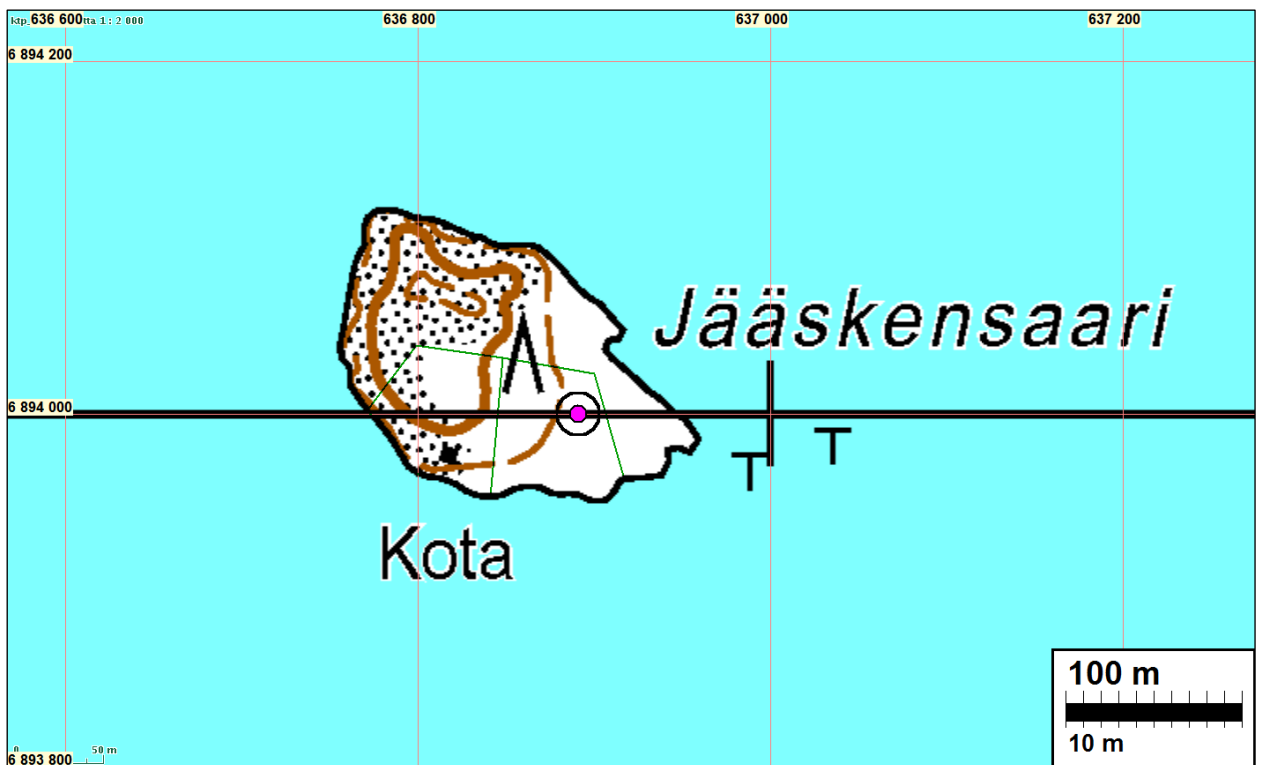
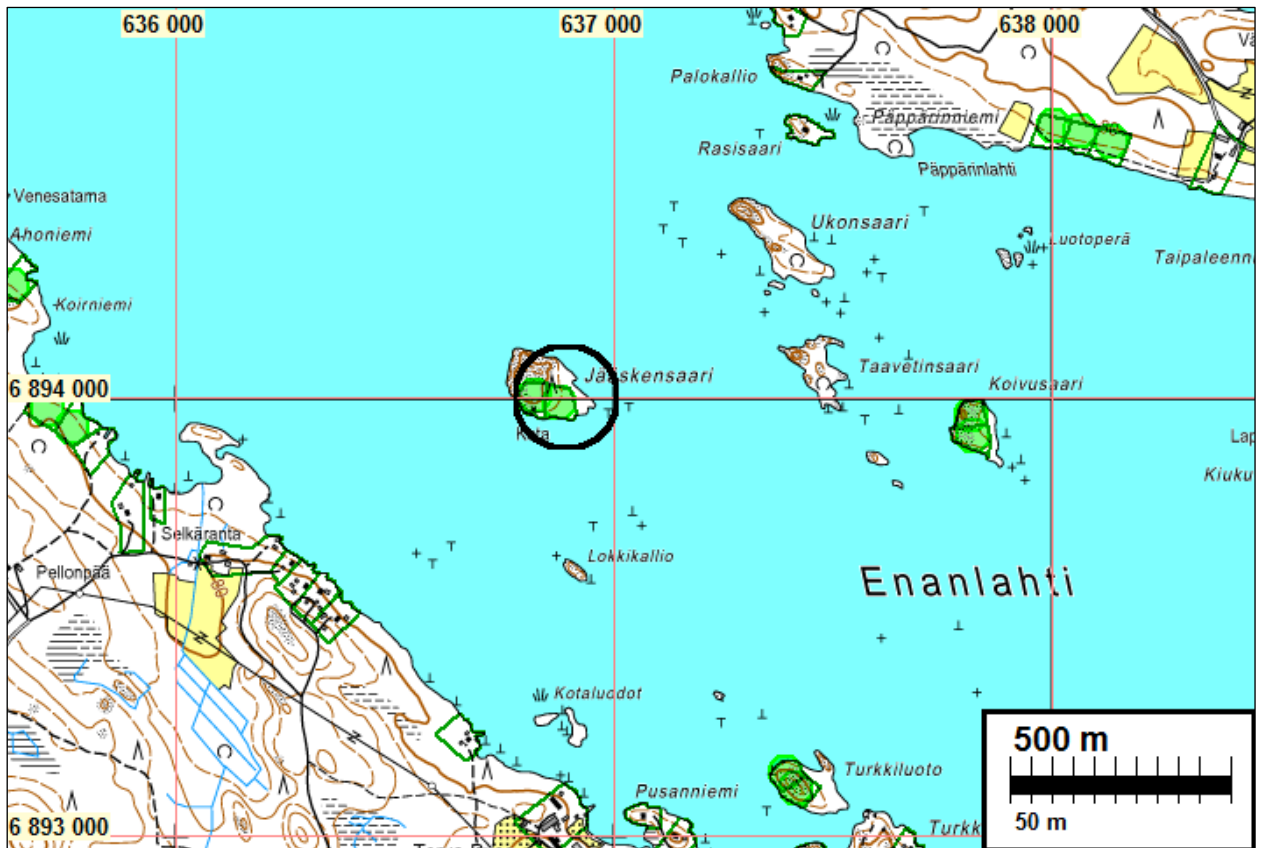
P: 6896 890 I: 3637 117

Tutkijat: Laakso & Helminen 2014 inventointi

Sijainti: Paikka sijaitsee Kiteen kirkosta 27,6 km länteen. Oriveden Enanlahden Jääskensaaren kaakkoisrannalla.

Huomiot: Kohdassa N 6894000 E 636891, tasamaalla epätasaisessa ja kivisessä kuurimetsässä, todettiin kivrakenne, jonka laajuus on 2,5 x 2,5 m ja korkeus 0,5 m. Sen keskellä on 1 x 1 metrin laajuinen ja 0,5 m syvyinen kuoppa. Rakenne muodostuu pyörityneistä kivistä, joiden halkaisija on keskimäärin 0,5 metriä. Sijainnin ja ulkomuodon perusteella kyseessä lienee säilytyskuoppa, ns. purnu.

Rakennuspaikka: muinaisjännös on liki keskellä suunniteltua tonttia. Tonttia ei voine rakentaa ilman jatkotutkimuksia jolla selvitetään jännöksen suojeluarvo. Tontin voisi siirtää saaren luoteisrannalle.

18 RÄÄKKYLÄ SAUNASAARI

Mjtunnus:

Rauh.lk: kiinteä muinaisjäänös

Ajoitus: historiallinen

Laji: valmistus: tervahauta

Koordin: N: 6910 969 E: 639 854 Z: 79

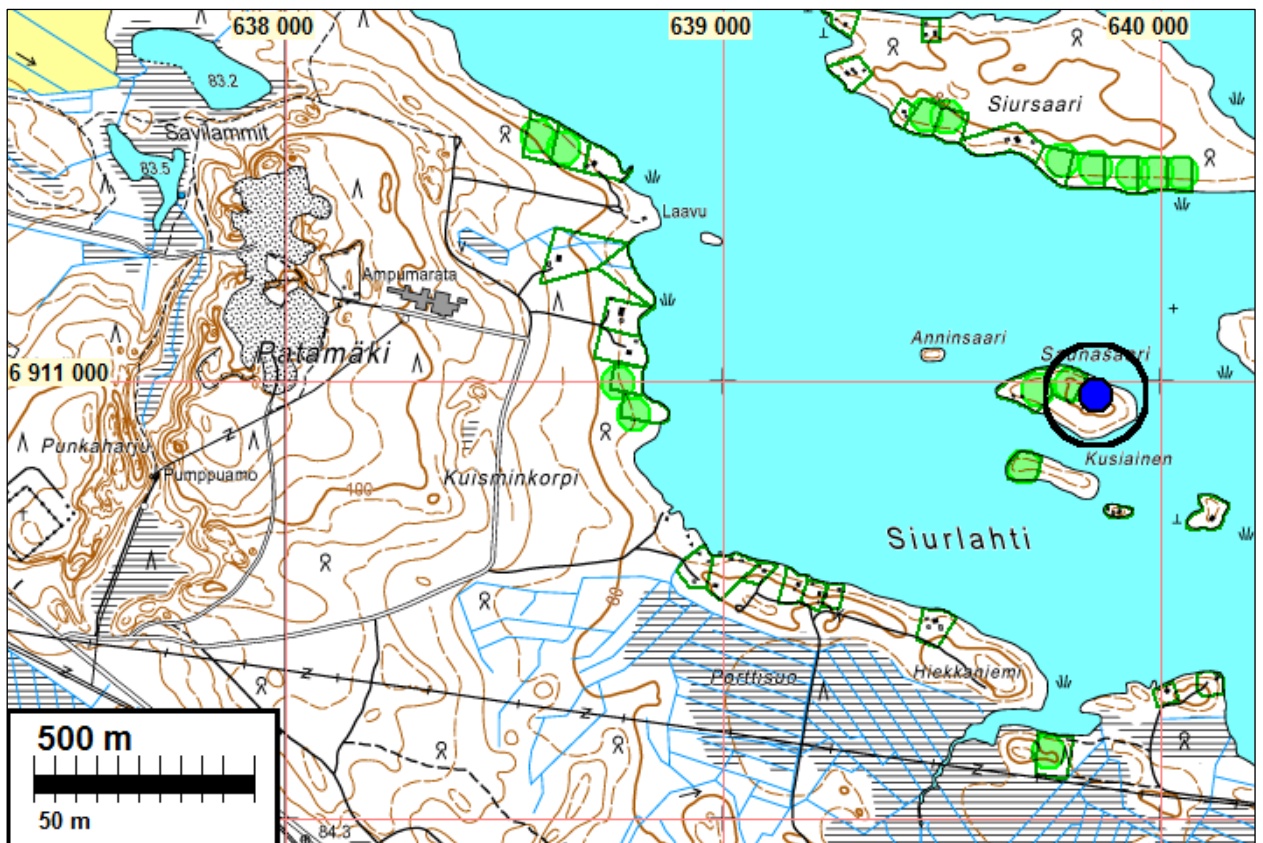
X: 6910 978 Y: 4484 475

P: 6913 866 I: 3640 081

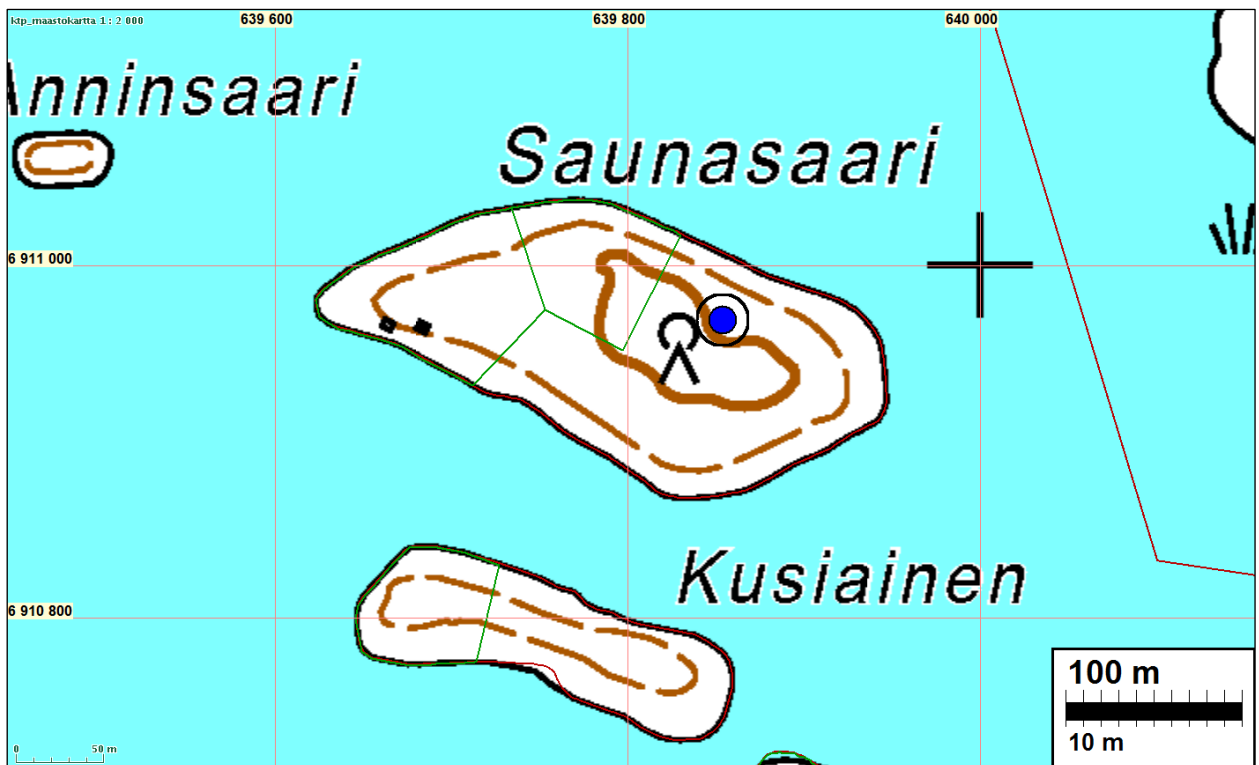
Tutkijat: Laakso & Helminen 2014 inventointi

Sijainti: Paikka sijaitsee Rääkkylän kirkosta 4,3 km itään, Oriveden Saunasaaren koillisrannalla.

Huomiot: Kohdassa N 6910969 E 639854, pohjoiseen laskevassa rinteessä, nuoressa lehtimetsässä, todettiin tervahauta, jonka halkaisija (sisältäen reunavallin) on 9 m ja syvyys 1,5 m. Reunavallin leveys on 2 m ja korkeus 0,5 m. Eri puolilla reunavallin ulkopuolta, vallissa kiinni, on useita pyöreitä kuoppia, joiden halkaisija on 1-2,5 m ja syvyys 0,3-0,6 m. Selkeää juoksuusaukkoa ei ollut havaittavissa.

Yleiskartta myös sivulla 69

Muinaisjäännös ei ulotu suunnitellulle rakennuspaikalle.

19 RÄÄKKYLÄ HAVUKKALA 1

Mjtunnus:

Rauh.lk: mahdollinen muinaisjäännös – ei ehdoteta muinaisjäännökseksi.

Ajoitus: historiallinen

Laji: tunnistamaton: kivirakenne

Koordin: N: 6917 822 E: 628 628 Z: 86

X: 6918 346 Y: 4473 576

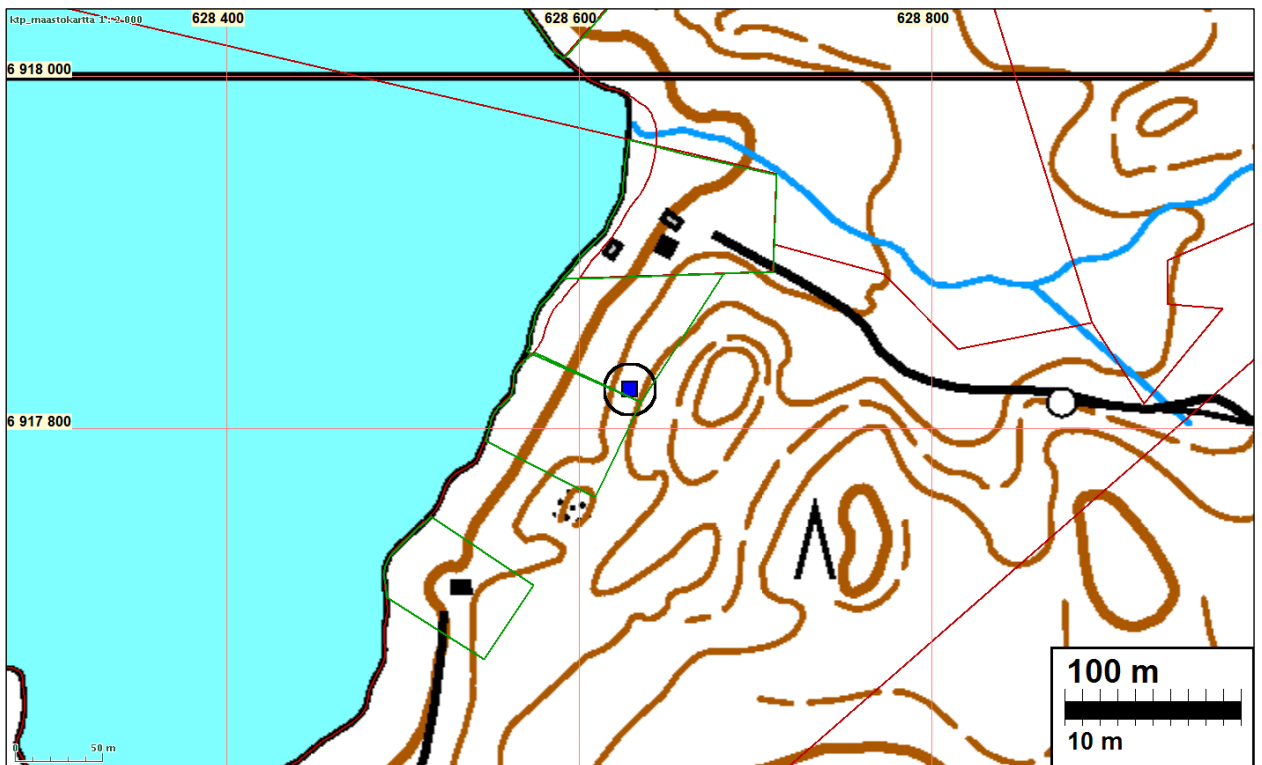
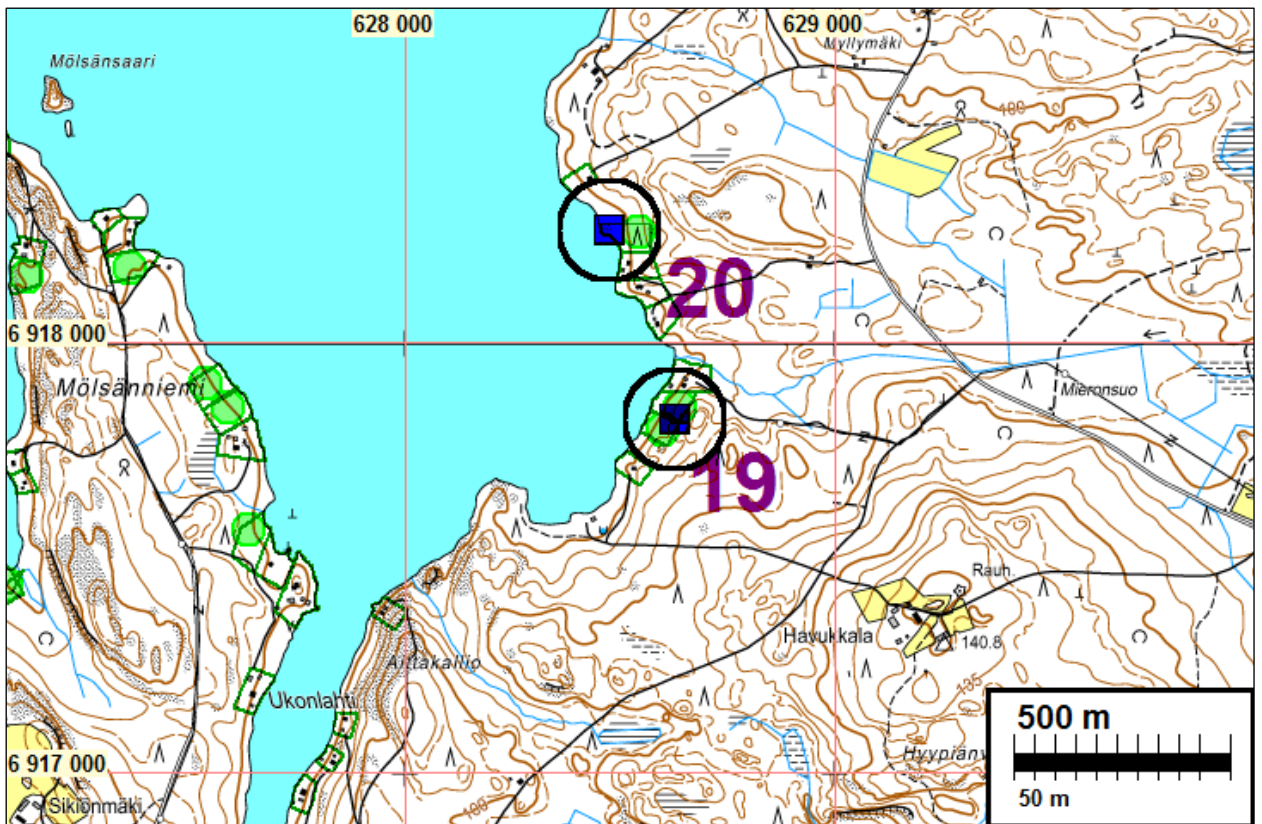
P: 6920 722 I: 3628 850

Tutkijat: Bilund 2014 inventointi

Sijainti: Paikka sijaitsee Rääkkylän kirkosta 9,1 km luoteeseen.

Huomiot: Oravisalon pohjoisrannalla, Havukkalan talon kohdalla, havaittiin inventoinnissa kahden uuden rakennuspaikan rajan tienoilla kivirakennelma (N 6917822 E 628629). Se on kalliojyrkänteen ja siitä irronneen lohkearen sekä kahden liuskekiivistä rakennetun seinän rajaama noin 2 m x 2 m kokoinen tila. Seinät ovat noin 30 cm paksut ja 70 cm korkeat, kaakossa ja lounaassa ovat luontaiset kallio- ja kiviseinämät korkeammat. Luoteisseinässä on rakenteen pohjoiskulman vieressä ovi-aukko. Seinät on ladottu siististi suurelta osin melko pienistä liuskekivilaaoista. Seinissä ei ole sortumia, eikä kovin paljon sammalta. Rakennetta ei sinänsä voi ajoittaa, eikä sen funktiota varmasti määrittää. Rakenteen hyväkuntoisuus viittaa melko vähäiseen ikään, sillä pienistä kivistä ladottuihin pystyseiniin voi olettaa jo luonnonvoimien vaikutuksesta syntyvän sortumia pidemmän ajan kuluessa. Kyseessä saattaa olla esimerkiksi lasten rakentama maja. Lähitienoilla maastosta tavatut kesämökkiläiset, jotka kertoivat olevansa seudulta kotoisin, eivät tiedneet ra-

kennelmasta. Koska rakenteen ikä ei todennäköisesti ole suuri, ei sitä mielestäni tule pitää kiinteänä muinaisjäännöksenä. Rakenteen säilyttäminen on kuitenkin toivottavaa. Rakenne sijaitsee ylhäällä kivisessä rinteessä, lähellä rakennuspaikkojen yläreunaa.

Rakennuspaikka: jäännös ei todennäköisesti ole muinaisjäännös. Se sijaitsee aivan suunnitellun tontin kulmassa. Jäännös on selvästi erottuva ja se on helppo suojella vaikka muu tontti rakennettaisiin. Mielestäni jäännös ei vaikuta suunniteltuun tonttiin ja sen sijaintiin.

Kivirakenne kaakkoon, alla lounaaseen.

20 RÄÄKKYLÄ HAVUKKALA 2

Mjtunnus:

Rauh.lk: ei ehdoteta muinaisjäännökseksi

Ajoitus: historiallinen

Laji: tunnistamaton: kivirakenne

Koordin: N: 6918 262 E: 628 475 Z: 86

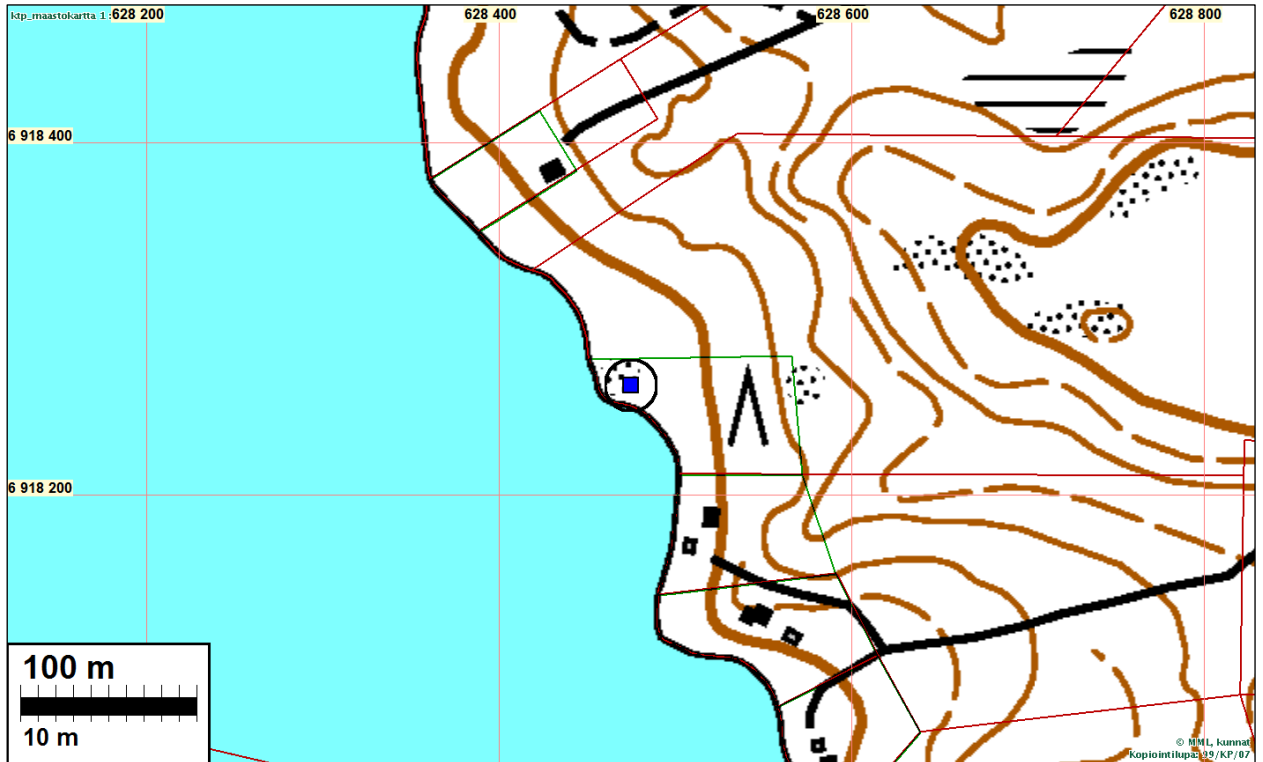
X: 6918 792 Y: 4473 444

P: 6921 162 I: 3628 697

Tutkijat: Bilund 2014 inventointi

Sijainti: Paikka sijaitsee Rääkkylän kirkosta 9,5 km luoteeseen.

Huomiot: Oravisalon pohjoisrannalla, likimain Havukkalan talon kohdalla, havaittiin inventoinnissa uudella rakennuspaikalla kaksi kivilatomusta rantakalliolla noin 7 m päässä toisistaan, aivan rantaviivan lähellä (N 6918262 E 628475). Latomukset olivat läpimitaltaan 1-1,5 m, ja noin 80 cm korkeita. Lähitienoilla maastosta tavattiin kesämökkiläisiä, jotka kertoivat olevansa seudulta kotoisin. Heidän mukaansa paikalla on vielä noin 40 vuotta sitten ollut nuottakatos, jonka jalkojen tukena latomukset ovat olleet. Latomuksia ei niiden iän perusteella voi pitää kiinteänä muinaisjäännöksenä. Rakenteiden säilyttäminen on kuitenkin toivottavaa. Ne sijaitsevat aivan suunnitellun rakennuspaikan luoteiskulmassa.

Rakennuspaikka: jäännös ei todennäköisesti ole muinaisjäännös. Se sijaitsee aivan suunnitellun tontin kulmassa - rantakalliolla. Jäännös on selvästi erottuva ja se on helppo suojella vaikka muu tontti rakennettaisiinkin. Mielestäni jäännös ei vaikuta suunniteltuun tonttiin ja sen sijaintiin.

Kivirakenteet

21 KITEE HIEKKARANTA

Mjtunnus:

Rauh.lk: mahdollinen kiinteä muinaisjäännös / ei ehdoteta muinaisjäännökseksi

Ajoitus: historiallinen

Laji: maatalous: röykkiö

Koordin: N: 6893 566 E: 639 175 Z: 86

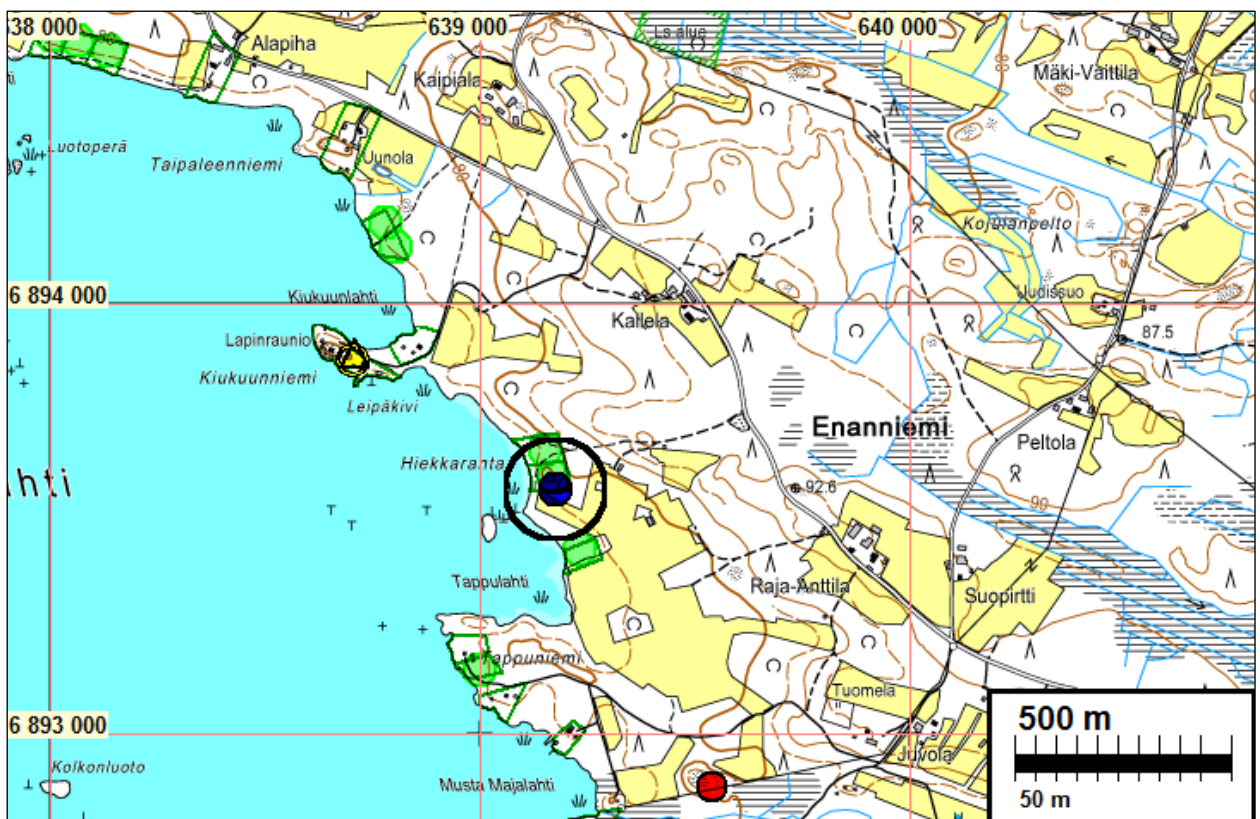
X: 6893 622 Y: 4482 990

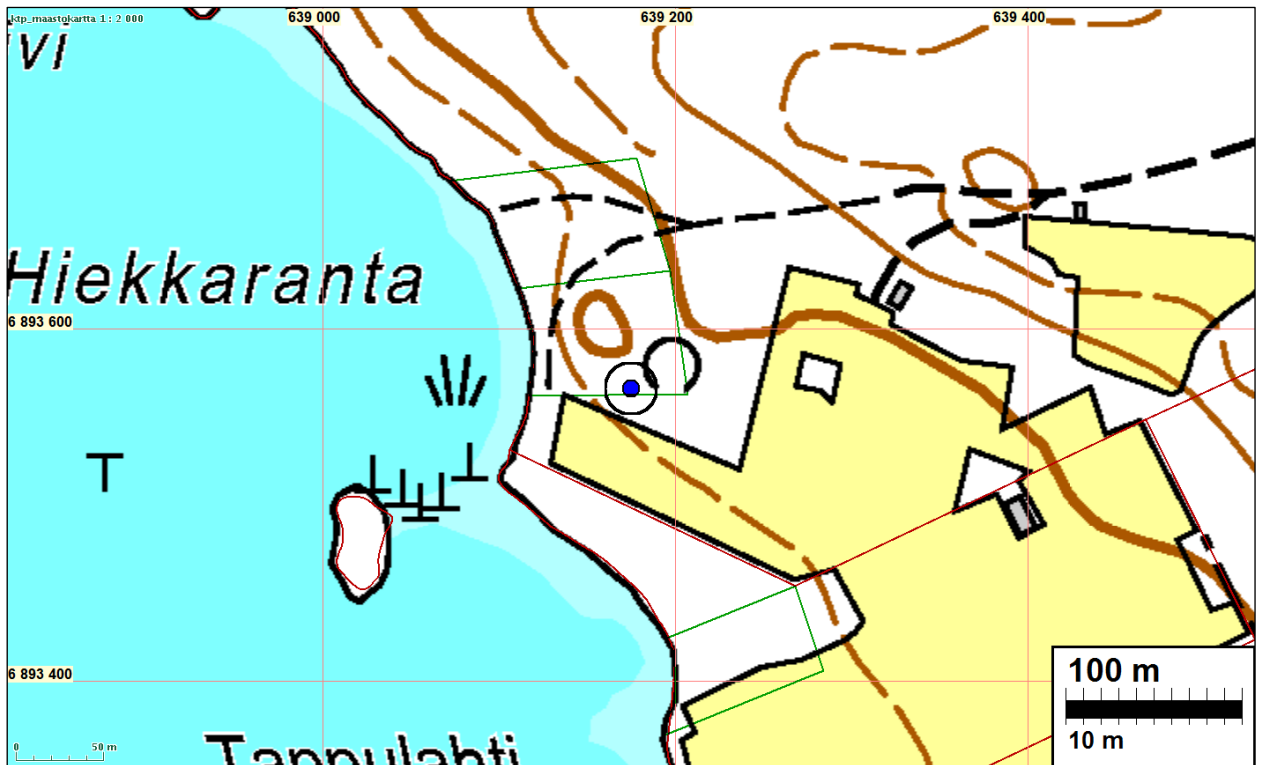
P: 6896 456 I: 3639 402

Tutkijat: Bilund 2014 inventointi

Sijainti: Paikka sijaitsee Kiteen kirkosta 25,2 km länteen.

Huomiot: Inventoinnissa Enanlahden itärannalta Hiekkaranta-nimisestä paikasta löytyi metsästä muutamia viljelysröykkiöitä. Suurin röykkiö, sekin melko pieni (koko 2,2 m x 1,2 m, korkeus 80 cm) sijaitsee suunnitellun rakennuspaikan rajojen sisällä (N 6893566 E 639175), mutta aivan etelärajan lähellä. Tästä itään ja kaakkoon oli joi-takin aivan pieniä röykkiöitä, joista osa saattaa olla rakennuspaikan rajojen sisällä aivan sen kaakkoiskulmassa. Röykkiöt liittynevät ylempänä rinteellä, noin 250 m päässä idässä olleen talon metsittyneisiin viljelyksiin. Mielestäni näitä vähäisiä rai-vausröykkiöitä ei ole syytä pitää kiinteinä muinaisjäännöksinä, mutta on tietysti mahdollista, että virkamies tulkitsee asian toisin. Vaikka röykkiöt tulkittaisiinkin kiin-teäksi muinaisjäännökseksi tämä ei voine estää rakennuspaikalle rakentamista, koska muinaisjäännös on koko rakennuspaikkaa verrattuna pienialainen, ja raken-nuspaikan keskeisellä alueella, joka on pinnalta kivistä moreenimaata ei näkynyt röykkiöitä tai muitakaan muinaisjäännöksiä. Vaihtoehtoista rakennuspaikkaa ei ole pohdittu.

Rakennuspaikka: jäännös ei todennäköisesti ole muinaisjäännös. Se sijaitsee aivan suunnitellun tontin reunalla. Jäännös on selvästi erottuva ja tarvittaessa se on helppo suojella vaikka muu tontti rakennettaisiinkin. Mielestäni jäännös ei vaikuta suunniteltuun tonttiin ja sen sijaintiin.

Raivausröykkiö rakennuspaikan eteläreunassa, etelälounaaseen.

22 RÄÄKKYLÄ HÄMEENLAHTI

Mjtunnus:

Rauh.lk: kiinteä muinaisjäännös

Ajoitus: ajoittamaton

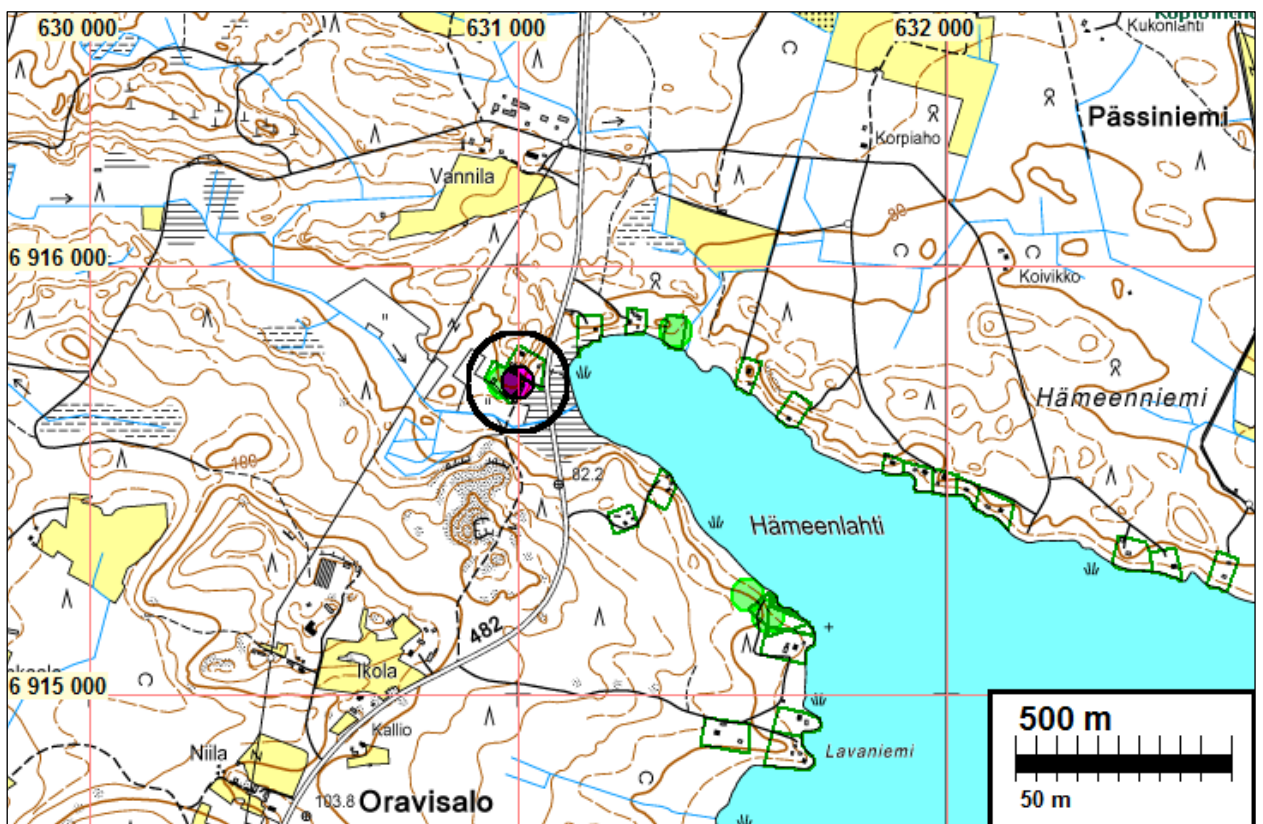
Laji: pyyntikuoppa

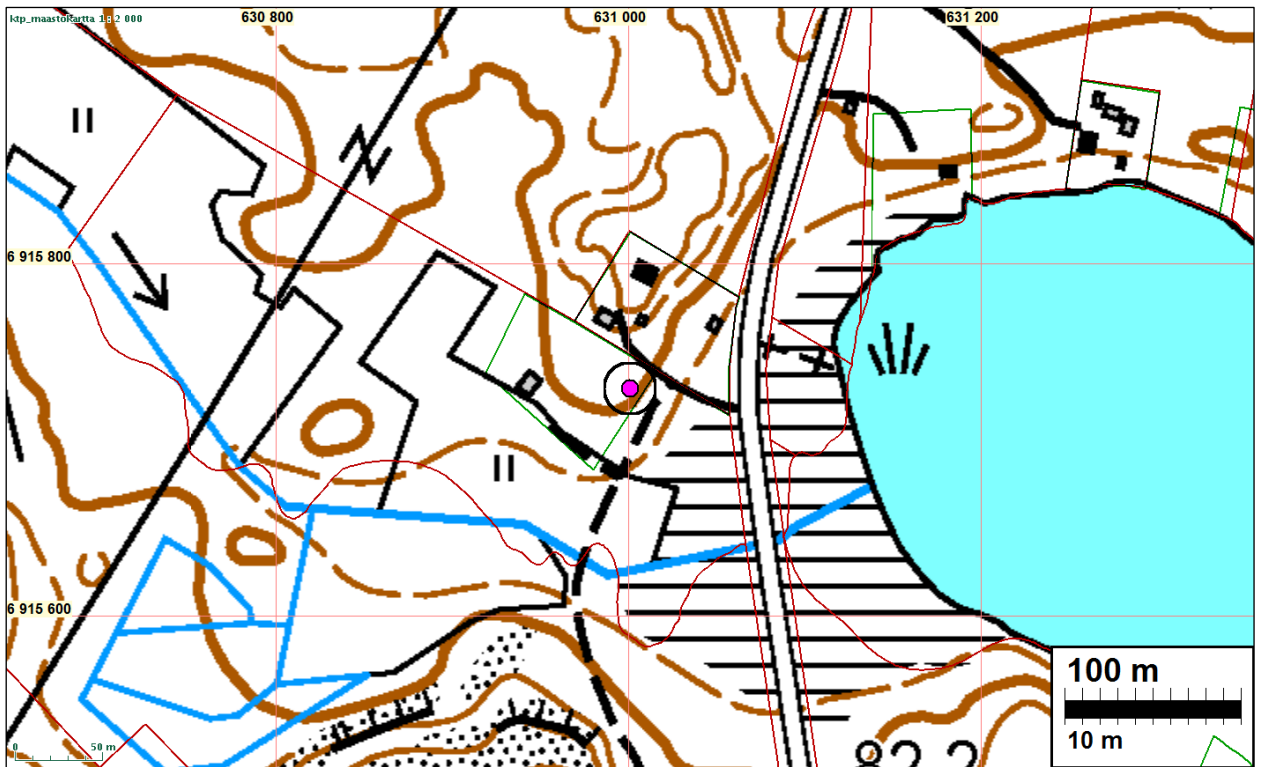
Koordin: N: 6915 728 E: 631 001 Z: 80
 X: 6916 143 Y: 4475 850
 P: 6918 627 I: 3631 224

Tutkijat: Bilund 2014 inventointi

Sijainti: Paikka sijaitsee Rääkkylän kirkosta 5,9 km luoteeseen.

Huomiot: Inventoinnissa löytyi Oravisalon itärannalla sijaitsevan Hämeenlahden perältä, suunnitellulta uudelta rakennuspaikalta pyyntikuoppa, joka on kiinteä muinaisjään-
 nös (N 6915729 E 631001). Se sijaitsee hiekka(moreeni)kumpareen itärinteen ylä-
 reunassa. Kuoppa on läpimitaltaan noin 2,5 m ja puolisen metriä syvä. Alarinteen
 puolella on noin metrin levyinen reunavalli. Koekuopassa ei havaittu merkittävästi
 hiiltä tai jälkiä tulenpidosta. Siten kyseessä on todennäköisesti pyyntikuoppa.
 Myös maastosijainti on pyyntikuopalle tyypillinen. Koska kumpare on sijainniltaan
 ja maaperältään varsin sopiva myös esihistorialliseksi rantasidonnaiseksi pyyn-
 tiasuinpaikaksi, tehtiin kumpareelle muutamia muitakin koekuoppia ja kumpareen
 eteläpuolella rakennuspaikalla ollut kynnetty pelto tarkastettiin. Mitään muihin mui-
 naisjäännöksiin viittaavaa ei kuitenkaan havaittu. Pyyntikuoppa sijaitsee aivan
 suunnitellun rakennuspaikan itäkulmassa ja lähellä koillisessa olevan jo rakenne-
 tun tontin rajaa. Vaikka pyyntikuoppa onkin kiinteä muinaisjäänös, tämä tuskin
 estää rakennuspaikan käyttöä rakentamiseen. Rakennuspaikan rajausta voidaan
 myös haluttaessa helposti muuttaa siten, että muinaisjäänös jää rajauksen ulko-
 puolelle. Sopiva muinaisjäänöksen suoja-alue on läpimitaltaan noin 10 m.

Rakennuspaikka: Pyyntikuoppa on tontin kulmassa. Tonttia voisi siirtää pari kymmentä metriä länsi-luoteeseen.

Pyyntikuoppa

23 RÄÄKKYLÄ HÄMEENNIEMI

Mjtunnus:

Rauh.lk: suojelukohde
Ajoitus: historiallinen
Laji: varustus, Salpalinja

Koordin: N: 6915 293 E: 633 221 Z: 78
X: 6915 606 Y: 4478 048
P: 6918 192 I: 3633 445

Tutkijat: Bilund 2014 inventointi

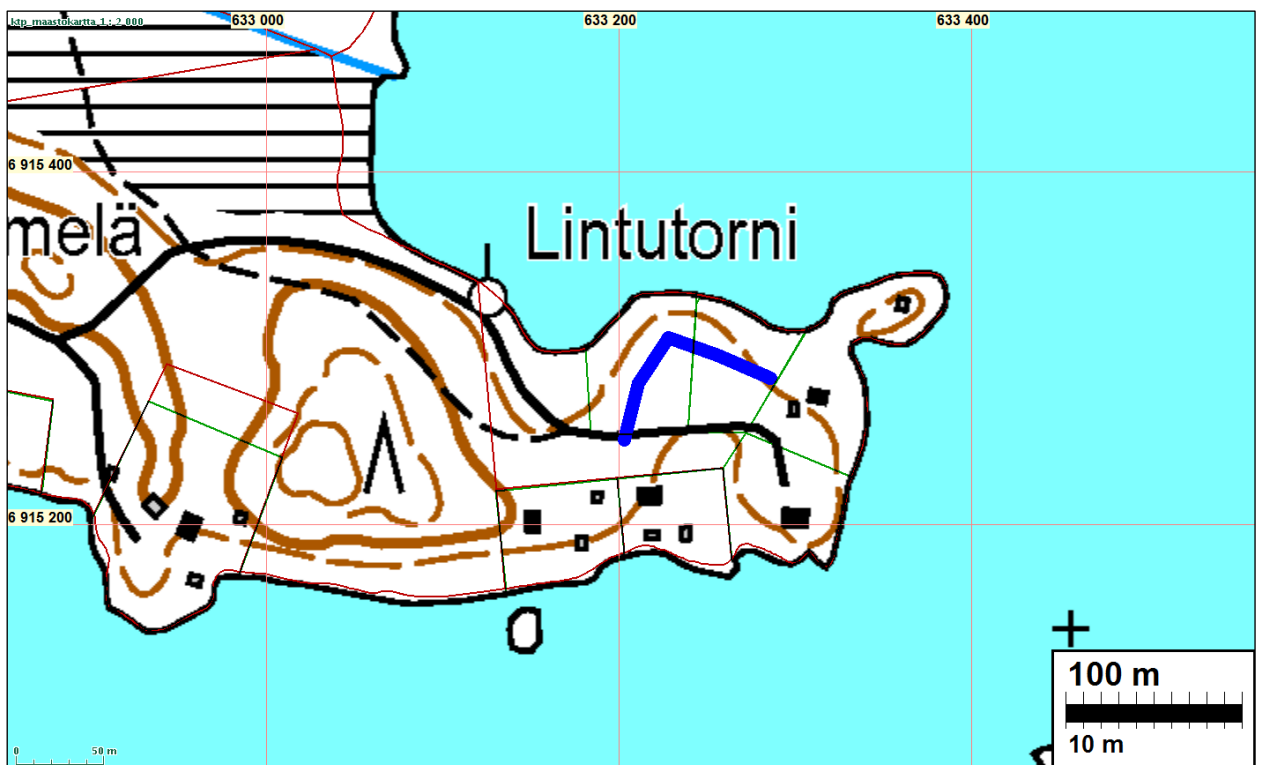
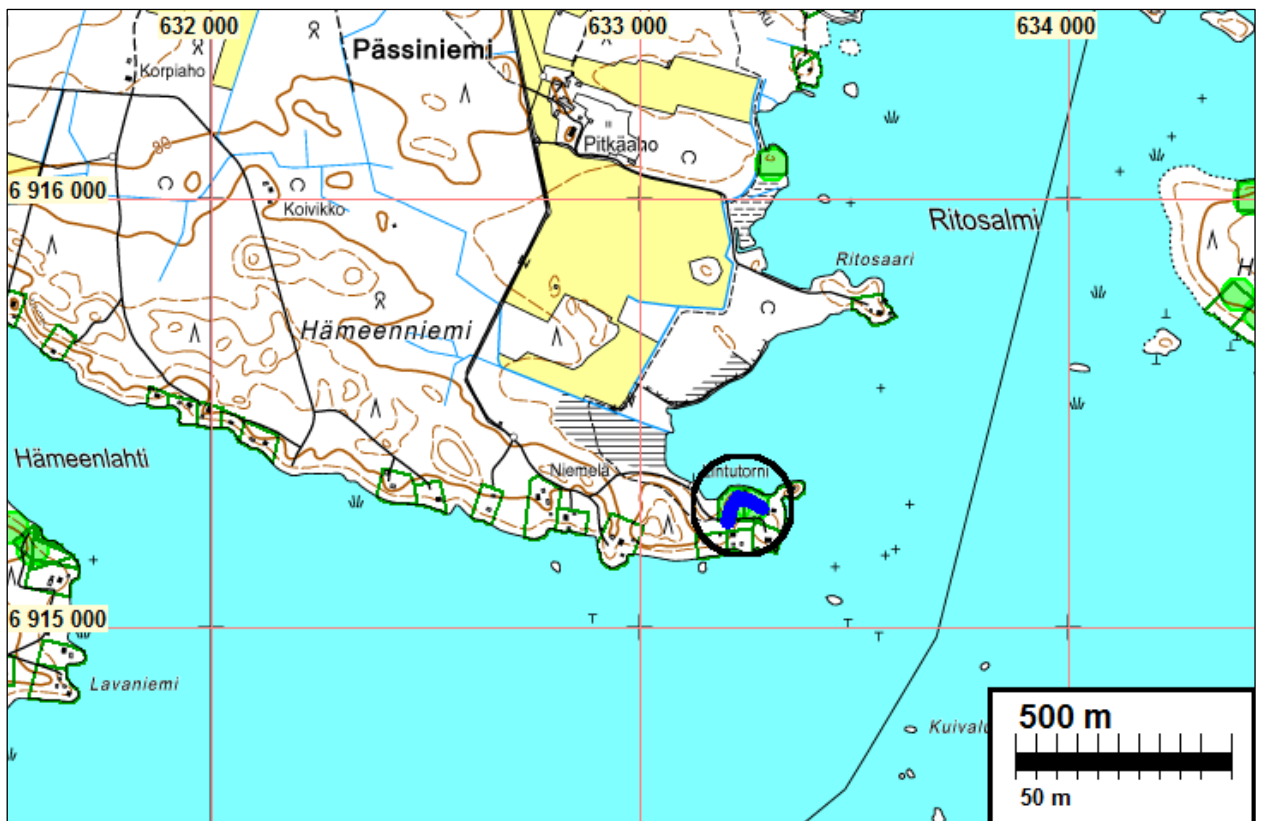
Sijainti: Paikka sijaitsee Rääkkylän kirkosta 4,0 km luoteeseen.

Huomiot: Oravisalon Hämeenniemessä ja Pässiniemessä on Salpalinjaan liittyviä kiviä panssariesteitä ja muita varustuksia. Ne eivät ole vielä muinaisjäännösrekisterissä. Nämä toisen maailmansodan aikaiset varustukset kuuluvat luokkaan "muu kulttuuriperintökohde" (ei kiinteä muinaisjäännös). Alueen halki kulkee opastauluin varustettu reitti, Salpapolku. Opastauluissa olevien merkintöjen perusteella reitti on rakennettu ilmeisesti Leader-hankkeena. Ilmeisesti samassa yhteydessä Hämeenniemessä olevat Salpalinjan varustukset on kunnostettu matkailukäyttöä varten. Alueella on useita kymmeniä metrejä juoksuhaudaa, pesäkkeitä ja kunnostettu korsu. Lisäksi hautaan on rakennettu laavu ja nuotiopaikka matkailijoille. Välittömästi näiden varustusten itäpuolella samalla tilalla on kaksi jo rakennettua rakennuspaikkaa, viitan mukaan "Topin tuvat". Kaksi suunniteltua uutta rakennuspaikkaa sijaitsevat kunnostettujen varustusten kohdalla. Koska varustukset muodostavat yhtenäisen vyöhykkeen rakennuspaikkojen rantaviivan lähellä, on rakennusten sijoittelu siten, että varustusten suojelutarve huomioidaan, todennäköisesti haasteellista.

Pohjoisempana, Pitkähon talon kohdalla rannalla, on yksi uusi rakennuspaikka Salpapolun varrella (N 633309 E 6916084). Sen kohdalla ei ole Salpalinjan varustuksia. Panssariesteitä näytti olevan metsässä noin sata metriä rakennuspaikalta länteen. Muuallakin Pässiniemessä Salpapolun varrella ja opastaulujen mukaan Hakoniemeen asti pohjoisessa on ilmeisesti panssariesteitä ja muita varustuksia. Niiden lähellä ei kuitenkaan ole uusia rakennuspaikkoja, joten niitä ei tarkastettu tässä inventoinnissa.

Kunnostettua taisteluhautaa

varustus sinisellä

Rakennuspaikka: Tontit pitäisi ilmeisesti poistaa - ne sisältävät suojeltavaksi katsottuja varustuksia. On mahdollista neuvotella Museoviraston kanssa, pitääkö varustukset säilyttää ja millä ehdoilla tonteille voisi rakentaa. Tonttien siirtäminen saman tilan sisällä vaikuttaa mahdolltomalta.

24 KITEE IIVONNIEMI

Mjtunnus:

Rauh.lk: kiinteä muinaisjäänös

Ajoitus: ajoittamaton

Laji: pyynti: pyyntikuoppa

Koordin: N: 6896 003 E: 634 010 Z: 78

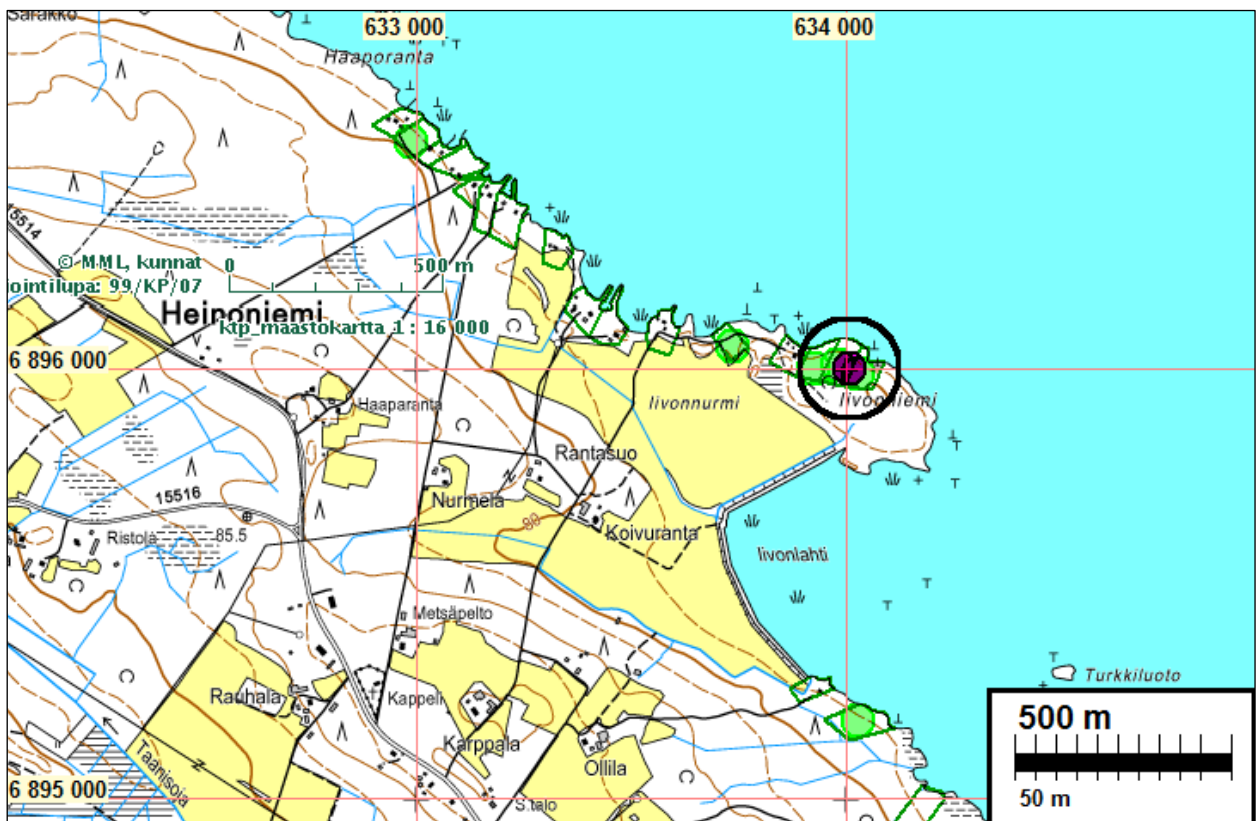
X: 6896 296 Y: 4477 942

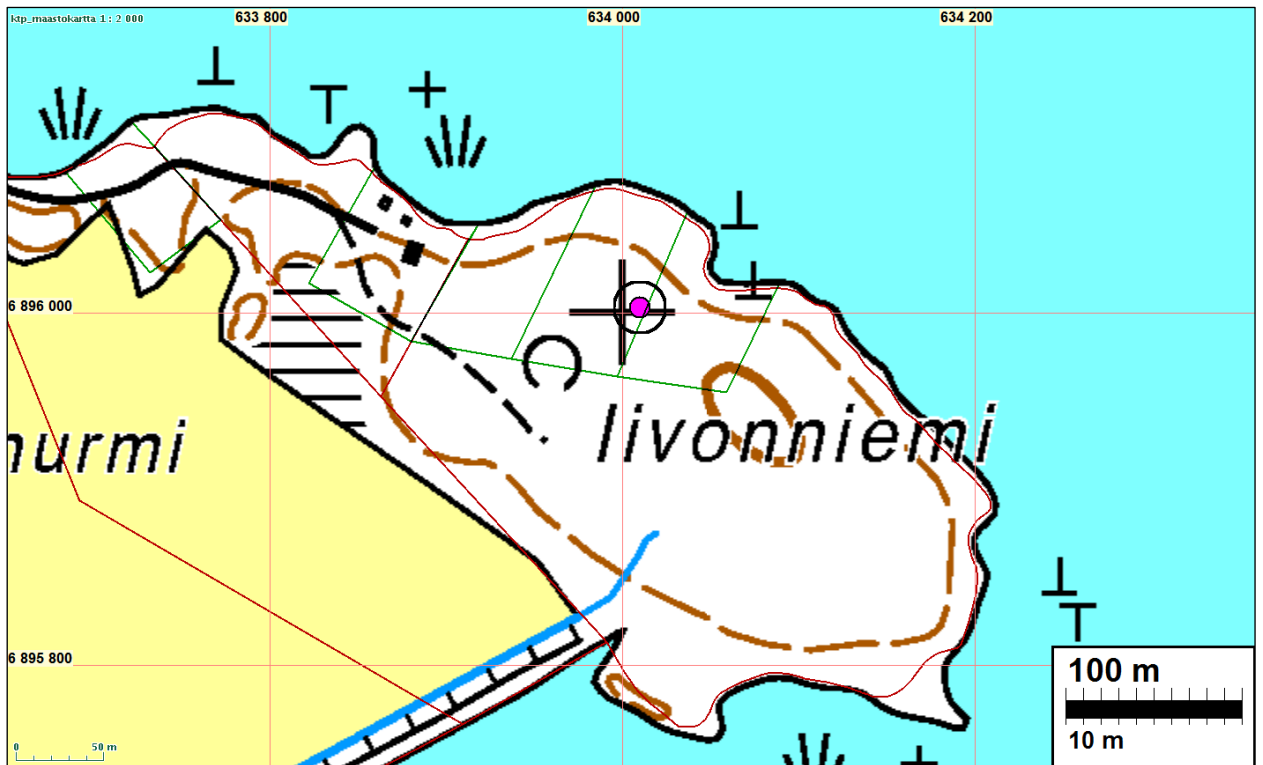
P: 6898 894 I: 3634 234

Tutkijat: Bilund 2014 inventointi

Sijainti: Paikka sijaitsee Kiteen kirkosta 30,8 km länteen.

Huomiot: Inventoinnissa löytyi Heinonniemen koillisrannalla sijaitsevasta livonniemestä, suunnitellulta uudelta rakennuspaikalta pyyntikuoppa, joka on kiinteä muinaisjäänös. Se sijaitsee metsämaastossa vanhan, vallimaisen rantamuodostuman maanpuoleisella reunalla, muutaman kymmenen metrin päässä rantaviivasta. Kuoppa on läpimitaltaan noin 2,5 m ja syvyys noin 80 cm. Muilla puolilla paitsi vallin harjan suunnassa luoteessa on metrin tai puolentoista levyinen reunavalli. Kahdessa koekuopassa ei havaittu merkittävästi hiiltä tai jälkiä tulenpidosta. Siten kyseessä on todennäköisesti pyyntikuoppa. Myös maastosijainti on pyyntikuopalle tyypillinen. Pyyntikuoppa sijaitsee varsin tarkasti kahden suunnitellun rakennuspaikan välisellä rajalla. Vaikka pyyntikuoppa onkin kiinteä muinaisjäänös, tämä tuskin estää rakennuspaikkojen käyttöä rakentamiseen. Sopiva muinaisjäänöksen suoja-alue on läpimitaltaan noin 10 m.

Rakennuspaikka: Jos rakennuspaikkoja ei haluta siirtää niemen itäosaan, on syytä neuvotella millä ehdoin tontit voi rakentaa – pyyntikuopan suojaaminen voisi olla mahdollista nykyiselläkin tonttisijoittelulla.

Pyyntikuoppa.

25 KITEE LOPOLAMPI E

Mjtunnus:

Rauh.lk: kiinteä muinaisjäänös

Ajoitus: kivikautinen

Laji: asuinpaikka

Koordin: N: 6890 860 E: 640 268 Z: 84

X: 6890 868 Y: 4483 957

P: 6893 749 I: 3640 495

Tutkijat: Bilund, Jussila ja Sepänmaa 2014 inventointi

Sijainti: Paikka sijaitsee Kiteen kirkosta 23,8 km länteen, Lopolammen eteläpään itärannalla

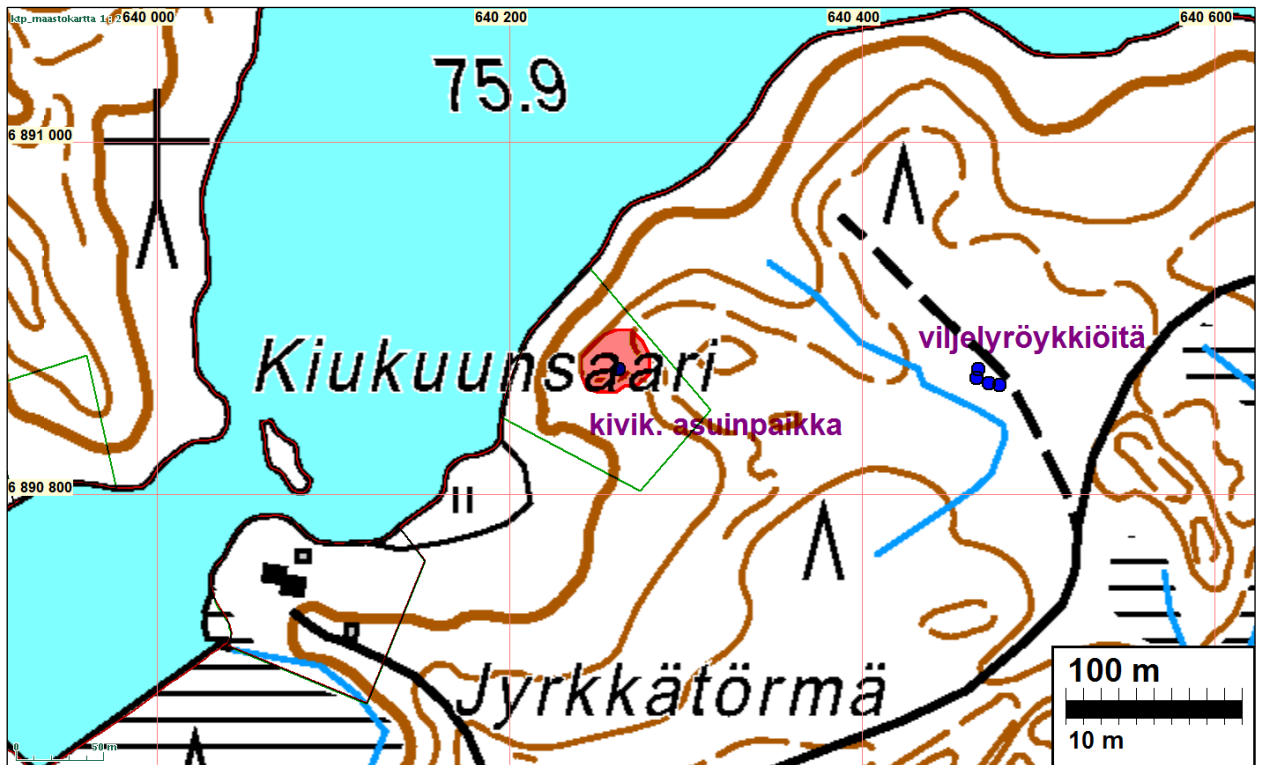
Huomiot: Antti Bilund havaitsi paikalle tekemästään seitsemästä koekuopasta yhden kvartsi-iskoksen. Myöhemmin paikalle palasivat vielä Timo Jussila ja Timo Sepänmaa jotka löysivät paikalle tekemistään koekuopista vielä palaneen luun fragmentin, kvartsisäleen sekä keramiikan palan.

Paikalla on rannasta jyrkästi n. 85 m tasolle nouseva moreeniharjanne, jonka kärki pistää lounaaseen jossa harjanne laskee jyrkästi alavalle vesijätölle. Harjanteen kärjestä koilliseen on harjanteen laella maljamainen laakea painanne, matala laakso, jonka koillispuolella maasto eli harjanne taas nousee. Rannan puolella laakson reunat nousevat ja ovat kivikkoiset, etelä-lounaispuolella maasto laskee laakson tasanteelta ensin loivemmin ja sitten jyrkemmin vanhalle vesijätölle. Maaperä muualla kuin em. matalan laaksopainanteessa on hyvin kivikkoista. Em. harjanteen eteläreunalla olevan laaksomaisen tasanteen ala on n. 30 x 20 m ja se on maaperältään vähäkivistä hiekkamoreenia. Asuinpaikka rajautuu tälle alalle. Koekuoppia tehtiin kivikkoiseen maastoon myös muualle alueelle (harjanteen kärkeen, ja pohjoisreunamille ja em. laakson koillispuolelle) mutta niissä ei kivien välissä mitään merkkejä esihistoriasta havaittu. Asuinpaikan rajaus on selkeä ja luotettava.

Yleiskartta. s. 14

Asuinpaikka rinteiden alla olevassa pienessä laaksoissa vasemmalla – oikealla, rannan puolella hieman korkeampaa ja kivikkoista maastoa ennen rinteitä. Länneen.

Rakennuspaikka: muinaisjännös sijoittuu suunnitellulle tontille. Asuinpaikka rajautuu selkeästi harjanteen kärjen koillispuolelle. Tonttia voisi siirtää kaikkineen 50 m lounaaseen tai siirtää muualle lammen etelä-kaakkoisrannalle, jossa ei missään muualla havaittu merkkejä muinaisjännöksistä – rannat tutkittiin nyt tarkoin.

Asuinpaikkaa etualalla, länsiluoteeseen.

Asuinpaikan lounaisreunalta koilliseen.

26 RÄÄKKYLÄ MUSTIKKAVUORI

Mjtunnus:

Rauh.lk: kiinteä muinaisjäännös

Ajoitus: historiallinen

Laji: valmistus: tervahauta

Koordin: N: 6917 468 E: 626 687 Z: 84

X: 6918 082 Y: 4471 621

P: 6920 368 I: 3626 909

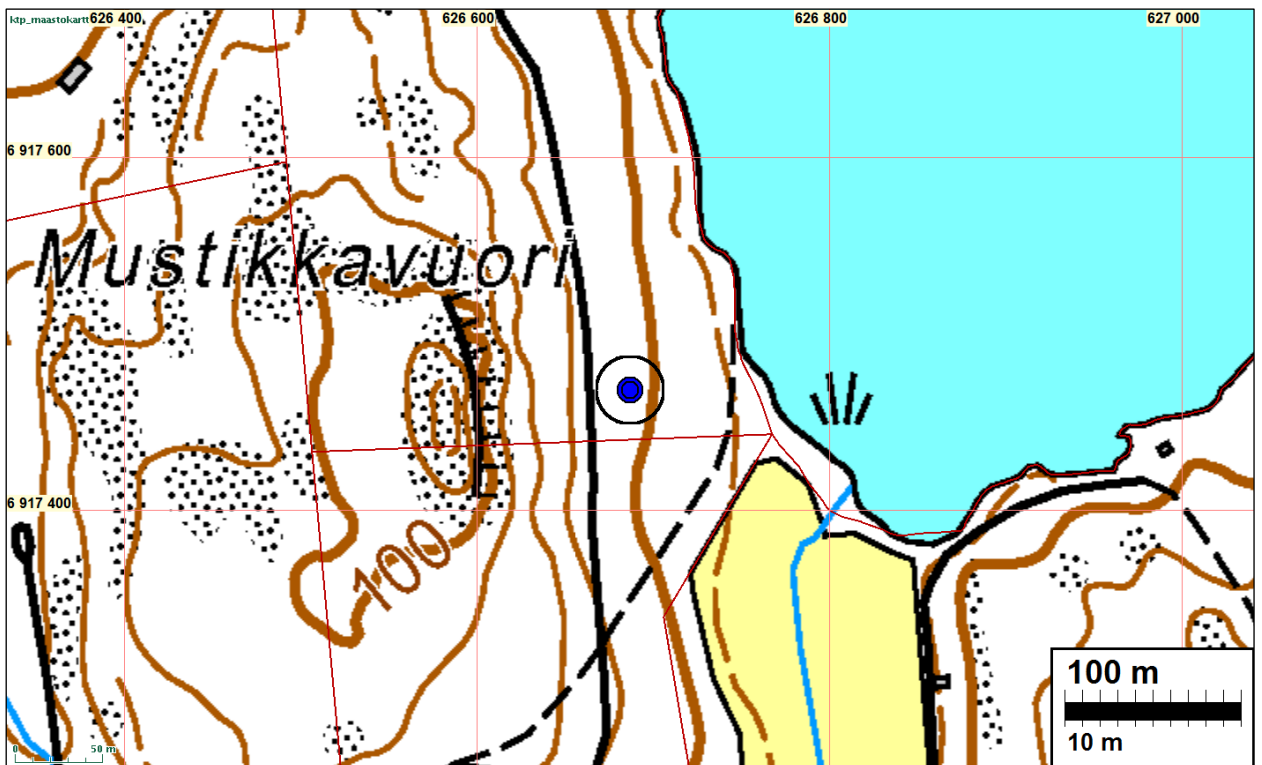
Tutkijat: Bilund 2014 inventointi

Sijainti: Paikka sijaitsee Rääkkylän kirkosta 10,5 km luoteeseen.

Huomiot: Inventoinnissa löytyi tervahauta Oravisalon pohjoisosasta Mustikkavuoren itäpuolelta (N 6917468 E 626687). Lähistöllä tiellä tavattu paikallinen asukas osoitti tervahaudan maastossa. Tervahauta on kiinteä muinaisjäännös. Sen lähellä ei ole rakennuspaikkoja, joten sillä ei ole vaikutusta suunniteltuun kaavaan.

Tervahauta heinikossa

27 RÄÄKKYLÄ TOROHVI 1

Mjtunnus:

Rauh.lk: kiinteä muinaisjännös

Ajoitus: ajoittamaton

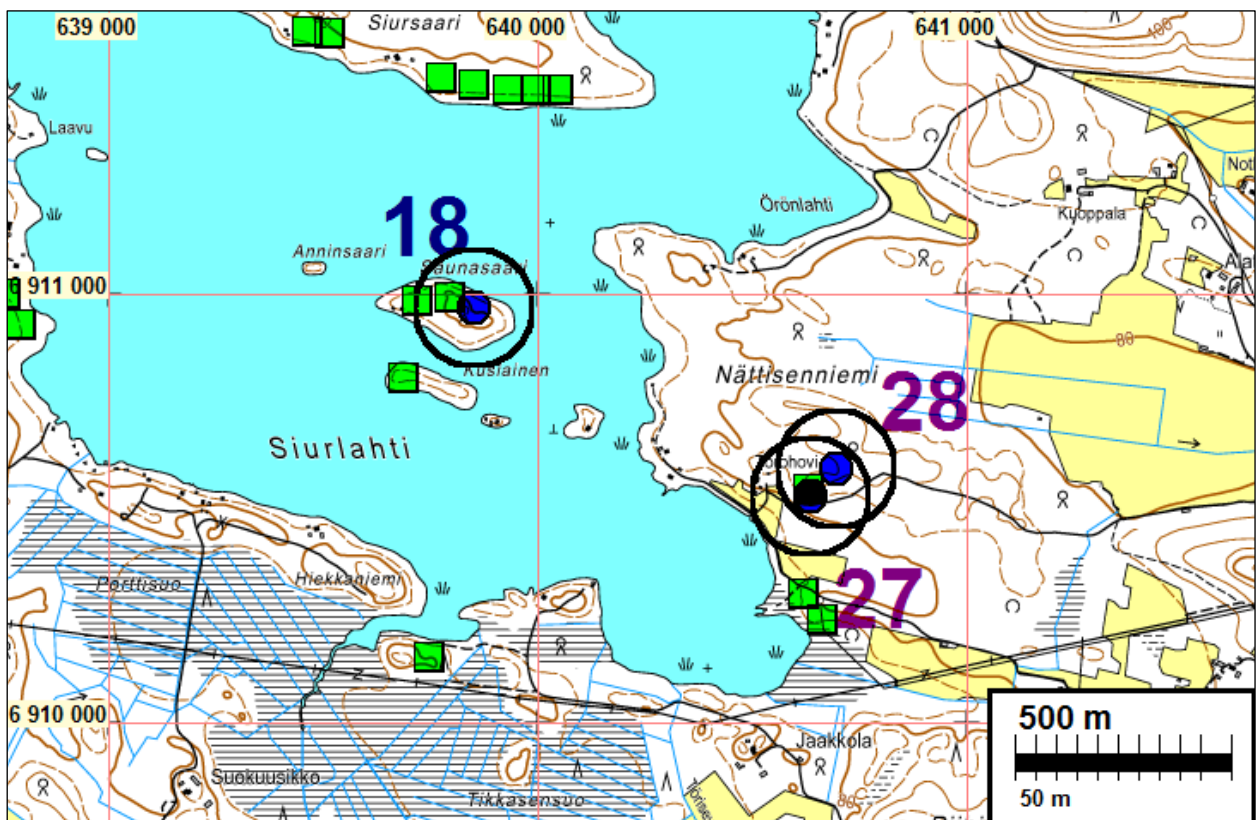
Laji: maatalous: röykkiö

Koordin: N: 6910 528 E: 640 636 Z: 83
 X: 6910 501 Y: 4485 235
 P: 6913 425 I: 3640 863

Tutkijat: Bilund 2014 inventointi

Sijainti: Paikka sijaitsee Rääkkylän kirkosta 5,1 km itään.

Huomiot: Inventoinnissa löytyi myös pieni pystyseinäiseksi ladottu kiviröykkiö (halkaisija 1,2 m, korkeus 0,4 m). Röykkiö sijaitsee suunnitellun rakennuspaikan rajojen sisällä (N 6910528 E 640636). Tulkitsemme tämän raivausröykkiöksi, vaikka muita viljelysmaan raivaukseen viittaavia jälkiä tai rakenteita lähialueelta ei löytynytäkään. Mielestäni tällainen yksittäinen raivausröykkiö ei ole kiinteä muinaisjäänös, mutta on tietysti mahdollista, että virkamies tulkitsee asian toisin. Vaikka röykkiö tulkittaisiinkin kiinteäksi muinaisjäänökseksi tämä ei voine estää rakennuspaikalle rakentamista, koska muinaisjäänös on koko rakennuspaikkaa verrattuna pienialainen, ja voidaan siten säilyttää (tai tutkia). Vaihtoehtoista rakennuspaikkaa ei ole pohdittu.

Rakennuspaikka: Inventoijan mielestä röykkiö ei olisi suojelukohde. Jos se kuitenkin sellaiseksi katsotaan voi tonttia tilalla siirtää itään, tien itäpuolelle. Muualla tilalla ei ole muinaisjäännöksiä.

28 RÄÄKKYLÄ TOROHVI 2

Mjtunnus:

Rauh.lk: kiinteä muinaisjäännös

Ajoitus: historiallinen

Laji: valmistus: tervahauta

Koordin: N: 6910 592 E: 640 695 Z: 84

X: 6910 562 Y: 4485 297

P: 6913 489 I: 3640 922

Tutkijat: Bilund 2014 inventointi

Sijainti: Paikka sijaitsee Rääkkylän kirkosta 5,2 km itään.

Huomiot: Inventoinnissa löytyi tervahauta (kiinteä muinaisjäännös) N 6910592 E 640695, suoja-alueineen läpimitta 15-20 m. Se jää juuri suunnitellun rakennuspaikan ulkopuolelle sen koilliskulmassa.

Kartat edellisen kohteen (27) yhteydessä.

Tervahauta kaakkoon

29 RÄÄKKYLÄ UKONLAHTI

Mjtunnus: 1000019812
 Rauh.lk: Suojelukohde
 Ajoitus: historiallinen
 Laji: varustus: Salpalinja

Koordin: N: 6913 034 E: 631 484 Z: 84
 X: 6913 429 Y: 4476 208
 P: 6915 932 I: 3631 708

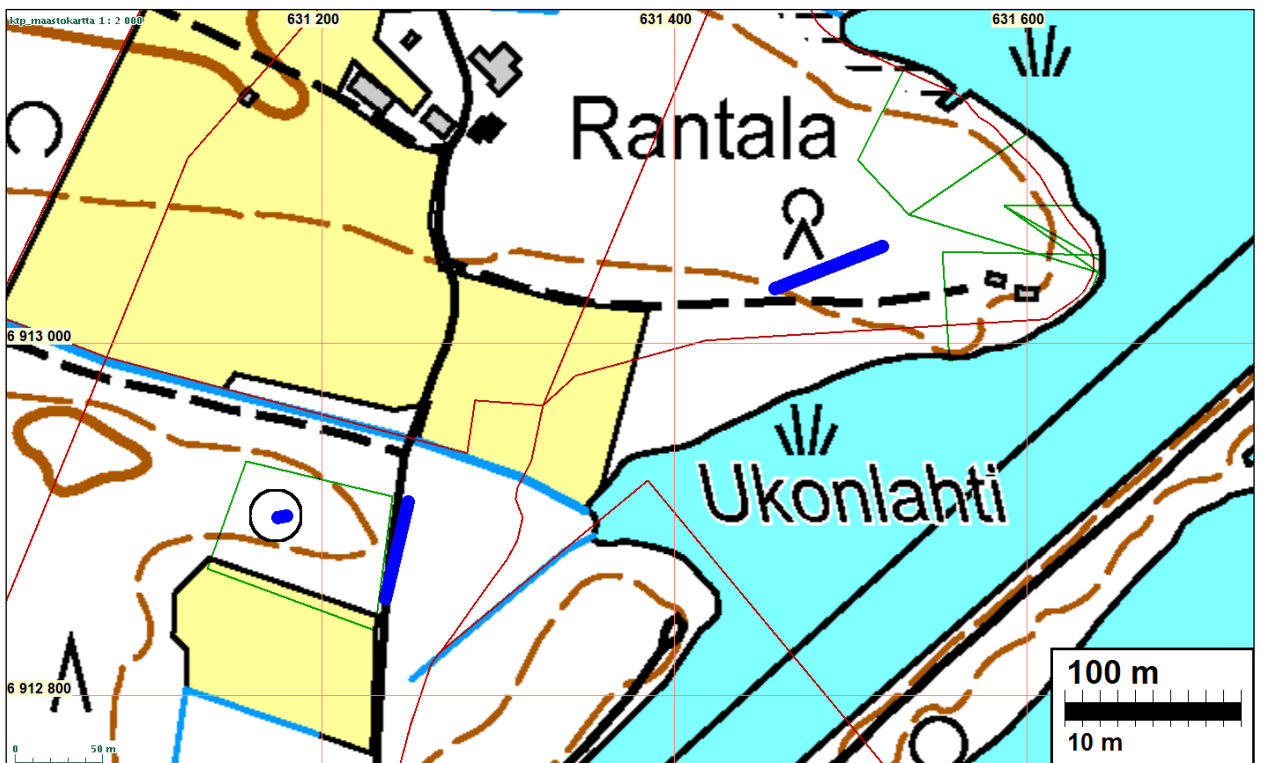
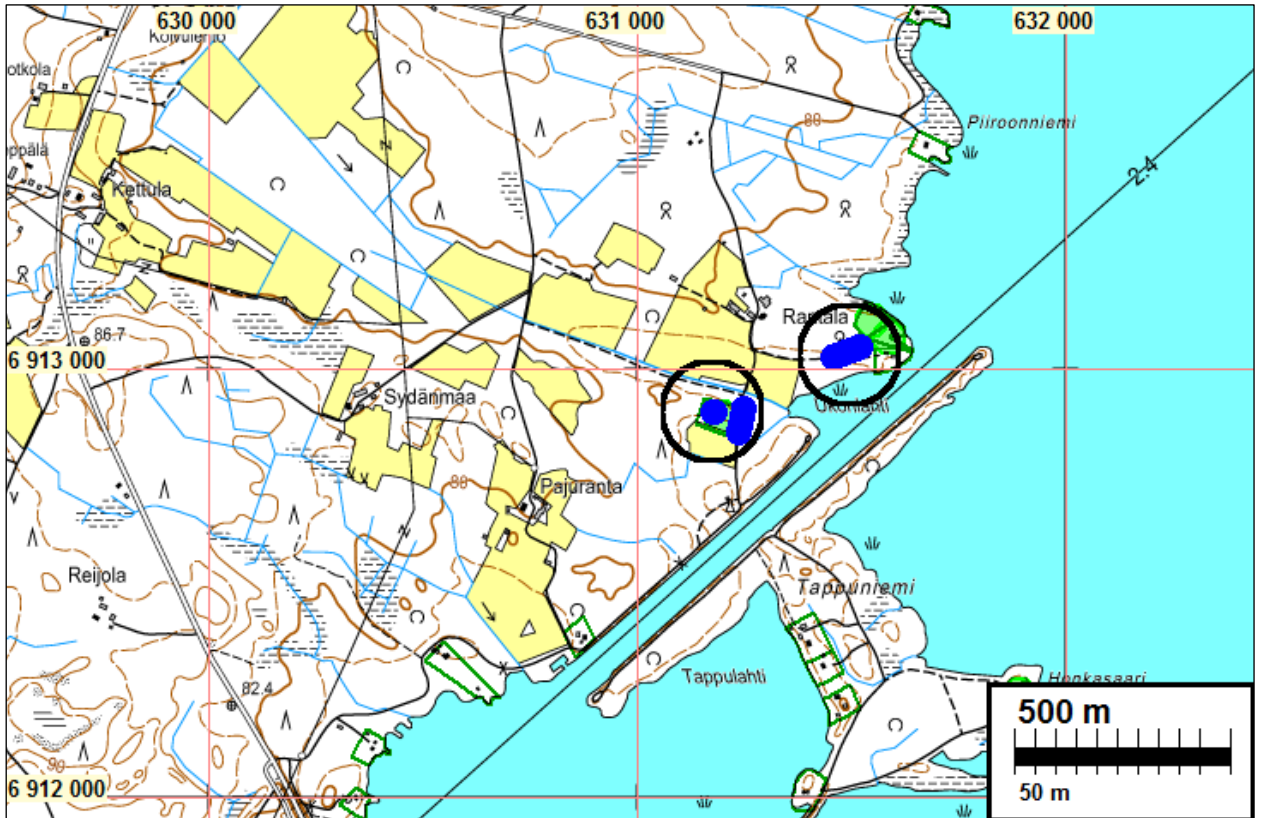
Tutkijat: Bilund 2014 inventointi

Sijainti: Paikka sijaitsee Rääkkylän kirkosta 5,2 km itään.

Huomiot: Oravisalon Ukonlahdessa on Salpalinjaan liittyviä kivisiä panssariesteitä. Ne ovat muinaisjäännösrekisterissä kohteena 1000019812 Ukonlahti, joka on "muu kulttuuriperintökohde" (ei kiinteä muinaisjäännös). Panssariesteitä on kaksi, ja molempien läheisyyteen on suunniteltu rakennuspaikkoja. Lounaisempi este sijaitsee Rantalalan talosta etelään kulkevan tilustien itäreunalla noin 50 m matkalla. Saman tilustien länsipuolella juuri esteen kohdalla on kumpare, jolle on suunniteltu tilustiehen rajautuva rakennuspaikka. Kumpareella havaittiin noin 10 m pituinen juoksuhautamainen kaivanto, joka alkaa kumpareen laelta ja jatkuu kumpareen länsirinteelle. Kaivanto on ulkonäkönsä ja maastosijaintinsa osalta samanlainen kuin Salpalinjan pesäkkeisiin liittyvät haudanpätkät Varpasalossa. Näyttäisikin siltä, että kumpareelle on ollut tarkoitus rakentaa tällainen pesäke. Topografia ja edessä oleva panssarieste sopivat hyvin tähän ajatukseen. Varsinaista pesäkettä ei kuitenkaan ole kaivettu. Maan pintaa on ehkä jonkin verran raivattu kaivannon länsipään läheltä, mihin pesäke olisi yleisen mallin mukaisesti rakennettu. Välittömästi kaivannon pohjoispuolella havaittiin myös noin 3 m läpimittainen kuoppa, jonka pohjalla on kiviä. Sen alkuperä on epäselvä. Se saattaa liittyä varustusten rakentamiseen tai viljelymaan raivaukseen. Kumpareen laen reunoilla on vallimaisina muodostumina ympäröiviltä pelloilta (nyt ilmeisesti osittain metsänä) raivattuja ki-

viä. Kumpareella olevat kaivannot ovat kaiken kaikkiaan varsin epäselviä, eikä niiden suojeluarvo ole kovin suuri.

Koillisempi este sijaitsee Rantalan eteläpuolelta itään rannalle kääntyvän tien pohjoispuolella metsässä. Suunnitellut rakennuspaikat sijaitsevat suunnitellun esteen itäpäähän itä- ja pohjoispuolilla. Este ei vaikuta varsinaisten rakennuspaikkojen käyttöön, mutta se on huomioitava niille tehtäviä teitä suunniteltaessa.

Kaivanto lounaaseen

Kivieste etelään

30 RÄÄKKYLÄ LEHMONNIEMI

Mjtunnus:

Rauh.lk: kiinteä muinaisjäännös

Ajoitus: historiallinen

Laji: varustus: Salpalinja

Koordin: N: 6908 637 E: 628 381 Z: 83

X: 6909 180 Y: 4472 903

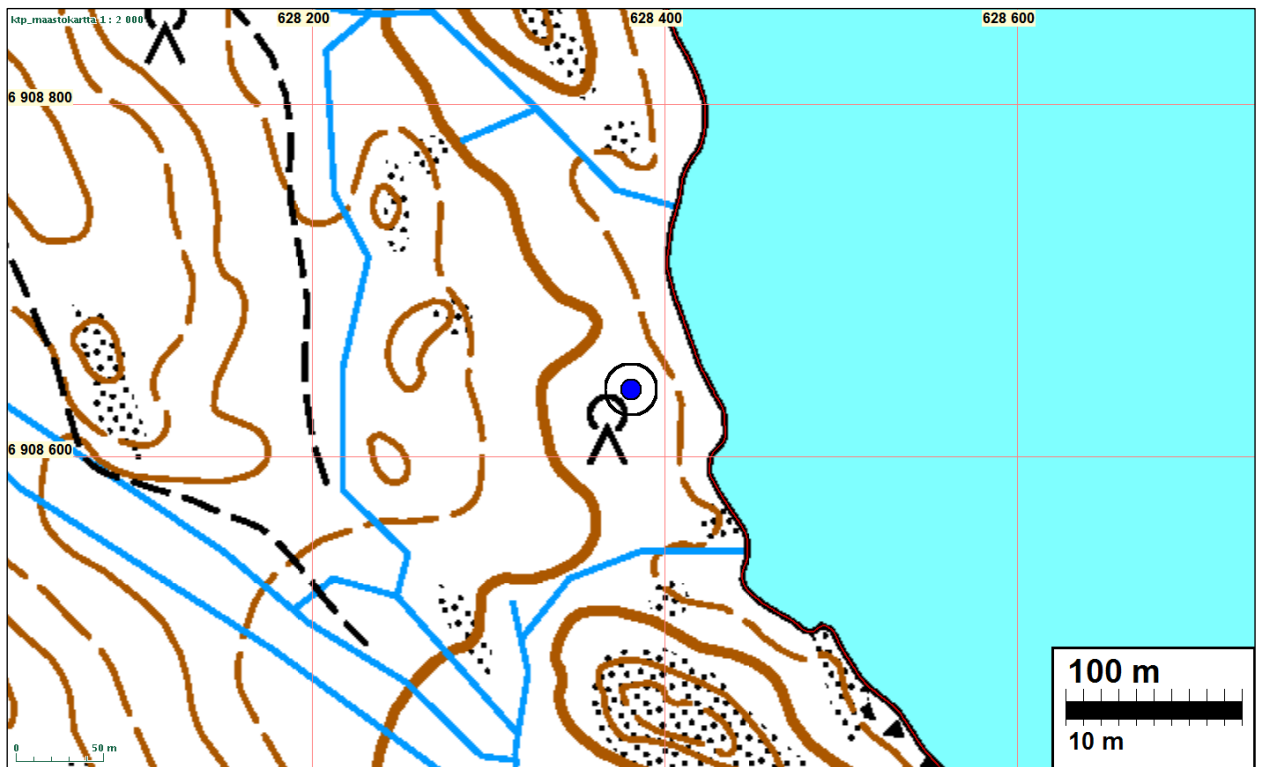
P: 6911 533 I: 3628 603

Tutkijat: Bilund 2014 inventointi

Sijainti: Paikka sijaitsee Rääkkylän kirkosta 5,2 km itään.

Huomiot: Varpasalon Lehmonniemen pohjoispuolelta löytyi inventoinnissa Salpaliinjan liittyvä konekivääri- tai tykkipesäke kohdasta N 6908638 E 628381. Lähin rakennuspaikka jää todennäköisesti varustuksen eteläpuolelle, sillä sen likimääräinen sijainti on pesäkkeestä 60 m etelään. Sijainti on likimääräinen, koska se on digitoitu karttakuvasta. Rakennuspaikan rajat eivät myöskään ole tiedossa, joten sen ulottuvuus pohjoisen suunnassa on tuntematon.

Yleiskartta s. 76

Pesäke itään

31 RÄÄKKYLÄ VOINIEMI

Mjtunnus: 1000019809
 Rauh.lk: kiinteä muinaisjäänös
 Ajoitus: historiallinen
 Laji: varustus: Salpalinja

Koordin: N: 6909 459 E: 628 321 Z: 83
 X: 6910 004 Y: 4472 882
 P: 6912 355 I: 3628 543

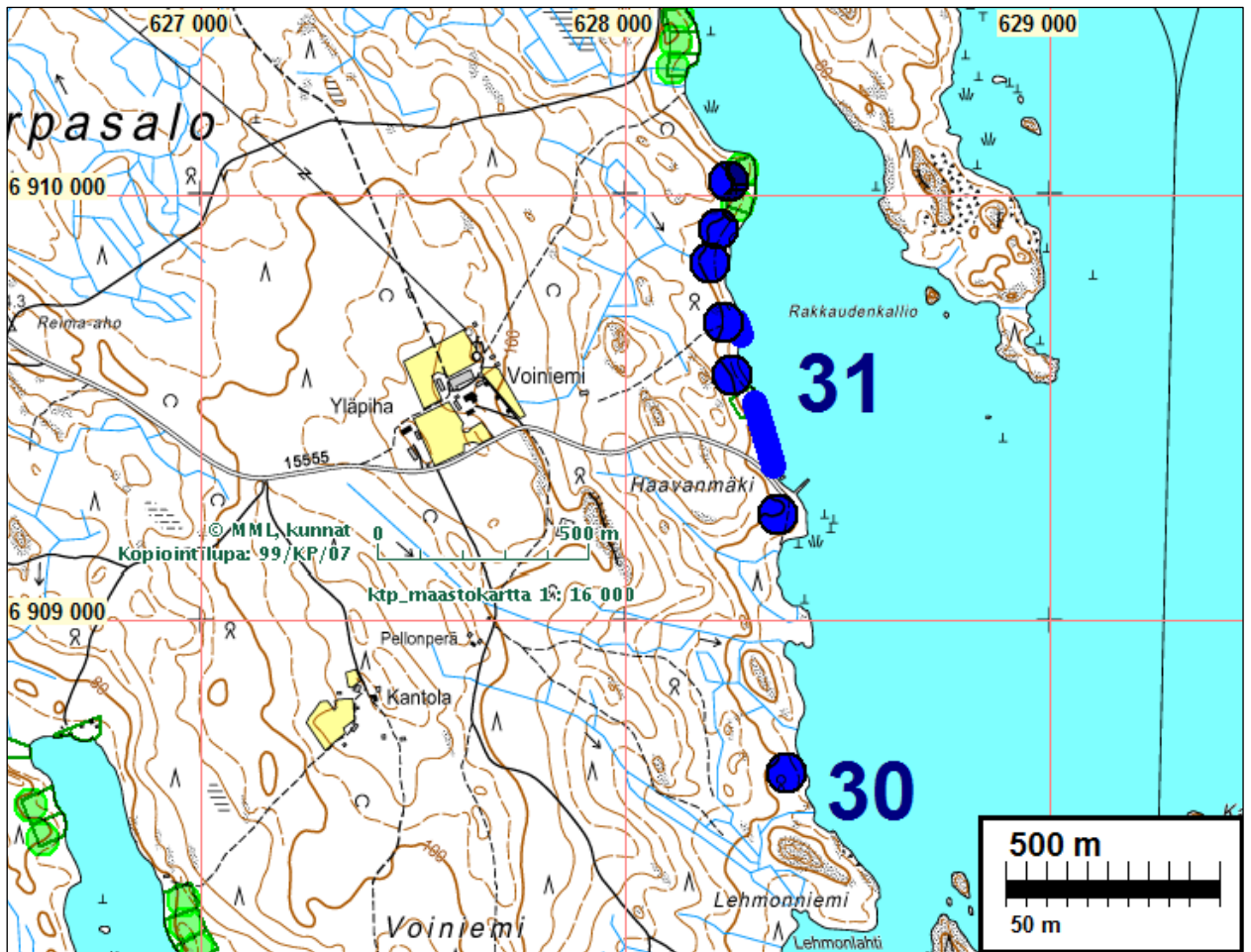
Tutkijat: Bilund 2014 inventointi

Sijainti: Paikka sijaitsee Rääkkylän kirkosta 7,9 km länteen.

Huomiot: Varpasalon Voiniemestä löytyi inventoinnissa kuusi Salpalinjaan liittyvää koneki-vääri- tai tykkipesäkettä ja kaksi kivistä panssariestettä. Eteläisemmän panssariesteen eteläosa on jo nykyisin muinaisjäänösrekisterissä kohteena 1000019809 Voiniemi, joka on ”muu kulttuuriperintökohde” (ei kiinteä muinaisjäänös). Pesäkkeet sijaitsevat noin 800 m matkalla rantaviivan lähellä, korkeintaan muutaman kymmenen metrin päässä siitä, ja panssariesteet samalla alueella rantaviivalla. Osa pesäkkeistä sijaitsee ehjässä metsämaastossa, osa tuoreella hakkuuaukealla. Osa hakkuuaukealla olevista pesäkkeistä on peitetty lähes kokonaan keräämä-lä niihin korkeiksi kasoiksi hakkuutähteitä. Samalla rantaviivan osalla kuin varus-tukset on yhdeksän suunniteltua rakennuspaikkaa. Kaikki havaitut pesäkkeet si-jaitsevat lähellä suunniteltuja rakennuspaikkoja, ja osa todennäköisesti rakennus-paikoilla. Alueen rakennuspaikoista on tiedossa vain likimääräiset karttakuvasta digitoidut pistesijainnit. Rakennuspaikkojen suunnitellut rajat eivät ole tiedossa. Koska pesäkkeet ovat pienialaisia (pesäke siihen liittyvine juoksuhaudanpätkineen noin 20 m x 10 m) on rakentaminen todennäköisesti mahdollista suunnitella siten, että näiden kulttuuriperintökohteiden suojelutarve otetaan huomioon. Panssaries-teistä suunniteltujen rakennuspaikkojen kohdalla on vain lyhyempi, noin 40 m pi-tuinen este.

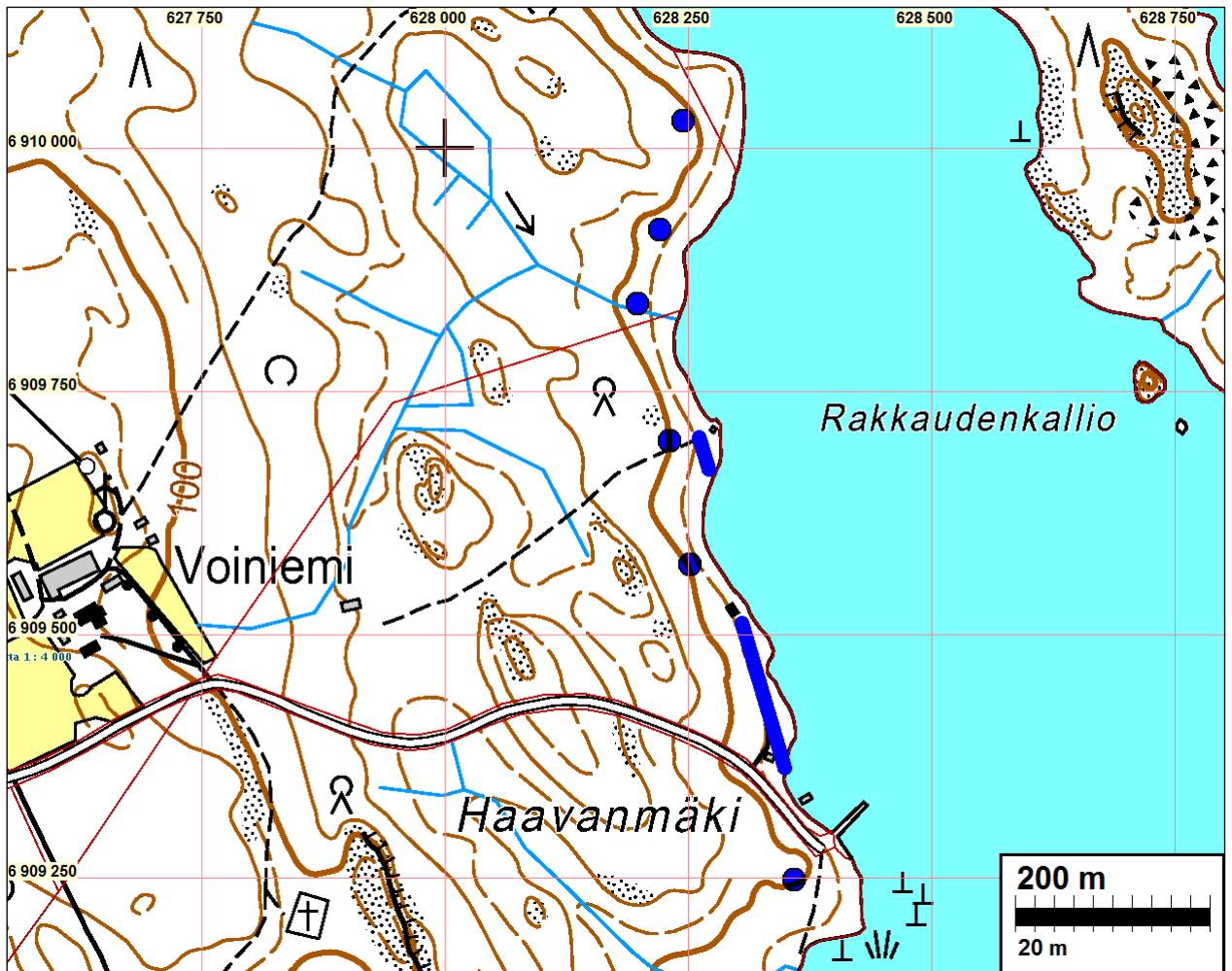
Pesäke rinteessä, kaakkoon.

Yllä: Pohjoisemmän psvesteen pohjoispää, etelään

Oik: pohjoisin pesäke, luoteeseen

32 KITEE KOPPANANNIEMI 2

Mjtunnus: 1000003405
 Rauh.lk: kiinteä muinaisjännös
 Ajoitus: kivikautinen
 Laji: asuinpaikka: asumuspainanteet

Koordin: N: 6889 599 E: 630 654 Z: 81
 X: 6890 053 Y: 4474 293
 P: 6892 487 I: 3630 877

Tutkijat: Bilund 2014 inventointi, Halinen & Lavento 1997 inventointi, Pesonen 2004 inventointi

Sijainti: Kesälahden kirkosta 31 km luoteeseen.

Huomiot: Muinaisjännösrekisteri: Asuinpaikka sijaitsee Oriveden Paasselkään pistävän Koppananniemen lounaisrannalla, Pieneltä ja Suurelta Heinälammelta laskevan Selkäsuunjoen suusta koilliseen, Selkäsuun talosta 440 m koilliseen. Asuinpaikka on harjun länsirinteellä, suurelta osin metsäauratulla hakkuuaukealla, mutta löytöjä on myös alueen halki kulkevalta tieltä. Alueen kaakkoispäässä on v. 1997 havaittu yksi asumuspainanne hakkuuaukealla ja luoteispäässä kaksois- tai kolmois-

painanne, niin ikään hakkuuaukealla. Vähän ylempänä harjulla on myös mahdollinen pyyntikuoppa.

Bilund 2014:

Muinaisjäännös tarkastettiin Oriveden rantayleiskaava-alueen inventoinnissa 15.5.2014.

Aurattu hakkuuaukea, jolla asumuspainanteet aiemmissa inventoinneissa havaittiin, kasvaa nyt nuorta tiheää mäntymetsää. Luoteisempi pitkänomainen kaksois- tai kolmoispainanne sijaitsee Pesosen mukaan kohdassa N 6889652 E 630590 (ilmoitettu yhtenäiskoordinaatteina p = 6892540, i = 3630814). Nyt painanteelle mitattiin GPS-laitteella lähes samat koordinaatit: N 6889645 E 630586. Ainakin nykyisin on vaikea erottaa miltä osin kyseessä on asumuspainanne ja miltä osin luontainen maaston muoto. Koordinaattipiste on mitattu selvimmin ihmisen muotoilemalta vaikuttavasta luoteisosasta, painanteen jakavan #väliseinän# kohdalta. Painanteen länsikulmaan on työnnetty maata viereisen kesämökin pysäköintipaikkaa tehtäessä, kuten jo Pesonenkin on havainnut.

Pesonen ei ole pystynyt paikantamaan Halisen ja Lavennon kaakkoisempaa painannetta. Kuvausta muistuttava painanne havaittiin nyt lähellä nuorta metsää kasvavan alueen itäkulmaa, kohdassa N 6889582 E 630692. Tämän mukaan painanteiden etäisyys olisi noin 120 m. Halisen ja Lavennon karttapiirroksessa (inventointiraportin sivu 170) painanteiden etäisyys on mittakaavan mukaan noin 65 m. Toisaalta saman piirroksen mukaan hakkuuaukean pituus painanteiden tasalla rinteessä on vain noin 110 m, mutta maastossa (edelleen ympäröivää metsää matalampana ja pinnaltaan aurattuna erottuvan) entisen hakkuualueen pituus on noin 180 m. Piirroksen mittakaavassa näyttäisi siten olevan vikaa. Nyt havaittu painanne saattaa olla Halisen ja Lavennon mainitsema kaakkoisempi asumuspainanne, mutta varmaa ei ole edes se, että se on asumuspainanne.

Pesonen on lisäksi havainnut ylempänä harjulla, ehjällä mäntykankaalla, ison supan eteläreunalla pyyntikuopan kohdassa N 6889602 E 630696 (ilmoitettu yhtenäiskoordinaatteina p = 6892490, i = 3630920). Pesosen kuvauksen mukaiselta paikalta löytyi kuoppa, jonka koordinaateiksi mitattiin N 6889604 E 630709. Kuoppa on melko matala ja läpimitaltaan ehkä jonkin verran suurempikin kuin Pesosen mainitsema 3 m. Ulkonäkönsä perusteella se voisi olla pieni asumuspainannekin, mutta sijainti supan reunalla viittaa pyyntikuoppaan.

Muinaisjäännösrekisterin mukaan kohdetta Koppananniemi 2 ei ole rajattu (tätä kirjoitettaessa 30.5.2014). Edellä mainitut muinajäännökset ovat kuitenkin kohteen Koppananniemi 1 rajauksen sisällä, sillä kohteen Koppananniemi 1 rajaukseen on piirretty varsinaisen kohteen rajauksen lisäksi kaksi muuta erillistä rajattua aluetta kohteiden Koppananniemi 2 ja Koppananniemi 3 kohdalle. (Tämä erikoinen asiantila saattaa liittyä Pesosen raportissaan esittämään ajatukseen, että ”suojelutehtävissä Koppananniemen kolme kohdetta lienee syytä yhdistää yhdeksi kokonaisuudeksi, sillä ne sijaitsevat alle 100 m päässä toisistaan eikä välissä ole mitään topografisia esteitä”. Näin ei ole kuitenkaan menetelty, koska muinajäännösrekisterissä on edelleen kolme erillistä muinajäännöskohdetta. Osa kahden kohteen tiedoista, eli niiden rajaustiedot, on kuitenkin siirretty kolmanteen kohteeseen, jossa ei ole mitään näitä rajauksia selittävää tai perustelevaa tietoa. Tällainen menettely voi johtaa sekaannuksiin, koska ei voida olettaa, että tietoja käsitellessään tulevaisuudessa aina niin, että kaikki kolme kohdetta ja niiden rajaukset ovat yhtä aikaa näkyvissä. Kolmesta kohteesta ei myöskään ole tullut #yhtä kokonaisuutta#, koska Koppananniemi 1:n yhteyteen siirretyt rajaukset eivät muodosta yhtenäistä aluetta, vaan niiden välille jää muutaman metrin levyiset rauhoittamattomat kaistaleet, joiden olemassaololle ei ole kohdekuvauksissa mitään perusteluja.)

Kartat s. 81 ja 82.

33 KITEE KOPPANANNIEMI 3

Mjtunnus: 100003406
 Rauh.lk: kiinteä muinaisjäännös
 Ajoitus: kivikautinen
 Laji: asuinpaikka

Koordin: N: 6889 781 E: 630 431 Z: 80
 X: 6890 245 Y: 4474 079
 P: 6892 669 I: 3630 654

Tutkijat: Bilund 2014 inventointi, Halinen & Lavento 1997 inventointi, Pesonen 2004 inventointi

Sijainti: Kesälahden kirkosta 31,3 km luoteeseen.

Huomiot: Muinaisjäännösrekisteri: Asuinpaikka sijaitsee Oriveden Paasselkään pistävän Koppananniemen lounaisrannalla, Pieneltä ja Suurelta Heinälammelta laskevan Selkäsuunjoen suusta koilliseen, Selkäsuun talosta 460 m pohjoiskoilliseen. Asuinpaikka on harjun länsirinteellä, jossa on havaittavissa useita peräkkäisiä, heikosti erottuvia rantaterasseja. Asuinpaikalla on kaksi asumuspainannetta, yksi vanhalla hakkuuaukealla ja yksi ehjällä maaperällä, hakkuuaukean eteläpuolella. Asuinpaikalle on rakennettu kesämökki, joka on jonkin verran tuhonnut sitä.

Bilund 2014:

Muinaisjäännös tarkastettiin Oriveden rantayleiskaava-alueen inventoinnissa 15.5. ja 26.5..2014.

Pesonen kertoo paikantaneensa vuoden 2004 inventoinnissa vuonna 1997 löydetyn asumuspainanteen, mutta sijainnin mittausta GPS-paikantimella ei ollut onnistunut. Painanteen sijainniksi mitattiin nyt GPS-laitteella N 6889792 E 630474. Painanne on helposti ja varsin varmasti paikannettavissa Halisen ja Lavennon inventointiraportin karttapiirroksen (s. 171) perusteella, koska piirroksen harjun luoteiskärkeen hahmotellut harjanteet ja supat vastaavat hyvin maastokartan korkeuskäyriä. Myös karttapiirroksen merkitty, harjun laella suoran kulman tekevä hakkuualueen reuna erottuu maastossa edelleen. Lisäksi itse painanteen lounaisreuna rajaava kivinen, vallimainen törmä on merkitty hyvin piirroksen. (Piirroksen merkityt kivet näyttävät tosiaan tarkoittavan törmässä olevia suuria kiviä. Inventointiraportin kohdekuvauksen tekstissä kerrotaan, että painanteen ”ulkopuolella ylimmän terassin alla” oli palaneista kivistä, mutta niitä ei ilmeisesti ole merkitty piirroksen.) Nyt havaittu painanne sijaitsee #ylimmällä terassilla#, joka on muuta laajaa tasannetta noin metrin ylempänä jyrkän harjun rinteeseen juuressa oleva pienialainen tasanne. Muihin lähiympäristön rantamuodostumiin verrattaessa näyttäisi siltä, että Suur-Saimaan ylin ranta on tältä pikkutasanteelta laskevan törmän alla, ja että tasanne ja painanne ovat siten SS-rannan yläpuolella. Koska tasannetta rajoittava törmä on jonkin verran vallimainen, ja tasanne vain vähän painannetta laajempi, on epäselvää, onko painanne tosiaan ihmisen tekemä vai luontaisen vallin rajaama maaston muoto. Joka tapauksessa siitä on löytynyt kvartsi-iskoksia vuoden 1997 inventoinnissa (löytökohta A karttapiirroksessa).

Pesonen on vuoden 2004 inventoinnissa löytänyt toisen asumuspainanteen vuoden 1997 löytöalueilta kaakkoon, hieman alemmaa rinteestä, ehjästä metsämaastosta. Pesonen ilmoittama sijainti on N 6889722 E 630484 (ilmoitettu yhtenäiskoordinaatteina p = 6892610, i = 3630708). Paikka on Pesosen mukaan metsäautotieltä (nykyisin tällä kohdalla lähinnä polku) 10 m koilliseen ja 60 m kaakkoon sen hakkuuaukean reunasta, jolla vuoden 1997 löytökohdat olivat. Kuvauksen mukaiselta alueelta löytyi nyt matalia painanteita, jotka ovat vähäisen vallimaisen rantamuodostuman takana. Näistä ehkä eniten asumuspainanteen näköiselle ja parhaiten Pesosen ilmoittamiin etäisyyksiin sopivalle mitattiin GPS-laitteella sijainniksi N 6889710 E 630495. Samaan rantamuodostumaan liittyen melko samannäköisiä painanteita havaittiin myös noin 15 m tästä luoteeseen ja noin 10 m kaakkoon. Nämä sopivat kuitenkin huomommin Pesosen ilmoittamaan etäisyyteen 60 m entisen hakkuuaukean reunasta. Hakkuuaukean reuna erottuu edelleen metsässä, koska puut ovat entisen aukean puolella matalampia, ja maan pinta aurattu. Tämänkertaisessa inventoinnissa kohteen luoteisosasta löytyi vielä yksi asumuspainanteen näköinen painanne. Se sijaitsee kohteen luoteispäässä olevasta kesämökistä noin 30 m koilliseen (N 6889823 E 630411). Maasto on yleisesti tasais-ta, mutta alkaa laskea painanteen kohdalta loivasti lounaaseen ja luoteeseen. Vaikka maanmuokkauksen jäljet vaikeuttavat pinnanmuotojen hahmottamista, näyttäisi paikalla olevan noin 7 m läpimittainen pyöreähkö tai vähän soikea painanne, jota ympäröi matala reunavalli. Paikalle ei tehty koekuoppia, koska se on muinaisjäännösalueen rajauksen sisällä. Paikka on entistä aurattua hakkuu-aluetta, jolla nyt kasvaa nuorta metsää. Se osunee Halisen ja Lavennon raportin karttaluonnoksen hakkuualueella olevien löytökohtien C ja D tienoille. Pesonen on vuoden 2004 inventoinnissa löytänyt asuinpaikkalöytöjä painanteesta noin 20 m lounaaseen, kesämökin pysäköintialueen (tai pihan) reunassa olevasta leikkauksesta. Muinaisjäännösrekisterin mukaan kohdetta Koppananniemi 3 ei ole rajattu (tätä kirjoitettaessa 30.5.2014). Edellä mainitut muinaisjäännökset ovat kuitenkin pääasiassa kohteen Koppananniemi 1 rajauksen sisällä, sillä kohteen Koppananniemi 1 rajaukseen on piirretty varsinaisen kohteen rajauksen lisäksi kaksi muuta erillistä rajattua aluetta kohteiden Koppananniemi 2 ja Koppananniemi 3 kohdalle. (Aiheesta enemmän kohteen Koppananniemi 2 kuvauksessa.) Vuonna 1997 löytynyt alkuperäinen painanne näyttää kuitenkin olevan aivan tämän rajauksen reunalla, ja voi olla sen sisä- tai ulkopuolella, riippuen GPS-mittauksen tarkkuudesta. Asumuspainanteen kohdalla muinaisjäännösalueen rajaa olisi muutaman kymmenen metrin matkalta syytä siirtää koilliseen esimerkiksi harjun lakea kulkevan tilan rajan kohdalle.

Kartat s. 81 ja 82.

34 KITEE KOPPANANNIEMI 1

Mjtunnus: 1000003388
 Rauh.lk: kiinteä muinaisjäännös
 Ajoitus: kivikautinen
 Laji: asuinpaikka: asumuspainanteet

Koordin: N: 6889 512 E: 630 795 Z: 82
 X: 6889 959 Y: 4474 430
 P: 6892 400 I: 3631 018

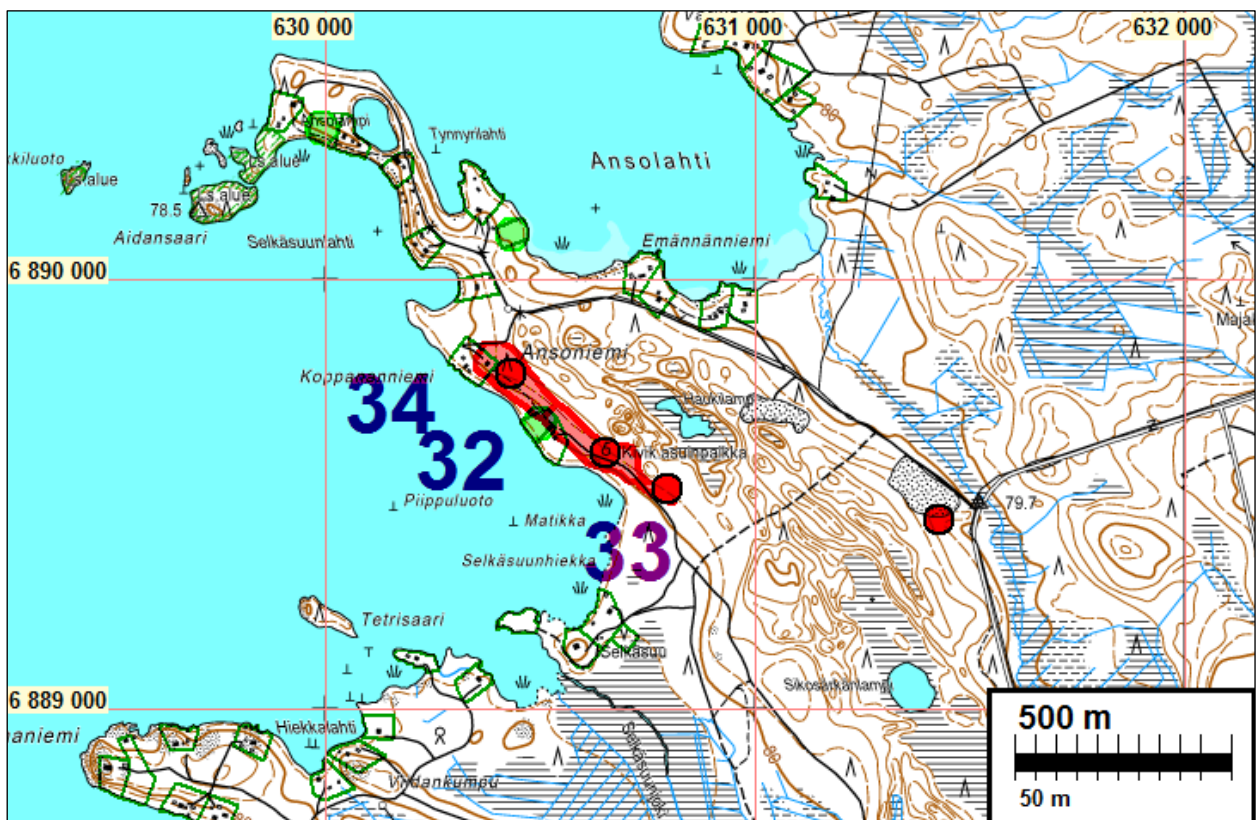
Tutkijat: Bilund 2014 inventointi, Halinen & Lavento 1997 inventointi, Pesonen 2004 inventointi

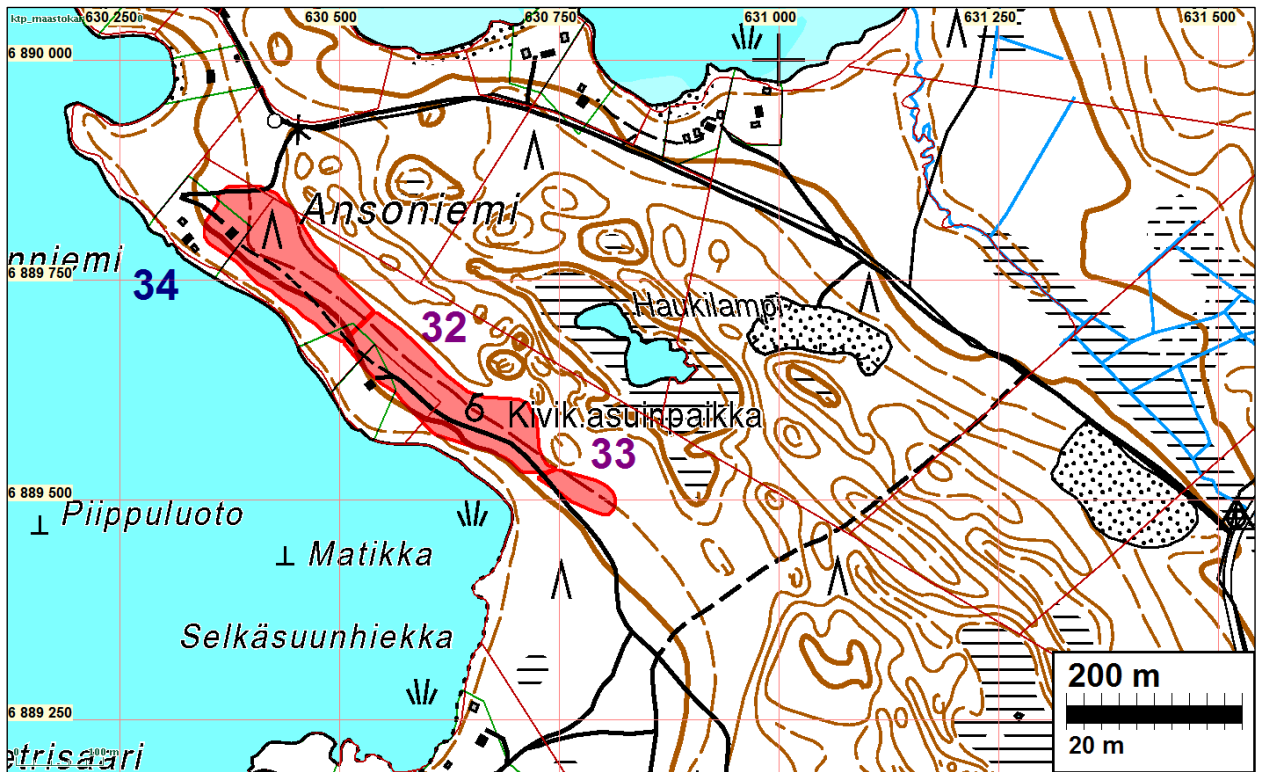
Sijainti: Kesälahden kirkosta 30,8 km luoteeseen.

Huomiot: Muinaisjäännösrekisteri: Asuinpaikka sijaitsee Oriveden Paasselkään pistävän Ansoniemen lounaisrannalla, Pieneltä ja Suurelta Heinälammelta laskevan Selkäsuunjoen suusta koilliseen, Selkäsuun talosta 430 m koilliseen. Asuinpaikka on harjun länsirinteellä, n. 90 m Paasselän rannasta. Asuinpaikan ja rannan välistä kulkee tie Koppananniemeen. Paikalla on selvä, lähes suorakaiteen muotoinen asumuspainanne muinaisrantaatörmällä, mitoiltaan n. 8 x 6 m.

Bilund 2014:

Asuinpaikka tarkastettiin Oriveden rantayleiskaava-alueen inventoinnissa 15.5.2014. Asumuspainanne oli helposti havaittavissa harvahkossa männikössä, ja sen koordinaateiksi mitattiin GPS-laitteella N 6889510 E 630785, mikä eroaa vain noin 10 m Pesosen ilmoittamasta. Kuten Pesonen toteaa, Halisen ja Lavennon vuoden 1997 ilmoittama koordinaattipiste (N 6889606 E 630640, ilmoitettu peruskoodinaatteina x = 6890 06, y = 4474 28) poikkeaa huomattavasti tästä. Eroa on itse asiassa noin 170 m, eikä noin 100 m kuten Pesonen kirjoittaa. Vertailemalla Halisen ja Lavennon raportin osittain varsin vaikeasti maastokartalle asemoituvia karttapiirroksia vierekkäisistä asuinpaikoista Koppananniemi 1, Koppananniemi 2 ja Koppananniemi 3 (raportin sivut 169-171), voi kuitenkin tulla samaan lopputulokseen kuin Pesonenkin, eli että tämä on todennäköisesti sama asumuspainanne kuin Lavennon ja Halisen Koppananniemi 1. Paikalla ei havaittu mitään viitteitä siitä, että muinaisjäännöksen tila olisi muuttunut vuoden 2004 inventoinnin jälkeen.

Koppananniemi 3, asumuspainanne kaakkoon.

Koppananniemi 2, NW painanne länsilounaaseen

Koppananniemi 2, SE painanne etelälounaaseen.

Koppananniemi 1, painanne etelään.

Koppananniemi 3, löytöaluetta itään

Tarkastettuja kohteita

Ennestään tunnettuja ja nyt tarkastettuja muinaisjäänöksiä (Ville Laakso).

Kohteiden sijainti- ja muihin tietoihin on tullut tarkennuksia – alla olevat sijaintitiedot korvaavat aiemmat.

Suorlahden ja Muljulan historiallisten, jo ainakin keskiajalta asuttujen kylien historiaa ja merkitystä ei katsottu tarpeelliseksi tarkemmin tässä vaiheessa ja tämän toimeksiannon puitteissa lähteä kuvaamaan ja edelleen tutkimaan. Näitä kyliä ja em. kysymyksiä on maastossa tutkittu aiemmissa, nimenomaan näiden kylien ortodoksisasukseen ja rautakauteen keskittyneissä teemainventoinneissa (Poutiainen ja Kupiainen 1993, Laakso ja Sepänmaa 2004), sekä tämän inventoinnin tekijän Ville Laakson marraskuussa v. 2014 ilmestyneessä väitöskirjassa.

Tässä inventoinnissa keskityttiin tarkastamaan ja varmistamaan aiempiin havaintoihin ja tietoihin tukeutuen se, onko Suorlahden ja Muljulan kylien alueella sijaitsevilla rakennuspaikoilla ja niiden liepeillä muinaisjäänöstä ja voisivatko aiemmin tehdyt havainnot *mahdollisista* muinaisjäänöksistä ulottua rakennuspaikoille. Samalla tarkastettiin myös (toimeksiannon ulkopuolella) muutama (nro 38-40) etäällä uusista rakennuspaikoista sijaitseva kohde, jotka raportoidaan lyhyesti siksi, että niistä saatiin hieman tarkentavaa paikkatietoa. Alueelta ei siis etsitty rakennuspaikkojen ulkopuolelta muinaisjäänöksiä eikä kartoitettu eikä tutkittu aiemmin tunnettuja, mahdollisia muinaisjäänöksiä.

Kitee Suorlahti Kalmanmäki 2 (1000006495)

Mahdollinen muinaisjäänös

Muinaisjäänösrekisteri: "Kiteen ensimmäinen luterilainen kirkko olisi perimätiedon mukaan sijainnut Suorlahden Mujumäen pellolla lähellä Oriveden rantaa. Metsässä pellon reunassa on kirkonpaikasta kertova muistokivi. Sen tarkan sijainnin perusteet eivät ole tiedossa. Muistomerkin länsipuolisessa pellossa havaittiin inventoinnissa 2004

likamaa-alue. Muistokiven eteläpuolella on kaksi pitkänomaista kivijalkaa, joista toisessa on ollut kaksi tulisijaa. Ne eivät välttämättä liity mitenkään kirkkorakennukseen.”

Laakso 2013:

Tarkastuksessa todettiin, että kohde on samassa kunnossa kuin vuoden 2004 inventoinnissa. Pelto, jolta on todettu likamaata, oli kasvipeitteinen, eikä siltä saatu uusia havaintoja. Kohde ei ulotu sen etelä-lounaispuolella, yli 100 m etäisyydellä olevalle rakennuspaikalle aiempien havaintojen ja topografian perusteella. Kartalla s. 87 kohde nro 35

Rakennusten kivijalat. Oikealla muistokivi. Pohjoisesta.

Pelto, jolla likamaa-alue. Kaakosta.

Mahdollista muinaisjäännöstä ei ole tarkemmin paikannettu – ainoa havainto on pellossa oleva tumma alue ja kivijalkoja. Näiden iästä, geneetiikasta ja funktiosta ei ole mitään tarkempaa tietoa ja siksi alueelle ei ole merkitty muinaisjäännöstä vaan karkeasti merkintä mahdollisesta muinaisjäännöksestä jossain lähialueella. Ei siis ole muinaisjäännöstä mitä voisi rajata. Muinaisjäännöksen paikantaminen ja rajaaminen - jos sellainen alueella on – vaatisi vähintään viikon mittaisen tarkkuusinventoinnin ja sen lisäksi koekaivauksia. Summittainen, nykyisiin vähäisiin tietoihin perustuva mahdollisen muinaisjäännöksen (joka ei ole suojelukohde) rajausarvio olisi täysin mielivaltaisen, tutkimuseettisesti kyseenalainen, tieteellisesti kelvoton ja maanomistajan

oikeuksia loukkaava sekä työn tavoitteen sekä toimeksiannon kannalta epärelevantti ja siten kaiken kaikkiaan ammattieettisesti kyseenalaista, joten rajausta emme voi esittää.

Kitee Suorlahti Kalmanmäki (1000006488)

Muinaisjäännösrekisteri: Kohde sijaitsee Oriveden Muljulanselkään pistävällä nimellä. Kiteen ensimmäinen luterilainen hautausmaa Suorlahdella on ollut olemassa jo vuonna 1635. Käräjöpöytäkirjoista käy ilmi, että kiteeläisiä kehoitettiin kuljettamaan vainajansa kirkonmäelle tai kirkkomaalle. Nimiarkiston perimätiedon mukaan Suorlahden Kalmanmäen alla olisi Kiteen ensimmäinen luterilainen hautausmaa. Mäki tunnetaan myös nimellä Roikkolanmäki. Mäki on jyrkkärinteinen, mutta tasalakinen. Lakialue on suurimmaksi osaksi puutarhana ja pihamaana. Alue lienee vanhaa peltoa, sillä lakialueella on viljelyröykkiöitä. Vuoden 2004 inventoinnissa kohteesta ei saatu tarkempia tietoja.

Tarkastuksessa todettiin, että kohde on samassa kunnossa kuin vuoden 2004 inventoinnissa. Kohteesta ei tullut uusia havaintoja. Kohde ei ulotu sen etelä-kaakkoispuolella, yli 100 m etäisyydellä olevalle rakennuspaikalle aiempien havaintojen ja topografian perusteella. Kartalla s. 87 kohde 36.

Kalmanmäen lakea lännestä.

Mahdollista muinaisjäännöstä ei ole tarkemmin paikannettu – ainoa paikkatieto on paikannimi ja perimätieto eikä varsinaisia havaintoja hautauksista ole. Siksi alueelle ei ole merkitty muinaisjäännöstä vaan karkeasti merkintä mahdollisesta muinaisjäännöksestä. Ei siis ole muinaisjäännöstä mitä voisi rajata. Muinaisjäännöksen paikantaminen ja rajaaminen - jos sellainen alueella on – vaatii vähintään viikon mittaisen tarkkuusinventoinnin ja mahdollisesti sen jälkeisiä koekai- vauksia. Summittainen, nykyisiin vähäisiin tietoihin perustuva mahdollisen muinaisjäännöksen (joka ei ole suojelukohde) rajausarvio olisi täysin mielivaltainen, tutkimuseettisesti kyseenalainen, tieteellisesti kelvoton ja maanomistajan oikeuksia loukkaava sekä työn tavoitteen sekä toimeksiannon kannalta epärelevantti ja siten kaiken kaikkiaan ammattieettisesti kyseenalaista, joten rajausta emme voi esittää.

Kitee Suorlahti Pajalahti (260010039)

Muinaisjäännösrekisteri: Asuinpaikka sijaitsee Oriveden Muljulanselälle pistävien Paksunniemen ja Riuskunniemen välisessä kainalossa, Immolan tilan luoteis-pohjoispuolisella pellolla.

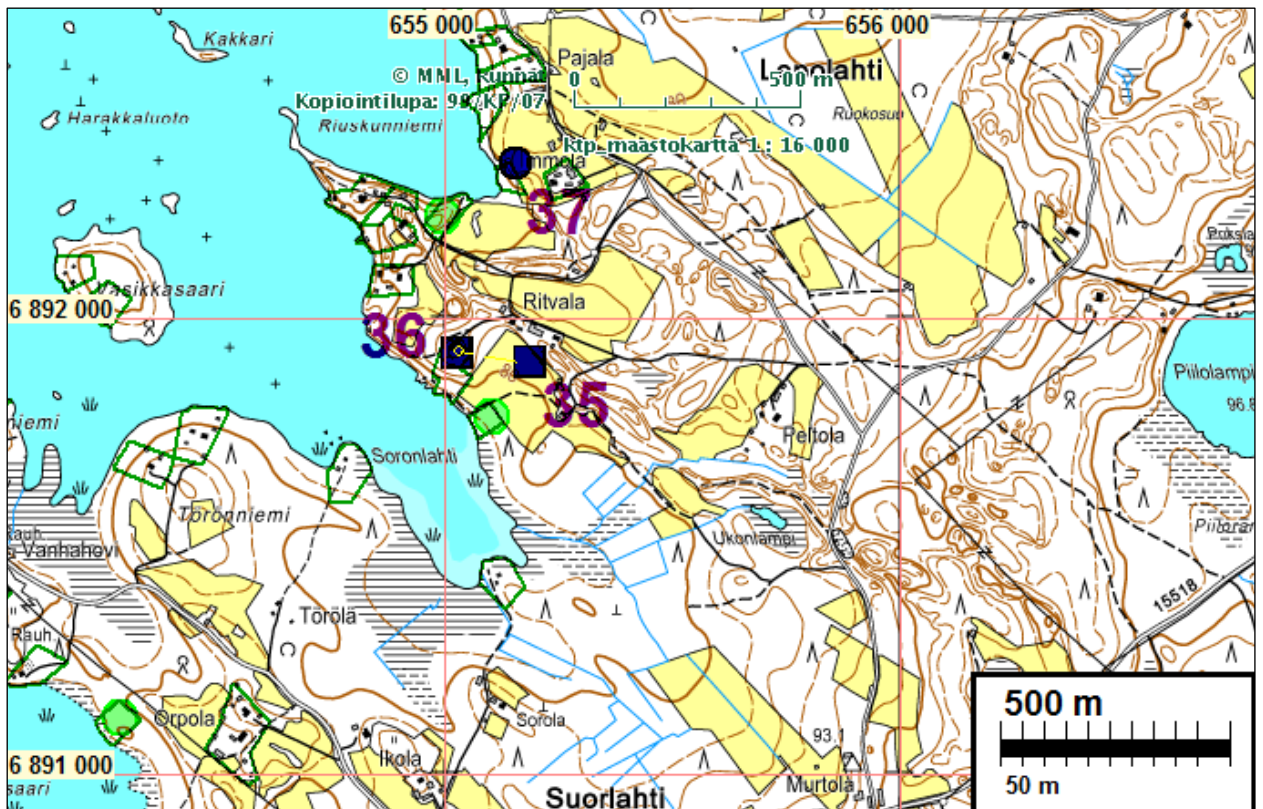
Peltolohko, jolta löydöt ovat tulleet esille, on hiesu-hietapitoinen ja jokseenkin tasainen. Löytöpaikka on järven rannasta 50-100 m päässä.

Laakso 2014:

Löydöt ovat rautakauteen tai keskiaikaan viittaavaa keramiikkaa ja piitä (jälkimmäisen ajoittava merkitys on vähäinen). Tarkastuksessa todettiin, että pelto, jolla asuinpaikka sijaitsee, oli kasvi-
peitteinen. Kohteesta ei tullut uusia havaintoja. Kartalla s.87 kohde 37.

Asuinpaikkaa kuvan oikeassa reunassa. Koillisesta.

Kyseessä on kiinteäksi muinaisjäännökseksi luokiteltu keramiikan ja piin löytöpaikka. Paikkatietona on peltolohko mistä asuinpaikkaan viittaavia löytöjä on tehty. Paikan rajaaminen on ongel-

mallista ilman tarkempaa tutkimusta. On ilmeistä, että jos paikalla on asuinpaikka, niin se sijaitsee ko. pellon yläosan tasanteella.

Kitee Hietaniemi (260010022)

Kohteella todettiin neljä kuoppaa L-kirjaimen muotoisessa muodostelmassa (aiemmissa tiedoissa mainitaan viisi kuoppaa). Ero aiempiin tietoihin johtunee siitä, että alueella on muutamia tulkinvaraisia, mahdollisesti ihmisen tekemiä, kuoppia. Kartalla s.89 kohde 38.

N	E	
6894657	655603	
6894670	655728	
6894724	655622	3 x 3 m,
6894661	655689	

Kitee Hietaniemi. Itäisin pyyntikuoppa. Luoteesta.

Kitee Muljula Hietaniemi (260500004)

Tarkastuksessa todettiin, että kohde on samassa kunnossa kuin aiemmin. Ei uusia havaintoja, mutta tervahaudan sijaintia tarkennettiin gps-paikantimella. Kartalla s.89 kohde 39

N 6894924 E 655866

Kitee Muljula Hietaniemi. Tervahauta pohjoisesta.

Kitee Ruunalahti (1000003129)

Tarkastuksessa todettiin, että kohde on samassa kunnossa kuin aiemmin. Ei uusia havaintoja.
Kartalla s.89 kohde 40

Kitee Ruunalahti. Hiilimiilu koillisesta.

